

BRANSCHÖVERSIKTEN

November 2002

**Arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultföretagen.
Svensk och internationell kartläggning.**

De i Branschöversikten publicerade tabellerna redovisar uppgifter från företagens bokslut för 2001 och 2001/2002.

STD Svensk Teknik och Design

ARKITEKT- TEKNIK- OCH INDUSTRIKONSULTFÖRETAGEN I SAMVERKAN

Innehåll

- 4 FÖRDRÖJD ÅTERHÄMTNING I SVERIGE**
Branschen håller emot i tuffa tider
Svårbedömda riskfaktorer
2003 – still worth waiting for
- 7 Lönsamheten utvecklas olika**
Trots bistra tider visar konsult- och arkitektföretagen en efter omständigheterna
hygglig resultatutveckling
- 7 Lönekostnadsutvecklingen oroar**
Överraskande nog har teknik konsulterna haft den största ökningen.
Nivån måste bli mer sansad år 2003
- 8 Branschen har låga ohälsotal**
En stimulerande arbetsmiljö med spännande möten är orsaken
- 10 Utvecklingstendenser**
Branschens omstrukturering speglar kundernas. Dynamik viktig för företagsledare
- 11 Nyckeltal för de största svenska konsultföretagen**
- 12 De största grupperna inom industriteknik, projektledning
och installation/energi**
- 12 Stora strukturaffärer**
Svenska företag har under året varit inblandade i affärer av internationella mått.
Nätverksbyggande blir också allt vanligare
- 12 De största grupperna inom industriteknik, projektledning
och installation/energi**
- 14 De 50 största arkitektgrupperna**
- 16 De 300 största koncernerna i Sverige – tabeller**
- 22 DEN NORDISKA MARKNADEN**
- 22 Ekonomiska förutsättningar, nyckeltal och företagsaffärer**
- 24 Nordens 100 största arkitektföretag**
- 27 De 75 största koncernerna i Danmark, Finland och Norge – tabeller**
- 30 INTERNATIONELLT**
- 30 Ekonomisk utveckling. Återhämtning först i slutet av 2003**
- 30 Företagshändelser i Europa och världen**
- 31 Europas 300 största koncerner – tabeller**
- 37 Resultatutvecklingen i de största internationella företagen**
- 39 Världens 150 största koncerner – tabeller**
- 42 Svenska konsultföretag internationellt stora**

Omslagsbild:

Stäksundsbron,
konstruktör: ELU Konsult
arkitekt: WSP/Söderblom & Palm
byggherre: Banverket

Foto: Daniel Hertzell

Förord

Vår bransch skapar värden som varar. Vår bransch har direkt påverkan på planering, funktion, ekonomi, teknik och estetik på ca 90% av de fysiska investeringar som görs i det svenska samhällsbyggandet. Vår bransch spelar en allt viktigare och mer omfattande roll för industrins utveckling. Inte bara genom planering och projektering för investeringar i process- och produktionsapparaten utan också som en allt viktigare del i industrins forsknings- och utvecklingsarbete.

Syftet med vår Branschöversikt är att förmedla detta och bidra till att synliggöra vår bransch med arkitektföretag, teknikkonsult- och industrikonsultföretag. Vi ser allt fler företag, som har Norden som marknad eller åtminstone utöver sin hemmamarknad har verksamhet i ytterligare ett nordiskt land. Antalet företagssammanslagningar och företagsuppköp ökar stadigt inom och utanför Sveriges gränser. Internationaliseringen blir allt tydligare också i vår bransch.

Med vår svenska, nordiska och internationella kartläggning hoppas vi kunna bidra till att öka kunskapen om branschen och dess företag, om trender och affärer.

Vår gemensamma bransch- och arbetsgivarorganisation Svensk Teknik och Design inom ALMEGA har som ett mål att öka branschens synlighet. Marknadsinformation av den karaktär Ni nu håller i handen är en del av organisationens utåtriktade verksamhet.

Branschöversikten med successivt föränderlig form publiceras för 17:e året och distribueras till våra medlemmar i Svensk Teknik och Design och till de övriga företag som medverkar i undersökningen. Den distribueras också till tongivande kundföretag, tidskrifter, konjunkturbedömare, företagsanalytiker m fl i Sverige och i övriga nordiska länder samt till svenska beskickningar och exportkontor. En engelsk upplaga (the Sector Review) distribueras förutom till de utomnordiska företag som medverkar i vår undersökning även till internationella utvecklingsbanker, utvecklingsorganisationer och förvaltningar inom EU, internationella tidskrifter m fl.

Branschöversikten är beroende av medverkan från ett stort antal företag inom och utanför Sverige. Vi vill tacka alla som har bidragit till att göra denna sammanställning möjlig.

Thomas Erséus, vd i WSP Europe AB
Ordförande i Svensk Teknik och Design

Fördröjd återhämtning i Sverige

Bengt O. Andreasson
Svensk Teknik och Design

Branschen

	2001/2002	(2000/2001)
Omsättning	23,6 mrd SEK	(21,4)
Medelantal anställda	34700	(32300)
Antal koncerner	ca 5000 ¹⁾	(5000)

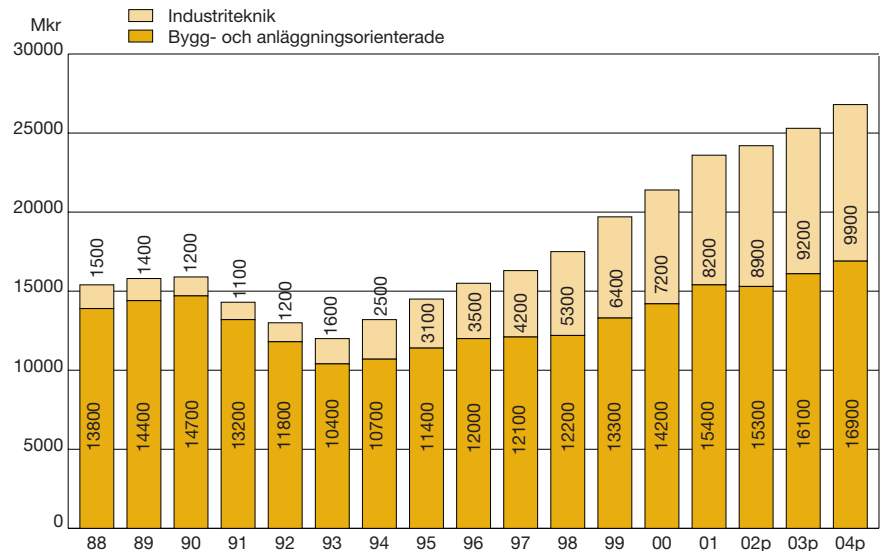
¹⁾ senast undersökt år 2000.

Branschen håller emot i tuffa tider

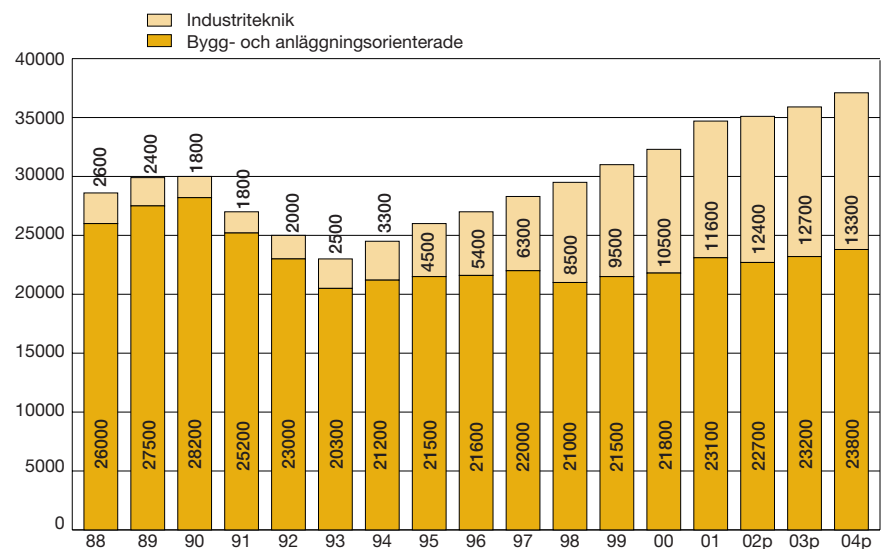
Vi har nu levt i ett svårbedömt marknads-läge i snart ett och ett halvt år. Genom olika världshändelser har vi kastats mellan hopp och misströstan om världsekonomin och marknadsutvecklingen. Och fortfarande är sikten något skymd även om dimman lättar.

Konsultbranschen har sedan halvårsskiftet 2001 upplevt en markant avmattning, som först nu under hösten 2002 håller på att stabiliseras. Jämfört med våra prognoser för ett år sedan och t o m i juni i vår Bransch-kommuniké innebär det en något kraftigare, men framför allt längre period av ovisshet. För delar av branschen kommer dock återhämtningen under första halvåret 2003 medan andra delar får vänta till efter sommaren innan de kan känna fast mark under fötterna. Samtidigt vill vi framhålla branschens styrka och motståndskraft i dessa tider. Tillväxten 2001 blev, trots en vikande höstmarknad, t o m något bättre än vad vi förutskickade i vår Branschkommuniké i juni. Vi bedömer att 2002 blir ett år när volymerna vidmakthålls med ett visst tapp i lönsamheten. Därefter väntar minst två år med tillväxt och gynnsammare affärs-klimat.

Branschens omsättning, MSEK

Medelantalet anställda i branschen

Källa: Svensk Teknik och Design

Trög ekonomisk utveckling

Efter tre år, 1998-2000, med god internationell ekonomisk utveckling kom i slutet av 2000 en tvärvändning nedåt. År 2001 fick räddas genom expansiv finanspolitik i främst USA, men också i Europa. Ekonomin bottnar, men världsekonomin drar inte igång på allvar förrän i slutet av 2003. Riksbanken har nyligen sänkt vår reporänta till 4,00% (4,25). Den ekonomiska utvecklingen i stort har vi beskrivit på sid 30.

Svårbedömda riskfaktorer

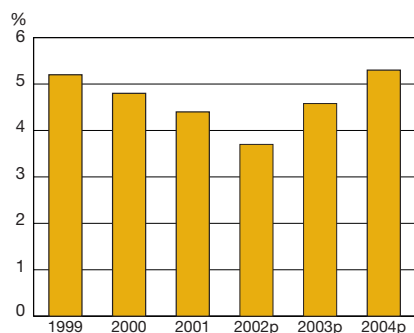
Den svenska ekonomin är med relativt högt och ökande exportberoende högst väsentligt abhängig den internationella ekonomin. OECD har i stort samma syn på utvecklingen som många inhemska bedömare och ser en viss uppgång. Under år 2002 stannar BNP-tillväxten på 1,7% för att nästa år öka med 2,5% och med 2,8% under 2004. För Sveriges del är de "lokala" riskfaktorerna den höga lönekostnadsutvecklingen, ohälsotalen och vår önskan att välja fritid istället för arbete, dvs latenta krav på arbetstidsförkortning. Och inte minst vårt

Ekonomisk utveckling

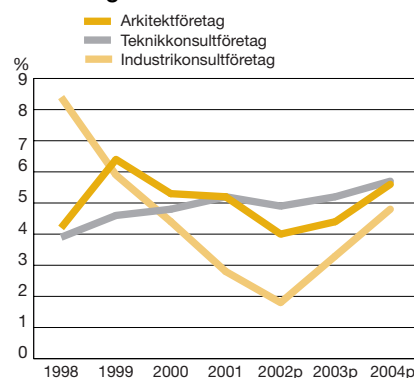
	Omsättning kkr per anställd						Resultat och finansiella poster kkr per anställd					
	1999	2000	2001	2002p	2003p	2004p	1999	2000	2001	2002p	2003p	2004p
De 200 största koncernerna	764	815	843	849	874	905	40	39	37	31	40	48
varav												
byggorienterade	787	837	856	864	892	921	39	45	45	41	45	52
varav												
arkitektföretag	854	863	900	885	900	925	55	46	47	35	40	52
teknikkonsultföretag	775	832	848	860	890	920	36	40	44	42	46	52
industriteknik	747	774	820	825	845	880	44	34	23	15	28	42

(uppgifterna för år 2000 - 2002 är exkl SPP/AP)
Källa: Svensk Teknik och Design

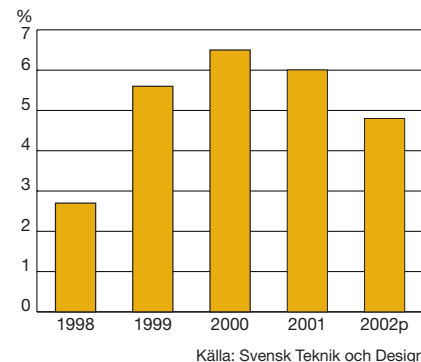
Vinstmarginaler i de 200 största konsultföretagen

Vinstmarginal

Lönekostnadsökning per anställd

beroende av investeringar i telekom- och IT-sektorn. Och det är tecken på ökning av investeringarna alla spanar efter. Industriproduktionen har börjat öka i USA och ger hopp om nyinvesteringar även om dagens kapacitetsutnyttjande är lågt.

En något fördröjd ekonomisk återhämtning således.

Oväntat starkt 2001

Efter en inledande stark vår försvagades väsentliga delar av marknaden kraftigt under hösten. Trots detta blev år 2001 för arkitektföretagen och de tekniska konsultföretagen inriktade mot bygg- och anläggningssektorn uppseendeväckande bra. Omsättningen för denna del av branschen ökade med ca 8 % och ökningen i antalet årsarbeten blev ca 6 %.

Arkitektföretagen separat ökade sin omsättning med ca 8 %, men antalet årsarbeten kapades med ca 2 %. Teknikkonsulterna å sin sida ökade volymen med 9 % och antalet årsarbeten med 8 %. Någon procentenhet av de sistnämnda talen kan hänföras till expansion i dotterbolag i de övriga nordiska länderna.

Industrikonsultföretagen kunde också trots konjunkturedgången visa fortsatt kraftig expansion med en omsättningsökning på ca 14 % och en ökning av antalet årsarbeten med ca 10 %. Detta trots att flera företag i slutet av året tvingades påbörja nedskärningar på enskilda områden.

Konsolidering 2002

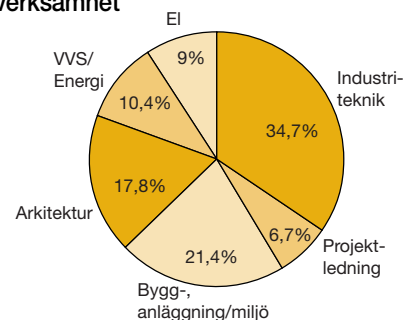
Innevarande år är att betrakta som ett mellanår då företagen ser om sina hus. Konjunktoren har fortsatt att vika. Särskilt tydligt har branschen märkt nedgången i uppdrag avseende privata investeringar i kontor och kommersiella lokaler. Och särskilt tydlig har nedgången varit i Storstockholm, som å andra sidan upplevde en hausse på området 1998-2000. På denna del av marknaden är det i vår bransch arkitektföretagen som tydligast berörs av nedgången. Under 2001 hade dessa företag ca 35-40 % av sin uppdragsportfölj inom detta område. En successiv anpassning av resurserna under året kommer att resultera i en minskning av antalet årsarbeten i företagen med ytterligare några procent.

Teknikkonsultföretagen är naturligtvis också utsatta för press, men med sin bredare verksamhet kan de i stort hålla ställningarna.

Industrikonsultsegmentet kommer att uppvisa en ökning i numerär, men denna är gott och väl att hänföra till Teleca's köp av AU-System. Efterfrågan har bottnat och företagen kan nu visa tecken på försiktig återhämtning, delvis som en följd av marknadsanpassade åtgärder. Svårigheter i några basindustrier, som t ex SAAB inger dock vissa farhågor.

Hela branschen har sammantaget under 2002 upplevt en något ökad prispress och

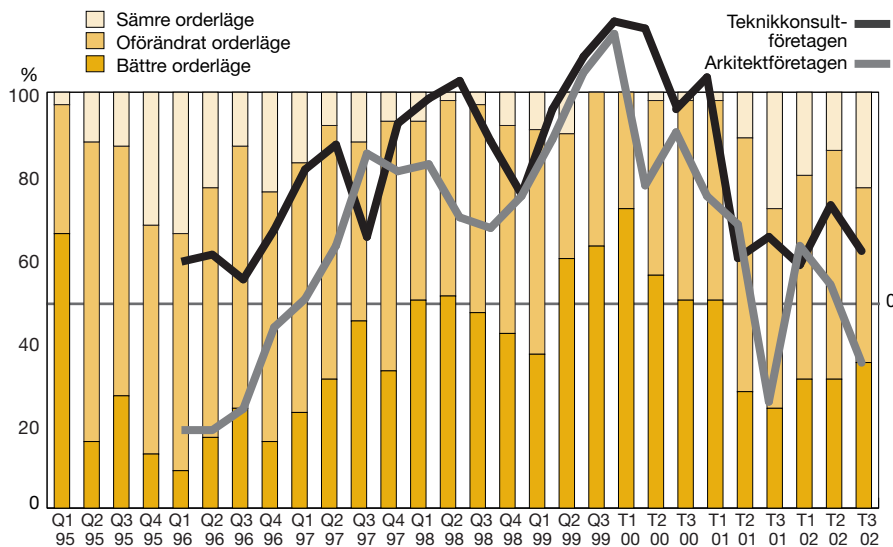
Branschens omsättning fördelad på verksamhet

Källa: Svensk Teknik och Design

Investeringssignalen – prognos för företagens orderläge

Arkitekt- och teknikkonsultföretagen

Diagrammen visar vid varje mätillfälle företagens prognoser om orderläget ett halvår framåt. Konfidenskurvorna visar samma prognos men uppdelat på arkitekt- och teknikkonsultföretag. Ett värde över noll (se höger axel) innebär tro på tillväxt.

Källa: Svensk Teknik och Design

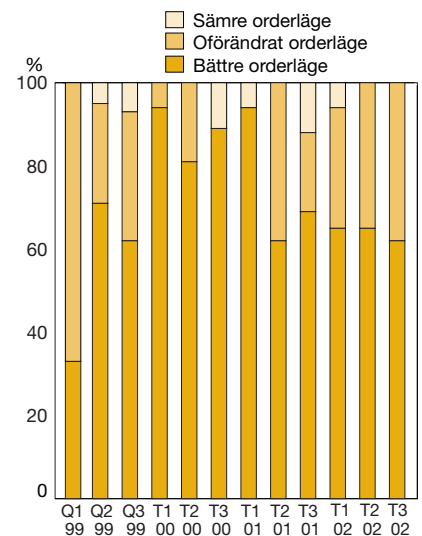
en något minskad debiteringsgrad. Om detta satt tillräckliga avtryck i lönekostnadsutvecklingen kommer företagen ändå att klara året med ett efter omständigheterna måttligt tapp i resultatutvecklingen.

2003 – still worth waiting for

I takt med att återhämtningen dröjer för världsekonomin och den svenska ekonomin blir även prognosen för vår bransch mer återhållsam. Om vi inleder med att studera industrins i Sverige utveckling så finns ännu i november inga reella tecken på att ordergången ökar. Men en scenförändring kan vara nära. Däremot kan det ta tid innan produktionen når en punkt där kapaciteten får byggas ut. Utvecklingen av nya produkter

bör ligga i framkant av detta scenario. Och industrin är snabb på att ställa om inför mer positiva ekonomiska utsikter. Den något förbättrade situation, som industriteknikkonsulterna upplevt under hösten kommer troligen att plana ut något i inledningen av 2003. Senare under våren räknar vi dock med tydligare signaler på en återhämtning. SAAB är ett exempel på en basindustri som nu blöder och som av hävd varit en stor kund till industriteknikkonsultföretagen. I takt med att industrin skär i den egna personalstyrkan vidtager de också nedskärningar bland konsulter och andra leverantörer och signalerar om en växling till mer inhouse-verksamhet.

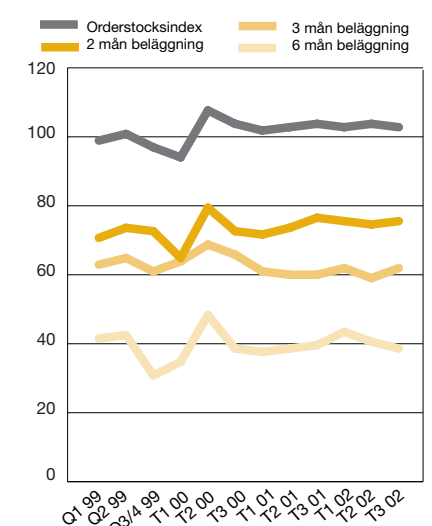
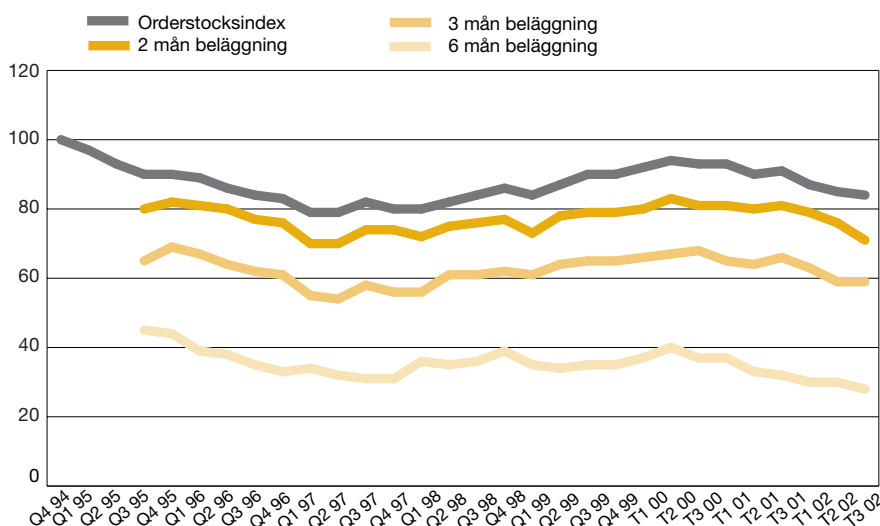
Industriteknikkonsultföretagen

Hack i långsiktig trend

Konsultbranschen är genom åren van vid denna typ av kast. Detta ger dock generellt enligt vår bedömning endast hack i en långsiktig trend där industrin genomför allt större del av utvecklingsarbetet i samarbete med konsultföretag och andra leverantörer. Även år 2003 kommer dock att innebära en tid då industriteknikkonsulterna fortsatt får ägna kraft åt inre konsolidering – för att nyansera bilden kan vi kalla det för offensiv konsolidering. Volymen outsourcing-åtaganden kommer troligen inte att öka i någon nämnvärd omfattning. Risken med potentiella sådana områden är att kunderna vill skära bort verksamheter snarare än att få dem utvecklade. Sammantaget bedömer dock vi att affärsklimatet för

Orderstockindex och beläggning

Källa: Svensk Teknik och Design

industrikonsultföretagen successivt förbättras under de kommande åren.

På det bygg- och anläggningsinriktade området bedömer vi att uppdragsvolymen inom området kontor och kommersiella lokaler minskar ytterligare under våren innan vi når en stabilisering under andra halvåret. Arkitektföretagen känner av detta tydligast, men genom den resursanpassning som pågår bedömer vi att företagets ekonomi under 2003 ändå kan stärkas något. Uppdragsvolymen för bostadsprojektering kommer att vara fortsatt positiv. Teknikkonsultföretagen med sin bredare verksamhet kommer att ha en mer gynnsam ekonomisk utveckling under 2003. Inom de totalt sett vikande investeringarna pågår en omorientering mot en ökad ombyggnad och hyresgäst Anpassning. Erfarenhetsmässigt vet vi att detta gynnar installationskonsultföretagen. Uppdragsvolymen på infrastrukturuområdet ökar och teknikkonsulterna har också en marknad i de ökande investeringarna på energiområdet. Miljöområdet är likaså en växande marknad.

Under den kommande återhämtningen kommer omstruktureringen av branschen också inom landets gränser att ta fart igen.

Ologisk prisbild – med potential

Företagens ansträngningar med en mer aktiv prissättning på tjänsterna har under de senaste tre åren givit resultat. Framför allt är det de mest kvalificerade tjänsterna som bör uppvärderas. Samtidigt kan detta underlätta att nyansera tjänsteutbudet. Även om nya ersättningsformer debatterats under senare år så har arkitekt- och teknik- konsulterna fortfarande 60-65 % av sin uppdragsvolym på mot någon form av rörligt arvode och industriteknikkonsulterna upp mot 70 %. I tider med bistrare omvärldsklimat är det ologiskt nog prissättningen på de mest kvalificerade tjänsterna som kunder försöker pressa. Så också under det senaste året, men konsultföretagen synes nu ha kunnat bjuda relativt gott motstånd. Prisbilden för arkitekt- och konsultföretagen på det bygg- och anläggningsorienterade området har varit relativt positiv med hög kundacceptans. Industrikonsultföretagen har också förbättrat sin prisbild, men är generellt mer pressade på de mest kvalificerade tjänsterna. Från dagens 800-1000 kronor per timme borde priset kunna lyftas några hundralappar. Vår bransch närmar sig då synsättet i närlig-

gande konsultbranscher som lyckats bättre i att urskilja och marknadsföra excellence och inte har vår alltför platta prissättning.

Lönsamheten utvecklas olika

Lönsamheten blev oväntat god för arkitektföretagen under 2001 och förväntat förbättrad hos teknikkonsulterna. Arkitektföretagen hade under hösten redan påbörjat en anpassning av resurserna till den minskade efterfrågan på uppdrag inom kontor och kommersiella lokaler.

Trots att lönekostnadsutvecklingen blev så kraftig som vi befarat kunde vinstmarginalen upprätthållas. Resultatet per anställd mätt i kronor kunde t o m öka något. Med tilltagande prispress och sämre beläggning under 2002, kommer lönsamheten att försämrats något. Under 2003 tror vi åter på en försiktig ekonomisk förbättring i arkitektföretagen.

Teknikkonsultföretagen förbättrade vinstmarginalen år 2001, men inte i den grad vi räknat med. Anledningen till detta är i första hand att lönekostnadsutvecklingen blev högre än förväntat. Under 2002 förutser vi en måttlig resultatnedgång, men lönsamheten vänder åter upp under 2003. Teknikkonsulterna är därmed tillbaka i sin trendmässigt positiva resultatutveckling.

Industrikonsultföretagens lönsamhet försämrades avsevärt – om än inte lika mycket som förväntat – under 2001. Under 2002 vidtar företagen en mängd omprioriteringar. Pga detta förväntar vi att segmentet sammantaget kommer att uppvisa en vikande lönsamhet även i år. Flera industrikonsultföretag har dock nu rätt lutning på sin resultatutveckling och kommer med återhållen expansion att förbättra det ekonomiska utfallet under 2003.

Omsättning/anställd

(kkkr)	2001	2000	1999	1998	1997	1996
Managementkonsulter	1490	1825	1830	1600	1380	1200
IT-konsulter	1040	1020	1075	1050	1160	1090
Advokatbyråer	1610	1300	1225	1200	1150	1150
Marknadsundersökare	990	1035	895	830	860	1070
PR & Kommunikation	1050	1350	1085	990	960	970
Revisorer	920	885	880	800	750	760
Industriteknikkonsulter	824	779	755	726	797	730
Arkitekter/byggtknikkonsulter	835	823	768	730	674	680

En jämförelse med andra kunskapsbranscher med högutbildad personal är intressant att göra. Övan, stående jämförelsetal från de 30-50 största företagen i några branscher är hämtade huvudsakligen från Affärsvärlden och Veckans Affärer.

Källa: Svensk Teknik och Design

Lönekostnadsutvecklingen oroande hög och platt

Branschen kunde under år 2001 endast i mindre grad bromsa den oroande lönekostnadsutvecklingen. Från att ha ökat med nära 6,5 % under 2000 minskade lönekostnadsökningen per anställd till ca 6 % under 2001. Lönekostnaden skall ses över helåret och förändringen behöver inte vara den som momentant anges vid en lönerrevision. I begreppet lönekostnad ligger här också eventuella resultatbaserade ersättningar och annan bonus, strukturförändringar etc, dvs alla de lönekostnader som påverkar företagets resultat. Ökningen 6 % stämmer med vår preliminära bedömning. Överraskande däremot är att teknik- konsultföretagen hade den högsta lönekostnadsutvecklingen med 6,8 %, arkitektföretagen hamnade på ca 6,2 % och industriteknikkonsultföretagen landade på ca 4,5 %.

Lönekostnadsutvecklingen måste pressas. Detta för att branschens resultatnivå inte skall försämrats för mycket i år och för att branschen under nästa år åter skall kunna vara på spåret i en långsiktig positiv utveckling. Detta betyder att företagen vid lönerrevisionen mer tydligt måste sikta ned mot den nominella avtalsnivån. De uppgifter vi nu har pekar för den sammantagna branschen mot en lönekostnadsökning på ca 4,5-5 % för innevarande år. Våra prognoser bygger också på att företagen värnar om arbetstiden, som även med små förändringar får stor effekt på resultatutvecklingen och företagets långsiktiga utvecklingsförmåga. Den av regeringen beställda arbetstidsutredningen har lagt förslag om lagstiftad arbetstidsförkortning i etapper från 2004. Detta ligger som ett latent hot mot svensk ekonomi och i synnerhet mot

Bygg- och industriinvesteringar

Branschens företag arbetar tidigt i investeringscykeln och den direkta bygg- eller industriinvesteringen följer i snitt 1 -1,5 år efter utrednings- och projekteringsinsatsen.

Av den "Investeringssignal" Svensk Teknik och Design presenterade i oktober framgår att arkitekt- och teknikkonsultföretagen fortsatt dras med ett mattare orderläge. Bygginvesteringarna under 2002 blir i stort oförändrade jämfört med föregående år och kommer inte att visa tillväxt förrän under andra halvåret 2003. Ökningstakten (rullande årstakt) då kan komma upp i 4-5 %.

Glädjeområden finns dock. Orderläget för teknik konsulterna visar att infrastrukturinvesteringarna är på väg att öka. Planeringsaktiviteten har ökat kraftigt alltsedan den förenade infrastrukturpropositionen förra senhösten togs av riksdagen.

Uppdragsvolymerna för flerbostadsprojekt visar fortsatt positiv utveckling. Vi bedömer att investeringarna i flerbostadshus – nybyggnad och ombyggnad sammantaget – ökar med ca 7 % under år 2002 medan ingångstakten till år 2003 ligger på ca 8-10 %.

Arkitekt- och teknikkonsultföretagens orderläge inom området övriga hus har däremot mattats sedan slutet av år 2000 och med accelererande takt sedan sommaren 2001. I år bedöms minskningen bli ca 7-9 %. De privata investeringarna minskar i år med drygt 4 miljarder medan de offentliga investeringarna väntas öka med en knapp miljard kronor. Sammantaget sker en stabilisering först under andra halvåret 2003. Samtidigt föder företagets flytt och andra hyresgäst Anpassningar åtskilliga ombyggnadsinvesteringar.

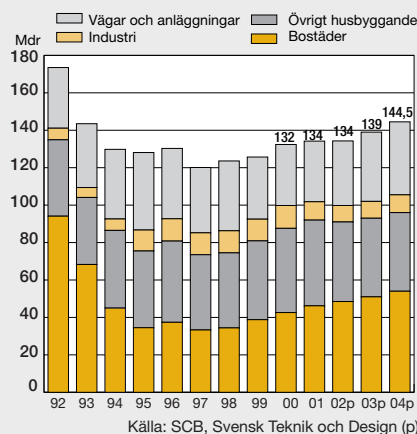
Avvaktande industri

I en stillastående industrikonjunktur ökar ändå uppdragen inom produktutveckling liksom uppdragen för industrins produktions- och processutveckling.

Industrins positiva ordergång under våren kom av sig. För den snabbt omställbara industrin torde tidpunkten för genomförande av nya investeringar vara avhängig börsklimatet. Samtidigt dras tunga svenska industriföretag med nedskärningsproblem. Mest positiv är utvecklingen inom kemi-, läkemedels- och livsmedelsområdena samt inom energisektorn.

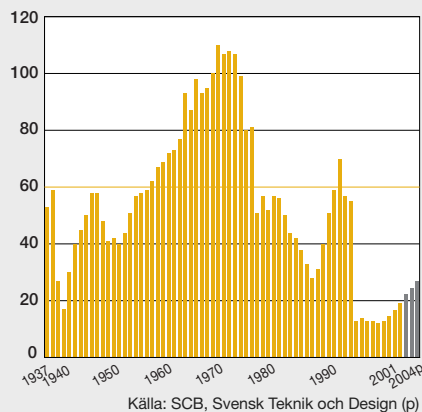
Industrins investeringar i maskiner och utrustning i Sverige, har varit stadigt i avtagande under ett antal år. Detta efter att ha mer än fördubblats under 1993 - 1996. Till de redovisade investeringarna kommer ökade energi/

Bygginvesteringar miljarder kronor 2001 års prisläge

Källa: SCB, Svensk Teknik och Design (p)

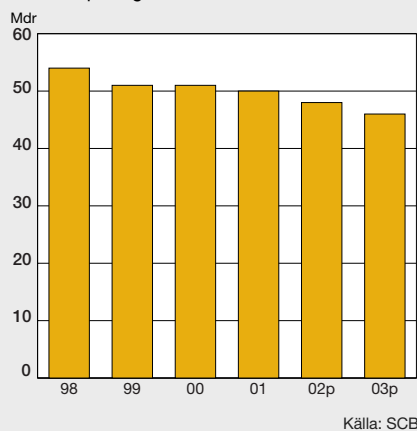
Bostadsbyggandet i Sverige – antal tusental påbörjade lägenheter

Källa: SCB, Svensk Teknik och Design (p)

Industrins investeringar i maskiner och utrustning

2001 års prisläge

Källa: SCB

kraftinvesteringar. Men framför allt tillkommer en FoU-volym – större än investeringsvolymen – som teknik konsultföretagen i allt högre utsträckning involveras i.

vår bransch och närliggande där tiden är en ytterst väsentlig produktionsfaktor. Lyckligtvis verkar regeringen nu inse att landets ekonomiska utveckling inte är sådan att det är mindre arbete som erfordras.

Förädlingsvärdet förbättras

Ett företags förädlingsvärde kan förenklat sägas vara ett mått på kundernas värdering av företagets tjänster. Förädlingsvärdet har vi mätt som summan av samtliga löne- och andra ersättningar och lönebikostnader samt rörelseresultatet efter avskrivningar – även goodwill.

Det vägda genomsnittet för de 200 största företagen i vår undersökning blev för år 2001 ca 525 kkr per anställd (505 kkr under 2000). Bland dessa 200 företag ökade arkitektföretagen förädlingsvärdet till ca 545 kkr per anställd (523), teknik konsultföretagen till ca 532 kkr per anställd (518) och industrikonsultföretagen till ca 497 kkr per anställd (460).

Förädlingsvärdet är vår tjänstenärings bidrag till bruttonationalprodukten.

Stimulerande arbetsmiljö ger låga ohälsotal

Konsulten och arkitekten arbetar med projekt i team. Vardagen består i utmanande problemlösning och spännande möten och annan kommunikation med medarbetare i det egna företaget och i andra företag som medverkar i samma projekt. I tider då den tilltagande ohälsan i riket är under stark debatt - svensk sjukfrånvaro snabbast växande och högst i EU - känns det angeläget att kunna peka på ett positivt arbetsområde. En undersökning bland branschföretagen visar att sjukfrånvaron under 2001 låg på ca 2,8-2,9 %, vilket är väsentligt under de stigande rikssiffrorna på ca 4,5 - 5 %. För branschen är det i stort samma sjukfrånvarotal, som en undersökning i mitten av 80-talet visade på.

Naturligtvis är också företagen i vår bransch uppmärksamma på tendenser till långtids-sjukskrivning och utbrändhet. Ovannämnda undersökning visade att år det lika många, ca 15-20 %, som uppger att långtids-sjukskrivningen ökat under senare tid, som uppger att den minskat. I båda fallen är förändringen kopplad till enstaka person och orsaken sällan "utbrändhet".

Nyckeltal per 2001-12-31

Företag	Börsvärde Mkr	Omsättning Mkr	Medel- Antal anställda	Omsätt- ning/ anställd kkr	Resultat e finansiella poster Mkr	Resultat e. finansiella poster/anst kkr	Netto- marginal i %	Börsvärde/ anställd kkr	P/e	P/s
Epsilon	327	769,6	1063	724	-16,9	-15,9	neg	307,6	neg	0,42
Teleca	2063	1187,8	1243	956	125,9	101,3	10,6	1659,7	12,7	1,74
Semcon	687	1126,6	1585	711	2,4	1,5	0,2	433,4	291	0,61
ÅF	816	1962,6	2470	795	88,0	35,6	3,6	330,4	14,3	0,42
SWECO	1103	1927,7	2169	889	206,6	95,3	10,7	508,5	8,2	0,57
Scandiaconsult	944	1519,6	1841	825	127,5	69,3	8,4	512,8	10,1	0,62
J&W	*	1497,0	1884	795	95,2	50,5	6,4	-	-	-
INAC	27	150,8	224	673	-11,3	-50,4	neg	120,5	neg	0,18

* J&W avnoterat 20 juli 2001 (börsvärde ca 1050 Mkr)

Källa: Svensk Teknik och Design

En jämförelse med några internationella börsnoterade teknikkonsultföretag.
Jämförande nyckeltal per 2001-12-31 (1 Euro = 9,419 SEK, 1 USD = 10,667, 1 CAD = 6,690)

Företag		Börsvärde Mkr	Omsättning Mkr	Medel- Antal anställda	Omsätt- ning/ anställd kkr	Resultat e finansiella poster Mkr	Resultat e. finansiella poster/anst kkr	Netto- marginal i %	Börsvärde/ anställd kkr	P/e	P/s
Jaakko Pöyry Group	FIN	2055	3979,0	4584	868	242,3	52,9	6,1	448	24,0	0,52
Etteplan Oy	FIN	226	311,5	561	555	44,2	78,9	14,2	403	8,8	0,72
WS Atkins plc ¹⁾	UK	8462	13200	15200	868	501,0	33,0	3,8	557	26,3	0,64
High-Point plc Waterman Group	UK	169	400,5	360	1112	-19,3	-53,5	neg	423	neg	0,42
White Young Green	UK	406	606,7	750	809	56,8	75,7	9,4	541	11,3	0,67
WSP Group	UK	791	792,0	1028	770	59,8	58,1	7,5	769	18,9	1,00
RPS Group plc Parkman Group plc	UK	2447	3444,2	4111	838	171,8	41,8	5,0	595	24,1	0,71
Arcadis	UK	3988	1117,7	1362	821	176,3	129,5	15,8	2928	50,4	3,57
Fugro	NL	856	642,5	1300	494	26,9	20,7	4,2	658	47,8	1,33
Grontmij	NL	1747	7348,8	7619	965	333,6	43,8	4,5	229	7,8	0,24
Bertrandt AG	D	5893	8384,7	6523	1285	748,0	114,7	8,9	903	11,4	0,70
Rücker AG	D	1181	4710,3	4013	1174	197,2	49,1	4,2	294	8,6	0,24
Altran Group	FR	1676	2007,2	3000	669	57,1	19,0	2,8	559	95,7	0,83
Gaudriot SA	FR	508	1227,6	1600	767	7,4	4,6	0,6	318	91,9	0,41
URS Corp. Michael Baker Corp.	FR	42115	11778,0	15000	785	1098,0	73,2	9,3	2807	37,8	3,58
Tetra Tech Inc., SNC-Lavalin	FR	552	477,4	590	809	48,4	82,3	10,1	936	22,5	1,16
Stantec, Inc.	US	5142	23947,8	16000	1497	1075,9	67,2	4,5	321	8,6	0,21
	US	1249	4163,0	4200	991	212,0	50,7	5,1	297	10,8	0,30
	CAN	10969	10055,5	6820	1474	693,8	101,7	6,9	1608	29,0	1,09
	CAN	9320	15060,2	9500	1585	461,5	48,6	5,0	981	54,4	0,62
	CAN	798	2310,0	3000	770	188,3	62,8	8,2	236	7,1	0,31

Kalenderbokslut i WS Atkins per 31 mars, High Point per 31 juli, Waterman 31 juli, White Young Green 31 juli, Parkman 31 mars, Tetra Tech 30 sept.

¹⁾ Nyckeltal, exkl börsvärden per halvårsbokslut 02 09 30. x = uppgift saknas.

I denna sammanställning är inte företagens resultatredovisningar korrigerade för ev underliggande skillnader. Marginaler och p/e-tal kan därför inte jämföras utan närmare analys

Källa: Svensk Teknik och Design

Kvinnorna allt fler

En god arbetsmiljön och en verksamhet karakteriserad av kommunikation mellan människor är sannolikt något som bidrar till att fler kvinnor börjar i branschen. Att denna nu har en mer positiv image än tidigare och en stabil utveckling bidrar naturligtvis också. I våra företag finns hyggliga möjligheter för den enskilde att styra arbetstiden. Än bättre skulle det bli med modernare arbetstidsavtal. I arkitektföretagen har kvinnorna varit väl representerade under lång tid, men förändringarna kommer nu inom teknik- och industrikonsultområdena. Totalt sett var andelen kvinnor under 2001 ca 25 % i vår bransch, en ökning på ca 1 procentenhet jämfört med 1999.

Utvecklingstendenser

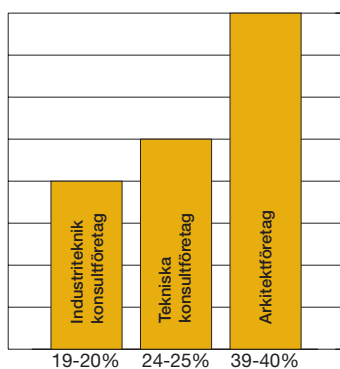
Globalisering, internationalisering, breddning av marknader för konjunkturutmattning, ökning av aktieägarvärde, dynamik och uppmärksamhet är fortsatt karakteristika för branschen.

De utvecklingstendenser vi ser idag återspeglar i inte oväsentlig omfattning förändringar i kundstrukturen. Förändringar som i och för sig rör en liten andel kundföretag, men som representerar en stor volym.

Vår bransch tillgodoser klassiska och fundamentala behov. Arkitektföretagen och de tekniska konsultföretagen utreder, planerar och projekterar scenen för våra liv och industriteknikkonsulterna är involverade i utvecklingen av våra tekniska hjälpmedel. Detta låter sig bäst sägas i ekonomiskt kärvarare tider då mycket av det inte absolut nödvändiga bantas.

Vi ser en kraftig nedgång i managementkonsulternas verksamhet. Inte bara för

Andelen kvinnor ökar

Källa: Svensk Teknik och Design

De 30 största svenska koncernerna

	Omsättning per anställd, kkr				Resultat efter fin.poster/anställd, kkr			
	2001/2002	2000/01	1999/00	1998/99	2001/2002	2000/01	1999/00	1998/99
De 30 största koncernerna varav								
byggorienterade	833	805	764	729	34	38	34	34
industriteknik	835	823	768	730	41	39	29	23
De 200 största koncernerna varav								
byggorienterade ¹⁾	824	779	755	726	23	35	44	61
industriteknik	842	815	774	735	40	39	40	38
byggorienterade ¹⁾	856	837	787	740	47	45	39	29
industriteknik	824	774	747	724	26	34	44	60

¹⁾ Av dessa omsatte arkitektföretagen ca 902 kkr/anställd (föregående 863) och de tekniska konsultföretagen 848 kkr/anställd (föregående 832). Resultatet efter finansiella poster var för arkitektföretagen ca 47 kkr/anställd (föregående 46) och för de tekniska konsultföretagen ca 44 kkr (föregående 40).

Källa: Svensk Teknik och Design

att den verksamheten och affärsjuristernas i renodlingens tecken skärs bort från de stora revisionsbyråerna. Nya företag bildas förvisso. IT –användningen kommer visserligen att fortsätta utvecklas, men den nu spräckta börsbubblan och efterföljande överlevnadsstrid är förödande för den branschen. Den omfattande integreringen med PR och marknadsföring som uppenbarade sig i takt med att börskurserna ökade blev sedan det minst nödvändiga i renodlingens tid.

Inom vår egen bransch är efterfrågan på projektledningsfunktioner fortfarande relativt sett på frammarsch. Tydligast är efterfrågan på en uppgradering i form av finansiell kunskap och riskhantering. Miljöfrågornas betydelse accentueras och medför ökat behov av t ex due diligence.

Kundsidans omstrukturering

Framför allt är det kundföretagens omstrukturering och internationalisering, som påverkar branschen. Storindustrins primärleverantör-tänkande sätter allt större avtryck också inom fastighets- och anläggningsområdet. Ett internationellt koncept-tänkande lyser igenom när t ex Pharmacia/Pfizer bygger anläggningar i Sverige. Nya aktörer gör intåg. När våra personbilstillverkare blev utlandsägda uppenbarade sig snabbt nya industriteknikkonsulter på den svenska marknaden. Nu investerar utländska fastighets- och centrumbolag och fonder som aldrig förr i Sverige. Merparten av uppdragsvolymen kommer att utföras på vår hemmaplan, men det gäller för de svenska företagen att vara beredda att mark-

nadsföra sig mot nya kunder. Ett typexempel på denna utveckling är Hifab's långsiktigt avtal om övertagande av projektledningsansvaret för en av Sveriges största fastighetsförvaltare Jones Lang LaSalle, som bl a förvaltar Skandias svenska fastigheter.

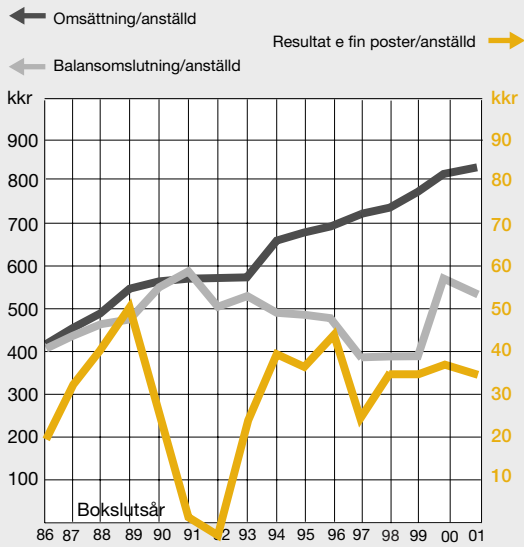
Skogsindustrin, kemiindustrin m fl utvecklas mer eller mindre snabbt efter detta mönster.

Ett typexempel på storföretagsorder fick Atkins i början av året i form av ett uppdrag av Shell värt ca 10 M€ för att utreda, projektera och projektleda och byggkontrollera (!) investeringar på över 5000 återförsäljarställen i 12 europeiska länder.

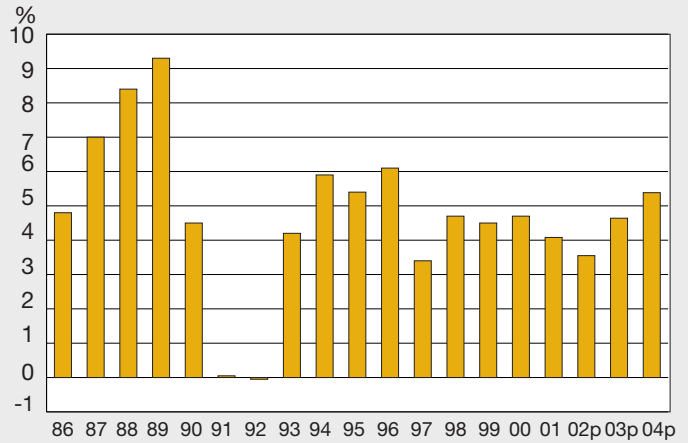
Industrin involverar i allt större utsträckning teknikkonsultföretagen och andra leverantörer i utvecklingsarbetet. Det är den långsiktiga och internationella trenden. Men visst blir det i bistra tider hack i utvecklingen. När industrin själv tvingas skära ned bland sin personal och banta investeringar och utvecklingskostnader är det förstärkt att situationen drabbar också leverantörerna. Industrins investeringar i maskiner och utrustning minskar i Sverige, men en allt större del av industrikonsulternas uppdrag genomförs mot FoU-satsningar. Enbart de 20 största svenska industriföretagen har sammantaget en FoU-budget i samma nivå som de sammanlagda maskininvesteringarna.

På sikt kan en annan hotbild skönjas. Hur kommer Ericsson att agera om investeringarna i infrastruktur blir avsevärt annorlunda än vad man fortfarande hoppas på? Vad

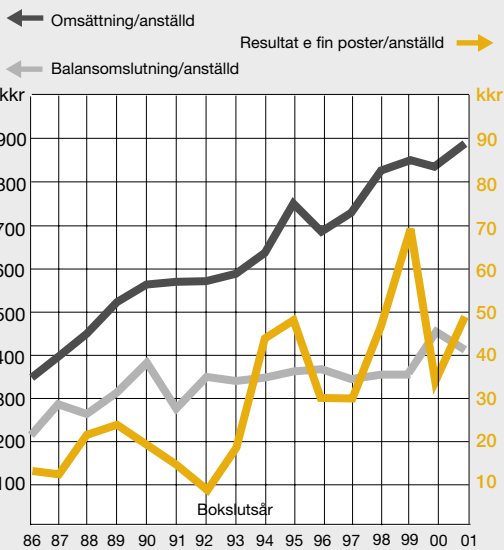
De 30 största svenska koncernerna

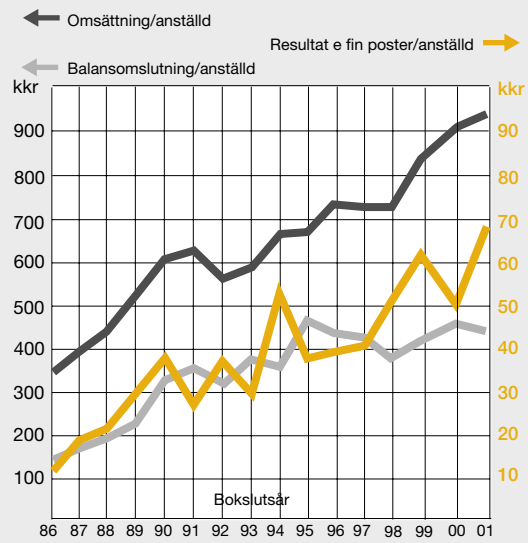
Vinstmarginaler i de 30 största konsultföretagen

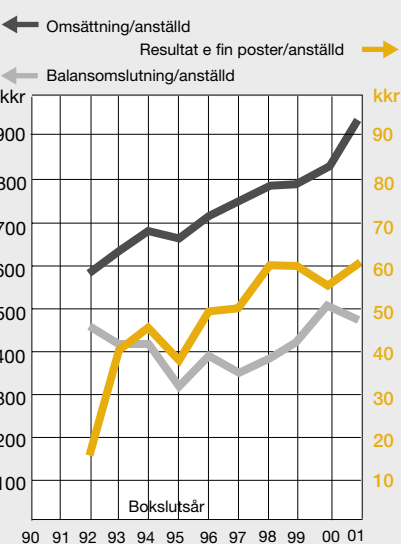
Koncern 31-50

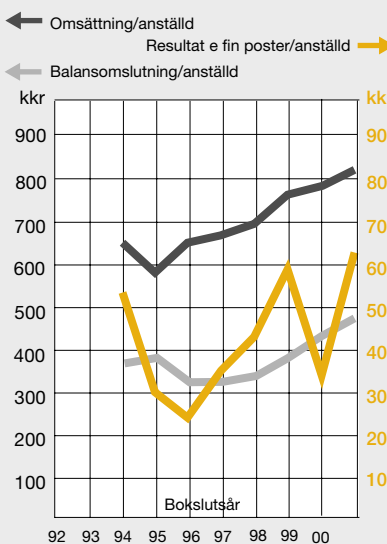
Koncern 51-100

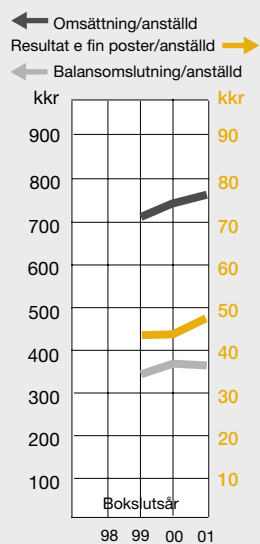
Koncern 101-150

Koncern 151-200

Koncern 201-300

De 20 största grupperna inom industriteknik

			Koncern / Företag	Bokslut	Omsättning	(Föregående)	Antal anställda
STD	1	3	Teleca AB (exkl AU-System)	01	1187,8	932,4	1243
STD	2	1	ÅF-bolag	01	*1150,0	*1075,0	*1400
STD	3	2	Semcon AB	01	1126,6	1007,2	1585
(STD)	4	4	WM-data Total Design	*01	865,0	710,0	940
STD	5	5	Epsilon AB	01	769,6	626,1	1063
STD	6	7	Xdin AB	01	173,0	139,3	201
STD	7	8	Jaakko Pöyry AB (sv. koncernen)	01	156,7	138,3	213
STD	8	10	Gesab AB	*00/01	160,4	141,3	230
	9	9	Inac Process AB	01	150,8	137,9	224
STD	10	6	WSP Systems	01	*140,0	160,0	*180
STD	11	11	SWECO Industriteknik	01	121,7	124,9	129
STD	12	12	Rejlerkoncernen AB (del av)	01	*110,0	*110,0	*150
STD	13	13	Ingemansson Technology AB	01	107,6	105,4	112
STD	14	16	Pro Tang AB	01	101,2	77,4	165
STD	15	15	Wermtec Consult AB	01	90,5	93,5	103
STD	16	18	JA Produktutveckling AB	01	89,0	74,4	136
	17	14	Rücker Nord AB				
			(fd Nord -Consulting AB)	*01	*85,0	95,6	*65
	18	19	Consat Engineering AB	01	66,4	61,7	99
	19	20	Condesign AB	*01	61,2	50,8	101
STD	20	17	IKG IndustriKonsult-Gruppen AB	01/02	57,0	76,8	100

STD = Medlem i Svensk Teknik och Design. De 20 största grupperna inom industriteknik 2001/2002 omsatte ca 6770 Mkr (föregående ca 5920), medelantalet anställda var ca 8440 (7660) och omsättningen per anställd ca 802 (773) kkr. Bland multidisciplinära företag har bl a också Flygfältsbyrån en avsevärd industriteknikverksamhet.

Källa: Svensk Teknik och Design

skall de erbjuda sina kunder operatörerna? Ger de sig då in i service- eller konsultrollen och konkurrerar med t ex dagens konsultföretag? IBM, som en gång var den främsta datortillverkaren är idag ett bolag med ca 80000 konsulter.

Dynamik väsentlig

Konsultbranschens pågående omstrukturering och internationalisering genom företagsköp och fusioner har också mer allmänna drivkrafter. En breddning av marknader i konjunkturutmattande syfte, ökning av aktieägarvärden och säkerligen mycket viktigt – dynamiken i en expansion är exempel på drivkrafter. Dynamiken ger ledningarna utmaningar och energi och skapar uppmärksamhet bland egna anställda, bland kunder och bland dem som företagen vänder sig till i rekryteringssyfte. Och det sistnämnda är inte minst viktigt. Kampen om bristvaran högutbildad teknisk arbetskraft är hård och företag med expensionsplaner har allt svårare att växa organiskt.

Stora strukturaffärer

Från förra hösten har svenska konsultföretag på ett eller annat sätt varit involverade i de allra största företagsaffärerna i Europa. Bure's köp av Carl Bro startade kedjan. Därpå följde Carl Bro's köp av Sycon. SWECO's bud på ÅF var en verkligt stor affär som av olika skäl inte kunde

De 20 största projektledningsgrupperna

			Koncern	Bokslut	Omsättning	(Föregående)	Antal anställda
STD	1	1	HifabGruppen AB	01	425,8	379,1	389
STD	2	2	WSP Management	01	172,1	*176,9	156
STD	3	3	SWECO Projektledning	01	124,4	108,2	111
STD	4	11	Semcon Technology Management	01	106,7	44,5	*120
	5	9	EBAB Byggadministration AB	01	*75,0	*59,6	47
STD	6	5	Tyréns Projektledarna AB	01	72,6	54,0	74
STD	7	8	TP Gruppen AB	01	68,7	51,5	75
STD	8	4	SCC Projektledning	01	63,6	84,8	85
STD	9	7	Scand Pro koncernen AB	01	60,0	52,3	53
	10	10	Temaplan AB	01/02	54,4	49,9	44
STD	11	6	SwePro Engineering AB	00/01	49,9	53,4	41
STD	12	12	Bygganalys AB	01	49,6	39,9	49
	13	16	Forsen Projekt AB	01	38,0	27,9	29
STD	14	13	CA consult-koncernen	01	31,5	37,6	37
	15	15	HOAB-gruppen AB	*01	30,0	29,0	31
STD	16	18	Tema Projektledare	01	29,0	25,3	36
STD	17	21	Projektkompetens AB	01/02	28,9	17,2	26
STD	18	17	Widmark & Platzler AB	*00/01	26,2	19,5	26
	19	19	Alfakonsult AB	01	20,5	20,2	19
	20	24	Cera AB (WSP 2002)	01	16,9	14,5	13

STD = Medlem i Svensk Teknik och Design. De 20 största projektledningsgrupperna, vars verksamhet spänner över breda områden, omsatte 2001/2002 ca 1544 Mkr (föregående ca 1357 Mkr), medelantalet anställda var 1461 (1342) och omsättningen per anställd ca 1057 kkr (1011 kkr).

Källa: Svensk Teknik och Design

De 20 största grupperna inom installation/energi

			Koncern / Företag	Bokslut	Omsättning	(Föregående)	Antal anställda	
STD	1	1	ÅF-bolag	E,M,Enr	01	*650,0	*600,0	*820
STD	2	*	SwedPower AB	Enr,E	01	424,1	360,1	465
STD	3	3	SWECO Theorells	M,Enr,E	01	338,5	293,5	430
STD	4	2	WSP Systems	E,M,Enr	01	*278,1	*320,0	*368
STD	5	4	Carl Bro Sverige Energikonsult	Enr	01	230,4	263,9	309
STD	6	5	Scandiaconsult (enhet)	E,M,Enr	01	*50,0	*130,0	*200
STD	7	6	Bengt Dahlgren AB	M,Enr,Env	01/02	142,5	126,4	200
STD	8	11	Rejlerkoncernen AB (del av)	E,Enr	01	*91,6	*50,0	*132
	9	7	FVB-Fjärrvärmebyrån AB	Enr	01	99,3	88,4	100
STD	10	9	Energio AB	M,E	01	93,3	82,2	94
STD	11	10	PIC Engineering AB	Enr,Env	*00/01	80,1	57,9	120
	12	12	Teleplan AB (ÅF 2002)	E	01	53,2	48,2	55
STD	13	13	INCOORD AB	M	01	46,9	46,0	48
STD	14	15	CLC Installationsconsult AB	M,E	01/02	41,8	36,3	57
STD	15	14	Helenius Engineering AB	M	01	38,9	36,9	29
	16	*	Installationsteknik i Svealand AB	E	*01	36,1	12,7	37
	17	18	Per Schönbeck Elprojekt AB	E	01	33,3	27,0	51
STD	18	16	FLK Sverige AB	M	01	32,5	35,7	63
STD	19	23	Ingenjörbyrån Andersson & Hultmark AB	M	01	30,2	22,4	36
STD	20	17	LEB Consult AB	M	01/02	29,0	28,3	38

STD= Medlem i Svensk Teknik och Design. De 20 största grupperna inom installation/energi 2001/2002 omsatte ca 2920 Mkr (2665), medelantalet anställda var ca 3650 (3430) och omsättningen per anställd ca 800 kkr (795 kkr).

Källa: Svensk Teknik och Design

genomföras. Teleca avslutade 2001 med att köpa börsnoterade AU-System. Så följde hösten 2002 slag i slag SWECO's bud på Carl Bro och danska RAMBØLLS insteg i Scandiaconsult. Och under tiden hade danska COWI lagt beslag på landsmannen Kampsax och nu senast det näst största norska konsultföretaget InterConsult Gruppen. SWECO drar sedan tillbaka budet på Carl Bro och RAMBØLL-Scandiaconsult affären har vid pressläggningen av denna Branschöversikt ännu inte fått en lösning. Dessa tilltänkta eller genomförda affärer är till sin storlek av högsta internationella kaliber. Endast ett fåtal affärer av liknande storlek har nyligen genomförts, t ex Mott MacDonalds köp av indiska Dalal och engelska Franklin+Andrews samt Arcadis' förvärv av franska FC International. USA-jätten URS's köp av EG & G Technical Services står dock i en klass för sig.

ÅF störst år 2001

ÅF blev 2001 det största svenska teknik- och industriteknikkonsultföretaget. Efter att SWECO's bud avvisats hösten 2001 valdes nya externa styrelseledamöter in i början av 2002. ÅF:s expansion har fortsatt. Kring årsskiftet förvärvades bl a VVS Tema AB i Linköping, Elcontrol i Söderköping AB med ca 10 anställda och Add IN i Karlstad med ca 10 anställda. Ett samarbetsavtal med nordamerikanska KSH Consultants inom RWE-koncernen stärker ÅFs möjligheter att erbjuda kompletta paketlösningar inom massa och papper på den europeiska marknaden. I Nordamerika däremot kommer ÅFs kompetens att marknadsföras av de ett par hundra konsulterna i KHS. ÅF skördar också framgångar med sitt affärs-system PX-Control, som allt fler av de större konsultföretagen installerar. Genom ÅF-Systemdesign förvärvas 30 % av aktierna i Calvia Datakonsult AB med ett 50-tal anställda i Göteborg. Under sensommaren förvärvar koncernen Communicator AB (fd Teleplan) med ca 100 anställda samt 3D Teknik AB. ÅF:s Forskningsstiftelse har trots kritik från börshandlarna ökat sitt innehav till 48,1 % av rösterna i ÅF.

WSP Sverige är från 8:e november 2002 det nya namnet på (f d) J&W. I slutet av 2001 köptes det finska konsultföretaget LT-Konsult Oy med ca 100 anställda verksam inom framför allt transport, infrastruktur och miljö. Ungefär vid samma tid-

punkt köptes Asplunds Byggkonsulter i Örebro AB och under våren 2002 förvärvades projektledningsföretaget Cera AB med ett dussintal medarbetare.

Brittiska WSP Group plc fusionerade i maj 2001 med J&W. I en ny organisation har etablerats WSP Europe, som svarar för den europeiska verksamheten som ligger utanför UK, dvs. bl a den svenska.

Storaffär uteblev

Höstens första stora konsultnyhet kom i början av oktober genom SWECO's bud på Carl Bro. En principöverenskommelse hade träffats med Carl Bro's ägare med majoritetsägaren (ca 51%) Bure Equity i spetsen. Budet var värt ca 640 Mkr och skulle bl a finansieras genom en företrädesemission till SWECO's aktieägare – garanteras av de två huvudaktieägarna fam. G. Nordström och Investment AB Latour. Affären, som skulle skapat en ny stor europeisk aktör med ca 5400 anställda blev emellertid inte av. Efter en omfattande due diligence meddelade SWECO att man inte genomför köpet. De förutsättningar, som låg till grund för principöverenskommelsen hade inte kunnat verifieras, meddelade bolaget. Ambitionen att bli en större nordisk spelare finns dock kvar liksom de internationella vyerna.

Efter att under slutet av 2001 ha köpt VAI VA-Projekt delas SWECO VBB VIAK upp i två bolag – SWECO VIAK för vatten och miljö med ca 480 anställda och SWECO VBB för transport och anläggning med ca 420 anställda. I början av innevarande år köpte SWECO Industriteknik Landskrona-baserade Scanpipe Consulting AB med kunder inom främst livsmedels-, varvs- och energisektorerna. SWECO BLOCO träffade i april avtal om att förvärva Byggkonsulter Hans Hansson & Co AB med ca 20 anställda. SWECO FFNS har erhållit större prestigeuppdrag, bl a för AstraZeneca i Södertälje. Efter att ha vunnit en arkitektävling projekterar FFNS för ett kinesiskt investmentbolag ett stort bostadsområde på ca 120000 kvm i OS (2008)-staden Peking.

I syfte att öka närvaron på den Baltiska marknaden trappar SWECO VIAK upp ägandet till 80% (40%) i det litauiska miljö-konsultföretaget BCG, Baltic Consulting Group med ca 35 anställda. Stora uppdrag har tagits hem östra och centrala Europa.

Hämmar börshandeln

Den andra stora nyheten når oss i slutet av oktober. Efter en anmärkningsvärd kort diskussion mellan bolagens ledningar om förutsättningarna förvärvar RAMBØLL aktieposter i SCC från Löntagernes Dyr-tidsfond, Si Gef och andra danska institutionella ägare. Därmed kontrollerar Rambøll 35,14 % av rösterna i SCC. Upplägget på en industriellt intressant affär har fått en oönskad inledning utan ett f n uttalat avslut. Börshandeln i SCC-aktier hämmas med en stiftelseägd storägare och övriga aktieägare reser krav på ett bud på samtliga SCC's aktier. En stor aktör med över 4000 anställda med heltäckande verksamhet i Norden och en omfattande internationell verksamhet ligger i potten. Rimligen löser bolagen detta, möjligen med hjälp av ytterligare någon intressent. Men lösningen hastar.

Lönsamma Scandiaconsult expanderar i Finland genom att SCC Viatak i september 2002 förvärvar Vesihydro Oy med ett 90-tal medarbetare inom vatten och miljö. I oktober förvärvade SCC i Norge Unico AS med ett 60-tal anställda specialiserade mot industri-, bygg- och projektutvecklingsområdena. I Norge skall Scandiaconsult se till att det uppmärksammade Snøhette-ritade operahuset i Oslo vid invigningen 2008 skall ha världens modernaste scenmaskineri.

HifabGruppen tog under 2001 tog över projektledningsverksamheten från Skanska Teknik i samband med att Skanska (FM) köpte Ericsson REM (Real Estate Management). Hifab öppnade i somras kontor i Helsingfors i och med att koncernen tog över ett 10-tal anställda från finska bolaget Eltel. För att öka Hifab's engagemang i Gulfstaterna har Hifab Middle East Co., Ltd bildats genom likaäggande med AIMisehal Group, Saudiarabien

Mindre företag aktiva

Expanderande Forsen Projekt AB köper Attender AB och får därigenom möjlighet att utveckla en webb-baserad marknadsplats för entreprenörer och andra leverantörer. Lassen & Co-ägda Byggteknik i Skåne AB tar över SAL Byggkonsult AB, vars verksamhet flyttar ihop med köparen och dess systerföretag Emil G. Uddvik i Malmö. Golder Associates AB har i november 2002 förvärvat miljöenheten med 6

De 50 största arkitektgrupperna

		Koncern/företag	Bok- slut	Omsättn. MSEK	(Före- gående)	Antal anst.			Koncern/företag	Bok- slut	Omsättn. MSEK	(Före- gående)	Antal anst.
STD 1	1	SWECO FFNS	01	340,7	346,7	349	STD 25	28	Archus Arosia Arkitekter AB	01	25,0	20,2	24
STD 2	2	White arkitekter AB	01	277,1	265,2	336	STD 26	26	A5 Arkitekter & Ingenjörer AB	01/02	24,8	21,5	33
STD 3	3	Temagruppen Sverige AB	01	102,7	101,9	145	STD 27	21	Anders Bergkrantz Arkitekter AB	01	24,3	24,1	11
STD 4	7	Wingårdh-koncernen	*01	79,0	56,4	80	STD 28	23	Arkitektbyrån AB i Göteborg	01	23,4	22,7	32
STD 5	6	Tengbomgruppen AB	*01	74,1	64,8	89	STD 29	29	HUS&PLAN arkitekterna AB	01	22,7	18,9	27
STD 6	8	NYRÉNS Arkitektkontor AB	01	65,7	56,0	76	STD 30	34	Arkitektgruppen GKAK AB	01	21,2	17,6	33
STD 7	5	WSP Arkitektur	01	64,9	*66,1	86	STD 31	37	Berg Arkitektkontor AB	01	20,6	16,7	15
STD 8	9	Brunnberg & Forshed Arkitektkontor AB	01	61,0	51,9	61	32	16	Bjurström & Brodin Arkitekter AB	00/01	20,4	19,7	19
9	4	Sandell Sandberg AB					STD 33	36	Arkitekturkompaniet SI AB	01/02	20,3	17,1	17
STD 10	11	Liljewall Arkitekter AB	01	48,9	38,8	53	STD 34	51	Reflex Arkitekter AB	00/01	19,9	12,1	17
STD 11	13	Scheiwiller Svensson Arkitektkontor AB	01/02	47,1	33,3	42	STD 35	38	BAU Arkitekter AB	01	19,8	16,5	25
STD 12	31	BSK Arkitekter AB	01	39,1	19,1	25	STD 36	32	Lindberg Stenberg Arkitekter AB	01	19,6	18,3	25
STD 13	10	AIX Arkitekter AB	01/02	37,7	39,8	51	STD 37	24	SAMARK Arkitektur & Design AB	01	19,4	21,6	26
STD 14	12	Erséus, Frenning & Sjögren Arkitekter AB	*00/01	32,8	41,4	45	STD 38	22	AQ Arkitekter i Eskilstuna AB	01/02	18,3	23,1	17
STD 15	20	Lund & Valentin Arkitekter AB	01/02	31,5	24,2	38	STD 39	30	Rosenbergs Arkitekter AB	01	17,6	19,1	26
STD 16	33	FL Arkitekter AB	01/02	30,8	17,8	24	STD 40	45	HLLS Arkitekter AB	01/02	17,5	13,8	19
STD 17	14	AROSgruppen Arkitekter AB	*01/02	28,4	30,2	33	STD 41	46	AG Anders Gunnedal Arkitekter AB	01	17,5	13,8	18
STD 18	17	Equator Stockholm AB	01	28,1	26,1	33	42	50	ABAKO Arkitektkontor AB	01	16,7	12,3	20
(STD)19	19	FOJAB Arkitekter AB (koncernen)	01/02	26,7	25,3	35	STD 43	42	Semrén & Månsson Arkitektkontor AB	00/01	16,3	14,2	22
STD 20	27	Arkitekthuset Monarken AB (fd Monarken Luleå)	01/02	26,7	19,1	28	STD 44	39	Pyramiden arkitekter i Göteborg AB	01	15,7	15,6	24
STD 21	25	Åsberg Wångstedt Lotström Arkitekter AB	*01/02	26,1	21,7	21	STD 45	35	MAF Arkitektkontor AB	01/02	15,1	17,6	16
STD 22	18	Thomas Eriksson Arkitektkontor AB	*01/02	25,8	24,7	27	STD 46	78	Konstruera Arkitekter och Ingenjörer AB	01	14,5	7,6	16
STD 23	15	Arkitektkontoret Fråne Hederus Malmström AB	01	25,4	26,4	28	STD 47	43	Studio 1.11 Arkitekter AB	01/02	14,1	14,2	15
STD 24	*	Landskapsgruppen koncernen AB	01/02	25,1	26,2	26	STD 48	41	BSV Arkitekter & Ingenjörer AB	01	14,0	14,3	19
							49	47	Södergruppen Arkitektkontor AB	01	13,8	13,2	17
							50	63	Fredblad Arkitekter AB	01/02	13,8	9,8	15

Listan omfattar enbart de grupper/koncerner där arkitektverksamheten är dominerande. Utöver de uppräknade grupperna har också bl a Cad Bro Sverige, GF-Konsult och Creacon en betydande arkitektverksamhet. Omsättningen för de 50 största grupperna 2001/2002 ca 2090 Mkr (föregående ca 1930 Mkr), medelantalet anställda var ca 2325 (2200) och omsättning- en per anställd ca 900 kkr (861 kkr).

Källa: Svensk Teknik och Design

anställda från danska konsultföretaget Demex A/S.

AC Engineering, NL Elkonsulter och Alteda Telekonsult fusionerar till ACNL Elteknik AB. Det nya bolaget får ca 25 anställda. NVK VVS-Kontroll är nu ägare till DELTate och har framgångar med sitt egenutvecklade datoriserade drift- och underhållsprogram. 50-årsfirande GF Konsult öppnar kontor i Växjö.

Nätverksbyggande allt vanligare

För de mindre och medelstora företagen har internationellt nätverksbyggande blivit allt vanligare. Så deltar t ex Bygganalys i ett internationellt nätverk med tioalet Cost & Project Management-företag i Europa, Amerika och Asien.

Reorganiserade Carlstedt Arkitekter har tillsammans med Equator Stockholm bildat "Equator Health Care Planning för planering och projektering inom hälso- och

sjukvårdsområdet. I förlängningen finns ett större nätverk i form av Equator European Network med ca 150 europeiska arkitekter. Nya från år 2002 i detta nätverk är Martin Design Inc. i USA och MHB Design Ltd i England. På motsvarande sätt deltar arkitektfirman Ahlqvist & Almqvist AB i nätverket Perspective, som består av ett 10-tal i huvudsak medelstora europeiska arkitektfirmor samt amerikanska The Phillips Group.

White, som 50-årsjubilerade under 2001 visar stabil tillväxt. Tidigare dotterbolag, bl a inom projektledning har avbolagiserats och fusionerats med moderbolaget. I augusti 2001 påbörjades ett nytt eget kontors- hus i attraktivt vattenläge vid Skanstullsbron i Stockholm. Invigningen beräknas under vårvintern 2003. Enligt planerna skall fastigheten då säljas.

Arkitektgruppen GKAK förvärvade under 2001 Uhlin & Malm Arkitektkontor AB.

Danska KHR gjorde för ett par år sedan intåg i Sverige genom KHR Rundquist Arkitekter AB. Upprinnelsen till det samägda bolaget kan sägas vara ett samarbete för tillbyggnaden av Arlanda flygplats. KHR har nyligen samarbetat också med bl a Uulas Arkitektkontor i Kristianstad kring ett Ericsson-kontor i Lund. Contekton i Skaraborg har gått samman med Heine- man Arkitekter. Zuez Arkitekter AB har bildats genom samgående av Grunditz Göransson Arkitektkontor och 5ARK i Stockholm AB

Erséus, Frenning och Sjögren Arkitekter AB delas per oktober 2002 upp två bolag. Stockholmskontoret blir Erséus Arkitekter AB och Göteborgskontoret blir Frenning & Sjögren Arkitekter AB.

Ekonomiskt pressade Resco har sålt ut SandellSandberg i en MBO till bolags- ledningen och några tidigare aktieägare. Köparna betalade drygt 9 Mkr kontant samt

4,5 Mkr i koncernbidrag. När affären för ett par år sedan gick åt andra hållet var den värd drygt 125 Mkr.

Nästa konsultföretag på börsen

60-årsfirande Rejlerkoncernen blir nästa svenska konsultföretag på börsen. Det är åtminstone företags egna ambitioner. Tidpunkten är beroende på börsläget. Rejlerna har utvecklats väl under 2001 och första halvåret 2002. Koncernen har över nu över 400 medarbetare inkluderat intressebolaget Rejlerna Invest Oy i Finland. Detta ägs till 20% och en bindande option finns om att förvärva återstående andel. Under 2001 köptes också Malmöbaserade Kraftkontrollen AB. Rejlerna Energitjänster bildas genom förvärv av delar av Vattenfall Energimätning.

Jaakko Pöyry's svenska bolag förvärvade under 2001 återstående 49 % av aktierna i Rigel Consult i Gävle AB.

Semcon har utvecklat sitt engagemang i Danmark där i början av 2002 ett avtal träffats med LM Ericsson A/S. 34 medarbetare på Ericsson anställs i Semcon, som bl a skall erbjuda lösningar till Ericsson och detta bolags kunder. Semcon Danmark har efter den affären fler än 90 anställda. Semcons projektledningsverksamhet utvecklas väl, bl a genom ett samarbetsavtal med Ericsson genom vilket Semcon tar över ett 30-tal anställda med kompetens på området. I Norge tar Semcon över ett 30-tal anställda inom Ericsson i ett outsourcing avtal som sträcker sig till slutet av 2003. Också med ABB i Sverige har ett outsourcing-preparerande avtal slutits rörande främst uppdrag mot fordonsindustrin.

Industrikonsult i storaffär

I december 2001 gjorde Teleca en storaffär genom köpet av likaså börsnoterade AU-System med ca 900 anställda. Bure går in med en ägarandel av 16 % och har därmed ungefär samma ägarandel som tidigare huvudägaren Danir Utveckling AB. Teleca hade därmed drygt 2200 anställda och ambitionen att bli ett av Europas ledande konsultföretag inom ny teknik och FoU. Drygt 40 % av omsättningen kommer från verksamhet utanför Sverige.

Koncernen avtalar med Ericsson om att ta över delar av telekombolagets franska FoU-verksamhet. Ett treårigt avtal berör ca 190 anställda. I Norge tar Teleca över Ericssons

utvecklingsverksamhet inom GPRS, vilket berör ett 70-tal anställda.

I juli lade Teleca bud på O-listenoterade Pronyx AB, med ca 125 anställda inom industriell IT och automation. Förvärvskostnaden var ca 22 Mkr och verksamheten i Pronyx integreras i Benima. Under hösten avtalade Teleca om att förvärva Geoworks Inc.'s brittiska verksamhet med bl a inriktning mot nästa generations mobila applikationer.

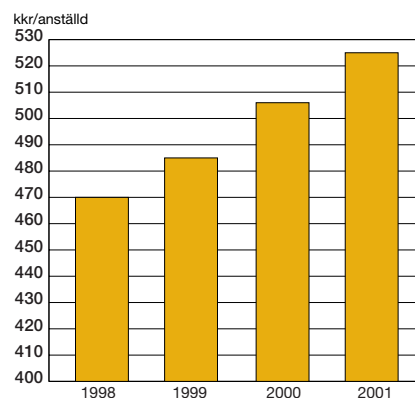
Epsilon gör en större strategisk satsning i storstadsregionerna och inrättar utvecklingscentra med koncentration av kompetenserna inom koncernen. Satsningen görs i Stockholms-, Göteborgs- och Öresundsregionerna. För 11 Mkr köper Epsilon sommaren 2002 Göteborgsbaserade Nya Perspektiv Design AB specialiserade främst på fordonsdesign. Från Tower Automotive, en av de ledande leverantörerna till bilindustrin har Epsilon i september 2002 fått ett spetsuppdrag inom simuleringsteknik. Under hösten 2002 förvärvas Sigma CadSupport med ett 30-tal anställda från Sigma.

Inac Process AB (nytt namn) har förstärkt sitt verksamhetsområde infrateknik genom ett samarbetsavtal med holländska Vialis Verkeer & Mobiliteit BV. Efter ett besvärligt år 2001 genomförde det NGM Equity-noterade bolaget en nyemission i syfte att öka den finansiella styrkan.

WM-data Industrial Solutions har omvandlat gamla varvslokaler på Lindholmen i Göteborg till ett eget större kompetenscentrum för design, konstruktion och prototypframställning. Verksamheten inom produktutveckling i Norrland knoppas under hösten av till ledningen och anställda. Det nya bolaget, KOMAB, har vid starten en årsomsättning på ca 35 Mkr och ca 40 anställda.

Xdin är ett sk navföretag inom Bure Equity, dvs ett företag kring vilket fler affärer skall utvecklas. Bure har ökat ägarandelen till 59 %. Xdin har inlett ett partnerskap med franska EADS Matra Datavision med bl a inriktning på kundutbildning inom CAD/CAM. Det förtjänar att nämnas att Xdin vid sidan av sin expanderande affärsverksamhet startat en skola för gatubarn i Kathmandu, Nepal. I samarbete med inhemska medarbetare lär skolan ut baskunskaper i läsning, skrivning och matematik.

Förädlingsvärdet

Källa: Svensk Teknik och Design

Snabbväxande ProTang förvärvade under 2001 TC Information AB och vid årsskiftet övertogs efter en tids samarbete ett 30-tal medarbetare vid ABB:s projektverksamhet i Malmö. Gesab köpte under 2001 16,6% i formgivningsföretaget Formtec. Gesab, som är tunga mot fordonsindustrin tecknar letter of intent om samarbete med tyska industrikonsulten RLE. Avalon Technology startade under 2001 dotterbolag inom industridesign.

Finska börsnoterade Etteplan Oyj köpte i januari 35 % av J.A. Produktutveckling med option att inom 1,5 år gå upp till 70%. År 2000 övergick Itoma AB i Etteplans ägo och under 2001 lades bolaget samman med Etteplan Sverige AB.

Europas två största konsultföretag etablerade i Sverige.

I december 2001 öppnade WS Atkins ett kontor i Malmö med inledningsvis 5 anställda med sikte på den svenska järnvägsmarknaden. Etableringen får ses som en följd av att Atkins tidigare under 2001 köpt danska Scan Rail Consult, nu omdöpt till Atkins Denmark A/S.

Sedan tidigare är franska industrikonsulten Altran etablerad i Sverige genom ägande i Neweng. Tyska Bertrandt och Rücker finns också på plats.

Liksom världens största

USA-jätten URS Corporation har genom URS Nordic AB öppnat kontor i Stockholm. Bemanningen är 4 personer i mitten av 2002. Miljöteknikrådgivning och speciellt marknaden för due-diligence har lockat bolaget hit.

De 300 största svenska arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultkoncernerna

			Koncern med större dotterbolag/affärsområden redovisade i direkt anslutning	Verksamhet	Bokslut	omsättning MSEK	(Före- gående)	Antal anställda	Resultat e finans. poster MSEK	Balans- omslutning MSEK	Koncernchef/VD Personnamn aktuella i oktober 2002
STD	1	2	ÅF-koncernen	I,E,M,Enr	01	1962,6	1746,9	2470	88,0	1276,3	Jonas Wiström
			EI & Instrument	I,E		579	522	783			-
			Energi, Miljö & Process	Enr,I,Env		521	442	774			-
			VVS	M,Enr		224	191	237			-
			Data, Elektronik & Mekanik	E,IT,I		487	462	423			-
			Kontroll & Besiktning	E, M,I		124	115	143			-
			Utbildning & Management			152	136	68			-
STD	2	1	SWECO AB	MD	01	1927,7	1756,7	2169	206,6	1181,5	Wigon Thuresson
			SWECO FFNS	A		340,7	346,7	349			Eva Nygren
			SWECO BLOCO	CE		123,5	114,6	147			Hans Olson
			SWECO Theorells	M,Enr,E		338,5	293,5	430			Åsa Söderström Jerring
			SWECO VBB VIAK	CE,Env		829,9	767,0	815			Mats Pahlsson, Per Karlsson
			SWECO Projektledning	PM		124,4	108,2	111			Bo Carlsson
			SWECO Industriteknik	I		121,7	124,9	129			Eva Haegerstrand
			SWECO Energuide	Enr		95,9	90,7	77			Erik Severin
			SWECO Position	CE,GIS		48,1	-	49			Jan Zakariasson
			SWECO Connect	IT		46,5	-	33			Maths Palm
STD	3	3	Scandiaconsult AB	MD	01	1519,6	1352,4	1841	127,5	817,4	Torbjörn Torell
			Teknisk konsultverksamhet i Sverige	MD		834,2	802,2	928			Torbjörn Torell
			Teknisk konsultverksamhet i Norge	MD		385,5	278,9	429			Jan Ove Holmen
			Teknisk konsultverksamhet i Finland	MD		312,3	261,7	468			Jaakko Heikkilä
STD	4	4	WSP Sverige AB (fd J&W)	MD	*01	1497,0	1188,6	1884	95,2	828,0	Rikard Appelgren
			WSP Arkitektur	A		64,6	*66,1	86			Åke Nilsson
			WSP Byggprojektering	CE		266,2	*282,8	339			Ulf Erikson
			WSP Environmental	Env		118,4	*101,8	146			Ole W. Paus
			WSP Management	PM		172,1	*176,9	156			Mickey Johansson
			WSP Samhällsbyggnad	CE		435,0	*444,6	505			Eskil Sellgren
			WSP Systems	E,I		418,1	*478,5	548			Lars Janson
			WSP International	MD		*					David Montgomery
STD	5	6	Teleca AB (exkl AU-System)	I	01	1187,8	932,4	1243	125,9	1499,7	Nick Stammers
STD	6	5	Semcon AB	I	01	1126,6	1007,2	1585	2,4	515,9	Hans Johansson
			Semcon Industrial Design			507,4	485,4	-			-
			Semcon e-Design			449,5	416,9	-			-
			Semcon Technology Management			106,7	44,5	-			-
(STD)	7	7	WM-data Total Design	I	01	865,0	710,0	*940	*30,0	-	Håkan Frick
STD	8	8	Carl Bro Sweden AB (fd Sycon Sverige)	MD	01	839,1	633,8	1101	-40,3	382,9	Per-Arne Gustavsson
			Carl Bro Energikonsult	Enr		230,4	247,8	309			Gunnar Linder
			Carl Bro Teknikkonsult	MD		238,9	245,1	321			Alf Carlsson
			Carl Bro Stockholm Konsult	MD		209,1	*185	212			Janne Svensson
STD	9	9	Epsilon AB	I	01	769,6	626,1	1063	-16,9	398,6	Staffan Andersson
STD	10	10	Tyréns Förvaltning AB	CE,PM	01	456,3	386,2	534	19,1	652,7	ingen vd
			Tyréns Byggkonsult AB	CE,PM		215,7	165,6	223			Håkan Blom
			Tyréns Infrakonsult AB	CE		214,3	159,6	247			Jan Colliander
STD	11	11	HifabGruppen AB	PM	01	425,8	379,1	389	0,9	179,2	Anders Nordqvist
			Hifab Byggprojektledaren AB			240	192	242			Jan Boija
			Hifab International AB			*163	*163	108			Jan Skoglund
			Hifab Development AB			*19,4	*	35			Jan Törner
STD	12	(*)	SwedPower AB	Enr, E	01	424,1	360,1	465	-17,4	203,9	Tomas Mattsson
STD	13	12	Flygfältsbyrån AB	CE,I,E	01	306,0	280,6	380	6,2	137,6	Anders Rydberg
STD	14	13	White arkitekter AB	A,PM	01	277,1	265,2	336	25,9	237,2	Magnus Borglund
STD	15	16	VA-Ingenjörerna AB	Env	01	234,0	138,8	79	3,4	53,0	Per-Olof Karlsson
STD	16	14	Rejlerkoncernen AB	Enr,E,I	01	201,6	169,9	282	8,4	119,6	Peter Rejler
STD	17	15	Xdin AB	I	01	173,0	139,3	201	-19,1	113,9	Thomas Ångkulle
STD	18	*19	Gesab AB	I	00/01	160,4	*141,3	230	-9,6	44,5	Janos Rakai
STD	19	17	Jaakko Pöyry AB (sv. koncernen)	MD	01	156,7	138,3	213	0,8	82,4	Pekka Eskelinen
	20	18	Inac Process AB	I,E	01	150,8	137,9	224	-11,3	53,6	Magnus Falkman
STD	21	20	Bengt Dahlgren AB	M,Enr,Env	01/02	142,5	126,4	200	13,4	76,2	Christer Nyberg
			Bengt Dahlgren Stockholm AB			24,8	23,2	32			Lars Kjellgren
			Bengt Dahlgren Linköping AB			9,2	8,7	12			Leif Viking
			Bengt Dahlgren Malmö AB			12,0	9,0	14			Håkan Jerkstrand

			Koncern med större dotterbolag/affärsområden redovisade i direkt anslutning	Verksamhet	Bokslut	Omsätt- ning MSEK	(Före- gående)	Antal anställda	Resultat e finans. poster MSEK	Balans- omslutning MSEK	Koncernchef/VD Personnamn aktuella i oktober 2002
STD	22	22	Ingemansson Technology AB	I (Ak)	01	107,6	105,4	112	2,4	56,9	Klas Brännström
STD	23	24	Temagruppen Sverige AB	A,PM	01	102,7	101,9	145	2,4	47,3	Håkan Persson
			Tema arkitekter			97,0	83,0	97			Laila Strunke
			Tema projektledare			29,0	25,3	36			Gunnar Gedin
STD	24	21	VAI VA-Projekt AB	CE, Env	01	101,8	106,0	108	-9,7	38,9	SWECO VIAK 2002
STD	25	31	Pro Tang AB	I	01	101,2	77,4	165	-3,5	38,6	Tom Andersson
	26	28	FVB-Fjärrvärmebyrå AB	Enr	01	99,3	88,4	100	2,7	35,2	Björn Andersson
	27	27	GF Konsult AB	CE,Env,A	01	98,4	92,4	129	7,8	71,8	Leif Olsson
STD	28	30	Energ AB	M,E	01	93,3	82,2	94	6,9	36,3	Östen Innala
STD	29	26	Wermtec Consult AB	I	01	90,5	93,5	103	-6,4	54,9	Curt Pehrson
STD	30	34	JA Produktutveckling AB (dt Etteplan Oy)	I	01	89,0	74,4	136	4,4	19,5	Ulf Aiff
STD	31	33	ELU Konsult AB	CE	01/02	85,5	76,0	92	8,3	35,6	Lars Olov Karlberg
	32	25	Rücker Nord AB (fd Nord -Consulting AB)	I	*01	*85,0	95,6	*65	-	-	Johanna Hofherr
STD	33	42	PIC Engineering AB	Enr,Env	00/01	80,1	57,9	120	-6,0	34,8	Leif Salenius
STD	34	43	Wingårdh-koncernen	A	01	79,0	56,4	80	9,8	43,5	Gert Wingårdh
STD	35	38	Golder Associates AB	CE, Env	01	79,0	63,4	70	4,6	33,5	Sven Hultsjö
	36	51	EBAB Byggadministration AB	PM	01	*75,0	*59,6	47	*	*	Tommy Werre
STD	37	41	Bjerking AB	CE,M,A	01	74,9	60,6	106	1,5	53,6	Johan Bill
STD	38	36	Tengbomgruppen AB	A,IA	*01	74,1	64,8	89	0,4	47,6	Bo Eiserman
	39	37	SweRoad AB	CE	01	70,3	63,8	57	-0,9	31,4	Roberto G. Baudicco
STD	40	48	TP Gruppen AB	PM	01	68,7	51,5	75	8,4	30,5	Bo Sundberg
	41	40	Consat Engineering AB	I	01	66,4	61,7	99	4,1	22,8	Jan-Bertil Johansson
STD	42	44	NYRÉNS Arkitektkontor AB	A	01	65,7	56,0	76	2,4	28,2	Erik Hovlin
	43	50	Condesign AB	I,E	*01	61,2	50,8	101	4,6	21,8	Kentth Bergström
STD	44	47	Brunnberg & Forshed Arkitektkontor AB	A	01	61,0	51,9	61	1,1	23,6	Bengt Hellström
	45	35	Sandell Sandberg AB	A,Info	01	61,0	70,5	47	13,8	22,1	Joakim Uebel
STD	46	46	Scand Pro koncernen AB	PM	01	60,0	52,3	53	6,3	18,5	Miguel Guirao
(STD)	47	39	Wikmar & Sone Konsult AB	MD	01/02	58,0	62,5	56	3,5	31,4	Rolf Sone
STD	48	32	IKG IndustriKonsultGruppen AB	I	*01/02	57,0	76,8	100	0	12,0	Lars Hellström
STD	49	49	Nitro Consult AB	CE	01	56,2	51,3	59	5,7	41,6	Donald Jonson
	50	52	Temaplan AB	PM	01/02	54,4	49,9	44	3,7	19,4	Andreas Philipson
	51	(-)	Neweng Consulting AB (dt av franska Altran)	I,E	01	53,8	*41,2	58	11,6	28,2	Dominique Dändrimont
(STD)	52	76	Eurocon Consulting AB	I	01	53,7	26,6	57	4,9	24,5	Christer Svanholm
	53	53	Teleplan AB	E,I	01	53,2	48,2	55	1,9	19,3	Thomas Ohlsson
STD	54	23	Kadesjös Ingenjörbyrå AB	CE,M	01/02	50,2	*102,5	42	5,7	31,2	Håkan Kadesjö
STD	55	45	SwePro Engineering AB	PM	00/01	49,9	53,4	41	0,3	21,6	fusion 2002
STD	56	56	Bygganalys AB	PM	01	49,6	39,9	49	1,2	18,9	Anders Kivijärvi
STD	57	58	Liljewall Arkitekter AB	A	01	48,9	38,8	53	3,8	14,2	Leif Blomkvist
STD	58	65	Scheiwiller Svensson Arkitektkontor AB	A	01/02	47,1	33,3	42	3,2	16,8	Inger Lindberg Bruce
	59	54	INCOORD AB	M	01	46,9	46,0	48	0,6	22,4	Olle Edberg
	60	*185	Retea AB	E,I	01	43,6	*10,7	46	6,9	17,3	Bengt Lundgren
STD	61	55	VBK	CE	01/02	42,0	45,3	47	2,3	27,3	Leif Gustafson
STD	62	62	CLC Installationsconsult AB	M,E	01/02	41,8	36,3	57	3,3	21,7	Lennart Svantesson
	63	(-)	Creator Teknisk Utveckling AB	I	00/01	40,9	47,0	39	3,9	27,8	Björn Wahlqvist
STD	64	90	Centaur Design AB	I	00/01	40,7	22,7	60	4,6	19,7	Sten Roger Törnqvist
STD	65	110	BSK Arkitekter AB	A	01	39,1	19,1	25	7,2	16,7	Ulf Mangefors
STD	66	61	Helenius Engineering AB	M	01	38,9	36,9	29	1,3	22,9	Herje Wahlberg
	67	73	Forsen Projekt AB	PM	01	38,0	27,9	29	5,1	15,7	Jan Ahlander
STD	68	57	AIX Arkitekter AB	A	01/02	37,7	39,8	51	2,9	19,9	Erik Källström
	69	159	Installationsteknik i Svealand AB	E	*01	36,1	12,7	37	2,1	12,0	Leif Jalmerud
STD	70	(-)	Fasitet AB	I	01	33,6	23,3	26	2,9	7,8	Mats Bjurefalk
	71	74	Per Schönbeck Elprojekt AB	E	01	33,3	27,0	51	2,8	28,9	Per Schönbeck
STD	72	64	Erséus, Frenning & Sjögren Arkitekter AB	A	*00/01	32,8	41,4	45	1,3	10,4	fission 2002
STD	73	63	FLK Sverige AB	M	01	32,5	35,7	63	1,4	28,1	Anders Thomasson
STD	74	84	Lund & Valentin Arkitekter AB	A	01/02	31,5	24,2	38	3,1	17,1	Bo Karlberg
STD	75	59	CA consult-koncernen	PM	01	31,5	37,6	37	2,8	16,5	Jan Landmark

STD = Medlem i Svensk Teknik och Design. (*) = jämförbar uppgift saknas/proforma/bedömd. — = uppgift saknas.

PM = Projektledning, A = Arkitektur, CE = Bygg- och anläggningsteknik, Env = Miljö, Enr = Energi, E = Elteknik, M = VVS-teknik, I = Industriteknik, MD = Multi Disciplin

De 300 största svenska arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultkoncernerna

Koncern			Verksamhet	Bokslut	Omsättning MSEK	(Före-gående)	Antal anställda	Resultat e finans poster MSEK	Balans-omsättning MSEK	Koncernchef/VD Personnamn aktuella i oktober 2002	
	76	60	Evolator Group AB	I	01/02	31,0	37,3	43	-4,0	15,1	Bo Claesson
STD	77	116	FL Arkitekter AB	A	01/02	30,8	17,8	24	2,5	12,9	Christer Eriksson
STD	78	92	Ingenjörbyrå Andersson & Hultmark AB	M	01	30,2	22,4	36	4,6	14,2	Håkan Elfström
	79	70	HOAB-gruppen AB	PM	01	30,0	29,0	31	-	-	Per Olsson
*STD	80	86	Structor Hulthén-Stråth AB	CE	01	29,6	23,9	38	4,9	12,9	Jan Stråth/ Per Fladvad
STD	81	69	BK Beräkningskonsulter AB	CE,I	*00/01	29,2	29,3	22	3,4	18,9	Sune Andersson
STD	82	71	LEB Consult AB	M	01/02	29,0	28,3	38	4,0	19,7	Lars Mohlin
STD	83	123	Projektkompetens AB	PM	01/02	28,9	17,2	26	0,5	7,7	Anders Borggren
STD	84	68	AROSgruppen Arkitekter AB	A	01/02	28,4	30,2	33	1,0	17,8	Jan-Ove Fogelberg
STD	85	79	Equator Stockholm AB	A	01	28,1	26,1	33	2,4	9,0	Johan Mörling
	86	72	Svea Teknik AB	I	01	27,1	28,2	34	3,5	21,1	Rune Lindberg
STD	87	82	FOJAB Arkitekter AB (koncernen)	A	01/02	26,7	25,3	35	0,3	12,0	Björn Wigelius
STD	88	*99	Arkitekthuset Monarken AB (fd Monarken Luleå)	A	01/02	26,7	19,1	28	*1,9	10,2	Anders Burman, Gunnar Grönlund
STD	89	78	Widmark & Platzter AB	PM	00/01	26,2	19,5	26	1,6	8,8	Peter Hallenius
STD	90	96	Åsberg Wängstedt Lotström Arkitekter AB	A	*01/02	26,1	21,7	21	4,5	18,0	Tomas Åsberg
STD	91	81	Thomas Eriksson Arkitektkontor AB	A	*01/02	25,8	24,6	27	1,4	20,2	Thomas Eriksson
STD	92	(*)	Järnvågen AB (Bergström, BEKAB, Ind.automat. m fl)	I	00/01	25,6	29,7	42	1,4	16,8	Thord Hägglund
STD	93	77	Arkitektkontoret Fråne Hederus Malmström AB	A	01	25,4	26,4	28	1,2	6,2	Björn Malmström
STD	94	87	NVK VVS-Kontroll AB	M	01/02	25,3	23,3	30	1,2	10,4	Stefan Pettersson
STD	95	112	KNSS Gruppen AB	CE,E	01/02	25,2	18,6	27	1,9	14,9	Björn Svensson
STD	96	111	Geosigma AB	CE,Env	01	25,1	19,0	33	0,4	11,6	Bo Eliasson
STD	97	(*)	Landskapsgruppen koncernen AB	A	*01/02	25,1	26,2	26	0,3	-	Bo Wiklund
STD	98	95	Creacon AB	A,PM,Env	01	25,0	21,7	31	1,4	11,5	Torsten Friberg
STD	99	102	Archus Arosia Arkitekter AB	A	01	25,0	20,2	24	3,3	16,0	Johnnie Pettersson
STD	100	75	Knut Jönson Ingenjörbyrå AB	CE	01/02	24,9	26,8	26	4,0	15,5	Jan Erik Pässe
STD	101	97	A5 Arkitekter & Ingenjörer AB	A	01/02	24,8	21,5	33	1,8	7,2	Roger Lindvall
STD	102	80	TEAM TSP Konsult AB	E	01	24,5	25,9	27	2,3	20,7	Göran Berg
STD	103	(-)	LUTAB Luthanders Ingenjörbyrå AB	I	01	24,5	18,2	24	0,3	10,0	Thor Malmberg
STD	104	85	Anders Bergkrantz Arkitekter AB	A	01	24,3	24,1	11	0,4	6,7	Anders Bergkrantz
	105	120	Arne Hill AB	CE	01	24,1	17,5	15	7,3	22,7	Owe Svensson
	106	100	Ergonomi Design Gruppen AB	I	00/01	24,0	21,0	22	3,8	16,8	Krister Torsell
STD	107	91	Arkitektbyrå AB i Göteborg	A	01	23,4	22,7	32	1,0	10,9	Lars Iwdal
	108	*160	AB Teknoplan	E	01/02	23,3	19,1	23	4,5	15,5	Bo Jakobsson
STD	109	67	Bergsäker Konsult AB	CE	01	23,2	30,7	23	0,2	12,1	Göran Karlsson
STD	110	83	TQI Konsult AB	M	00/01	23,0	24,8	20	0,9	5,6	Björn Thörnqvist
STD	111	104	HUS&PLAN arkitekterna AB	A	01	22,7	18,9	27	-0,2	9,8	Kurt Axelsson
STD	112	*122	SKAPI Projekt/Pantektor AB	CE,A,PM	01	22,6	20,3	25	1,9	4,8	Bertil Hägg
STD	113	156	Centerlöf & Holmberg AB	CE	01	21,6	18,8	30	2,0	19,1	Bengt Andersson
	114	127	PRC Konsult AB	I (S)	01/02	21,5	16,8	25	-0,3	8,6	Hasse Tingström
STD	115	93	Sören Lundgren Byggkonsult AB	CE	01/02	21,3	22,9	19	2,1	7,8	Kjell Nordin
STD	116	117	Arkitektgruppen GKAK AB	A	01	21,2	17,6	33	-0,6	8,0	Bengt Groschopp
STD	117	98	Svensk Konstruktionstjänst Kervefors AB	I	01	21,0	21,4	21	-0,7	8,8	Lennart Kervefors
STD	118	105	Riba Röringenjörbyrå AB	M	00/01	20,7	19,7	30	0,2	8,6	Bo Granström
STD	119	130	Berg Arkitektkontor AB	A	01	20,6	16,7	15	0,7	5,3	Svante Berg
STD	120	115	Electro Engineering AB	E	01/02	20,5	17,8	20	2,2	8,2	Arne Hilton
	121	103	Alfakonsult AB	PM, MA	01	20,5	20,2	19	0,1	7,6	Peter Cedergårdh
	122	106	Bjurstöm & Brodin Arkitekter AB	A	00/01	20,4	19,7	19	0,1	8,3	ingen vd
STD	123	124	Arkitekturkompaniet SI AB	A	01/02	20,3	17,1	*17	6,1	14,6	Bibbi Olsson
STD	124	168	Reflex Arkitekter AB	A	00/01	19,9	12,1	17	2,7	5,3	Johan Linnros
STD	125	131	BAU Arkitekter AB	A	01	19,8	16,5	25	1,7	8,9	Per-Erik Sundby
STD	126	108	IMEK VVS Rådgivande Ingenjörer AB	M	01	19,8	19,4	18	0,8	18,0	Tomas Kvistmo
	127	137	Reinertsen Engineering AB (dt norska Reinertsen)	CE	01	19,7	15,5	27	0,3	7,2	Ljot Strömseng
	128	128	Brandkonsulten Kjell Fallqvist AB	M	01	19,7	16,8	14,5	1,0	8,7	Kjell Fallqvist
STD	129	113	Lindberg Stenberg Arkitekter AB	A	01	19,6	18,3	25	2,0	7,5	Dag Lindberg
STD	130	176	Automations Partner AB	I	00/01	19,6	11,9	10	0,8	10,0	Lennart Sturesson
STD	131	94	SAMARK Arkitektur & Design AB	A	01	19,4	21,6	26	-1,6	10,7	Tomas Walberg
STD	132	(-)	LinPro AB	I	01/02	19,3	19,1	20	0,5	5,4	Hans Karlsson

Koncern				Verksamhet	Bokslut	Omsättning MSEK	(Före- gående)	Antal anställda	Resultat e finans. poster MSEK	Balans- omslutning MSEK	Koncernchef/VD Personnamn aktuella i oktober 2002
STD	133	119	VAP VA-Projekt AB	Env	01/02	19,2	17,5	22	1,8	10,7	Mikael Melin
STD	134	114	Rintekno AB (dt Rintekno Oy)	I	01	19,0	17,9	23	0,6	14,9	Lars-Ove Olsson
STD	135	107	TM-Konsult AB	CE,I	01/02	18,9	17,8	32	1,4	16,3	Lars Holmgren
STD	136	149	P O Andersson								
			Konstruktionsbyrå AB	M	01	18,9	13,8	18	0,5	10,1	Arne Berggren
	137	266	Bertrandt Sweden AB (dt tyska Bertrandt)	I	00/01	18,4	7,1	19	3,2	10,7	-
STD	138	88	AQ Arkitekter i Eskilstuna AB	A	01/02	18,3	23,1	17	1,8	11,5	Bengt Strandberg
STD	139	*89	Avalon Technology AB	I	01	18,2	15,8	27	2,2	-	Peter Mattisson
STD	140	139	Industriell Process & VVS, Prows AB	I,M	01/02	18,0	15,2	25	0,8	10,0	Kjell S. Andersson
STD	141	141	Mekaniska								
			Prövningsanstalten MPA AB	M	01	17,9	14,8	16	1,1	8,5	Torbjörn Olsson
STD	142	109	Rosenbergs Arkitekter AB	A	01	17,6	19,1	26	0,7	9,6	Inga Varg
STD	143	126	Mats Strömberg Ingenjörbyrå AB	E	01	17,6	17,0	14	0,7	5,9	Mats Strömberg
STD	144	148	HLLS Arkitekter AB	A	01/02	17,5	13,8	19	3,5	28,8	Bengt Linder
STD	145	150	AG Anders Gunnedal Arkitekter AB	A	01	17,5	13,8	18	3,0	6,2	Anders Gunnedal
	146	134	IP Industri & Projektconsult AB	I	*00/01	17,2	15,9	24	-0,2	2,4	Anders Holm
STD	147	154	Projektteamet Västsvenska AB	CE	01	17,2	13,3	22	1,7	5,8	Lars Howander (SO)
STD	148	202	Jarl Magnusson AB	M	01/02	16,9	9,2	18	1,3	6,8	Olle Källman
STD	149	(-)	Cera AB	PM	01	16,9	14,5	13	2,0	13,8	WSP Sverige 2002
STD	150	*136	Rördesign i Göteborg AB	I,M	01/02	16,8	17,8	22	1,7	9,0	ingen vd
	151	166	ABAKO Arkitektkontor AB	A	01	16,7	12,3	20	1,2	5,2	Anders Sandberg
STD	152	129	Svenska Energhuset AB	E,M,Enr	01/02	16,5	16,7	20	1,4	7,1	Torgny Johansson
STD	153	157	Byggkonsulter Hans Hansson & Co AB	CE	01	16,5	12,9	18	1,0	7,6	WSP Sweden 2002
STD	154	144	Semrén & Månsson Arkitektkontor AB	A	00/01	16,3	14,2	22	1,4	14,1	Magnus Månsson
	155	142	Hedström & Taube Projektledning AB	PM	01/02	16,2	14,6	7	1,8	9,0	Erik Taube
STD	156	170	Ingenjörgruppen Ståhkloo AB	M	01	16,0	14,0	29	0,1	5,0	Christer Ståhkloo
STD	157	135	Pyramiden arkitekter i Göteborg AB	A	01	15,7	15,6	24	-0,8	6,6	Dan Nyström
	158	133	Gröner Veritech AB (dt Statkraft Gröner AS)	I	01	15,4	16,1	16	-1,0	7,7	Mikael Utberg
STD	159	175	Lassen & Co AB (Byggteknik i Skåne, Emil G. Uddvik)	CE	01	15,2	11,9	22	0,6	5,1	Christian Lassen
STD	160	217	Velocis AB	I	01	15,1	8,7	28	1,4	5,6	Kjell Bergan
STD	161	118	MAF Arkitektkontor AB	A	01/02	15,1	17,6	16	0,5	5,6	Mats Jakobsson
STD	162	179	SZ Konsult AB	CE	01	14,8	11,7	15	0	8,3	Bertil Ullbrand
STD	163	140	Kjellmans Teknik AB	M,CE	00/01	14,8	10,7	21	0,4	7,2	Pål Kjellman
STD	164	101	Creacon Halmstads Konsult AB	CE	01	14,6	20,6	29	-1,2	9,3	Göran Feldt
STD	165	242	Konstruera Arkitekter och Ingenjörer AB	A,CE	01	14,5	7,6	16	2,1	9,1	Ulf Larsson
	166	146	Kemakta Konsult AB	Env	01	14,5	14,1	16	-0,2	7,5	Bertil Grundfelt
	167	247	Seveko VVS Konsult AB	M	00/01	14,4	7,5	9	0,8	4,4	Hans Severinsson
STD	168	125	Timatec AB	I	01	14,2	17,1	21	1,1	5,0	Anders Magnusson
STD	169	145	Studio 1.11 Arkitekter AB	A	01/02	14,1	10,7	15	0,2	5,9	Jan Hardenborg
STD	170	(-)	Umeå Industri & Kraft Konsult AB	I,E	01	14,0	12,5	19	0,6	7,8	Bertil Rönnlund
STD	171	132	EKAB Ingenjörer AB	E	01	14,0	16,4	20	-	-	Carl-Olof Wallin
STD	172	143	BSV Arkitekter & Ingenjörer AB	A, CE	01	14,0	14,3	19	0,7	9,7	Kjell Thulin
STD	173	181	Rockstore Engineering AB	CE	00/01	14,0	11,1	11	1,7	5,1	Stig Myhré
STD	174	165	STIBA AB	CE	01	13,9	12,4	17	1,4	9,5	Rune Dalmyr
	175	151	Södergruppen Arkitektkontor AB	A	01	13,8	13,2	17	0,6	6,0	G.Herdevall, H.Bäckström
	176	194	Fredblad Arkitekter AB	A	01/02	13,8	9,8	15	1,3	5,6	Leif Jönsson
STD	177	(*)	N.L. Elkonsulterna AB	E	01	13,7	11,8	19	1,6	5,7	Lennart Gustafsson
STD	178	(-)	Koteko AB	I	01	13,7	13,6	13	1,4	6,5	Lars Nyström
STD	179	162	IBA Ing.byrå Bygginstallationer AB	M	01	13,6	12,5	22	1,6	10,0	Mikael Sundell
STD	180	254	Evotech Engineering AB	I	01	13,6	7,4	18	1,7	5,9	Robert Johansson
	181	121	Projektbyrå Roland Korsén AB	PM	01/02	13,5	17,4	13	0,4	5,6	Jonas Hellström
STD	182	174	Rolf Tellstedt -koncernen AB	CE	01	13,4	11,9	26	-1,5	17,9	Björn Tellstedt, T.Östergren
	183	153	Byggplanering i Norrbotten AB	PM	00/01	13,4	10,5	7	0,5	5,6	Sven Svensson
	184	155	KFS Anläggnings- konstruktörer AB	CE,PM	00/01	13,3	10,4	11	1,0	6,2	Hans Klingenberg

STD = Medlem i Svensk Teknik och Design. (*) = jämförbar uppgift saknas/proforma/bedömd. - = uppgift saknas.

PM = Projektledning, A = Arkitektur, CE = Bygg- och anläggningsteknik, Env = Miljö, Enr = Energi, E = Elteknik, M = VVS-teknik, I = Industriteknik, MD = Multi Disciplin

De 300 största svenska arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonkultkoncernerna

Koncern			Verksamhet	Bokslut	Omsättning MSEK	(Före- gående)	Antal anställda	Resultat e finans. poster MSEK	Balans- omsättning MSEK	Koncernchef/VD Personnamn aktuella i oktober 2002	
STD	185	167	Vatten och Samhällsteknik								
			Gotaland AB	Env	01/02	13,3	12,2	14	1,0	7,8	Lars Kylefors
STD	186	(-)	Mecad AB	M,CE	00/01	13,2	9,4	21	0,2	4,6	Nils Grönlund
STD	187	182	PIAB PI i Göteborg AB	CE	01	13,1	10,9	21	1,4	6,0	Stefan Bengtsson
	188	212	MRM Konsult AB	CE,Env	*01/02	12,9	9,5	16	0,3	-	Malin Wallström
STD	189	*205	FRS Arkitekter AB	A	01/02	12,8	12,8	13	1,3	6,5	Bo Svensson
	190	183	Samcon AB	CE	01/02	12,6	10,8	21	0,2	3,9	Cenneth Jonsson
	191	192	Arkitekterna AB Krook & Tjäder	A	01	12,6	10,0	13	0,2	4,1	Bengt Ove Krook
	192	147	Claes Dahlgren Arkitektkontor AB	A	01	12,1	13,9	12	4,2	4,2	Claes Dahlgren
	193	(-)	Ågrenkonsult AB	PM	*00/01	12,0	11,5	7	2,6	4,4	Anders Röstlund
STD	194	158	SISU Stockholm AB	M,E	01	11,8	12,8	16	0,2	9,6	Ronnie Bergman
STD	195	173	Integra Engineering AB	PM,CE	01	11,6	12,0	16	1,7	5,4	Anders Skoglund
STD	196	236	Syd Ark AB	A	01/02	11,6	7,8	9	3,1	6,9	Jan Bergfelt
STD	197	(-)	Elektrotekniska Byrån i Karlstad AB	E,I	*01/02	12,2	11,6	16	1,0	6,0	Lars Lundqvist
	198	152	Strategisk Arkitektur AB	A	01	11,4	13,6	16	0,3	4,5	Göran Ekeröth, Andreas Fries
	199	(*)	VVS och Energi i Borås AB (inkl Metator)	M	01/02	11,4	7,5	15	2,0	4,9	Gerhard Englund
STD	200	238	FRAM Arkitekter AB	A	01	11,4	7,7	8	1,1	2,9	Robert Reuterhäll
STD	201	196	BM Arkitekter AB	A	01/02	11,3	7,7	9	0,3	2,9	Ulla Nordström
STD	202	191	Consultec Arkitekter & Konstruktörer AB	A,CE	01	11,0	10,1	13	0,5	4,8	Allan Forslund
STD	203	171	BLP Arkitekter AB	A	01/02	10,9	12,0	15	1,2	7,1	Jerker Larsson
STD	204	195	LBE arkitekt AB	A	01	10,6	9,7	16	0,61	6,7	Mats Elgström
STD	205	172	Atrio Arkitekter i Kalmar AB	A	01	10,4	11,3	14	0,5	6,1	Olof Utterback
STD	206	225	Torsten Palmqvist AB	M	01	10,4	8,4	9	0,5	3,5	Roger Johansson
	207	233	Cinnober Arkitekter AB	A	01/02	10,3	7,8	16	1,6	4,3	Åke Nygren
STD	208	240	Ahlqvist & Almqvist Arkitekter AB	A	01/02	10,3	7,6	16	0,3	3,0	Bengt Ahlqvist
	209	218	INSTRA Installationskonsult AB	M	01/02	10,3	8,7	13	0,8	4,6	Rolf Y. Karlsson
STD	210	184	CERTUS Elkonsulter AB	E	01/02	10,3	10,7	10	0	4,6	Per-Ove Murstad
STD	211	189	Hans Murman Arkitektkontor AB	A	01	10,2	10,2	15	0,5	7,7	Hans Murman
STD	212	304	Alteco Elkonsult AB	E	01	10,1	5,9	12	1,4	4,0	Andreas Lundström
STD	213	222	Böving & Kinmark Arkitektkontor AB	A	01	10,1	8,6	11	1,1	4,3	ingen vd
STD	214	215	Vinga Elprojektering AB	E	01/02	10,0	8,8	15	0,4	3,4	Mats Svengård
STD	215	193	Carlstedt Arkitekter AB	A	01	10,0	9,8	15	0	3,8	Kerstin Eken
	216	206	Inelko AB	I,E	01/02	10,0	10,9	14	0,3	3,1	ingen vd
	217	178	Uulas Arkitektkontor AB	A	01/02	10,0	11,8	12	0,7	2,9	Sten Liljedahl
	218	199	ENT Energiteknik AB	Enr,E	01	10,0	9,5	10	1,2	5,6	ingen vd
STD	219	236	Grapenfelt Norr AB	M	01	9,9	7,7	16	-0,2	5,2	Nils Svensson
	220	161	Devellum Design & Development AB	I	01	9,9	12,7	11	0	3,1	Peter Walin
STD	221	198	BJ-Konsult i Visby AB	CE,A,PM	01	9,8	9,5	18	0,9	11,9	Birger Jörnhammar
	222	281	ARIA Consulting AB	MD	01	9,8	6,6	18	0,7	4,2	Alf Fredell
STD	223	*245	Probeko AB	E	01/02	9,7	9,8	16	0,3	4,3	Stig Johansson
	224	188	Allmänna Maskinkonstruktioner AB	I	01	9,6	10,2	15	1,1	9,1	Bertil Karlsson
STD	225	214	Granlund & Co Ingenjörbyrå AB	CE	01	9,6	8,8	14	0,9	4,5	Åke Granlund
STD	226	280	K-Konsult Elmiljö AB	E	01	9,6	6,7	12	1,8	6,2	Peter Larsson
	227	201	Allmänna VVS-Byrån AB	M	00/01	9,6	9,5	8	0,3	3,2	ingen vd
STD	228	210	Johan Celsing Arkitektkontor AB	A	01	9,5	8,9	13	0,5	3,4	Johan von Celsing
STD	229	360	Geo Survey Mätteknik AB	CE	00/01	9,5	4,2	10	0	3,9	Thommy Sundqvist
	230	138	Mikael Dunge Arkitektkontor AB	A	01	9,5	15,2	9	0,3	4,9	Mikael Dunge
	231	378	CGC Arkitektkontor AB	A	01/02	9,4	3,5	9	-0,1	2,7	Anders Gustafsson
	232	180	Megaron Arkitekter AB	A	01	9,3	11,2	10	0,2	4,3	Anders Högberg
STD	233	216	AGERA VVS-Design AB	M	01	9,2	8,8	15	0,6	4,9	Christer Ahlander
STD	234	209	Scanpipe Consulting AB	I	01	9,2	8,9	15	-0,2	4,0	SWECO 2002
STD	235	186	Sundell Arkitekter AB	A	01	9,0	*6,7	12	0	3,5	Jan Sandberg
	236	204	Lars Berggren Konsultbyrå AB	CE	01	8,9	9,1	8	1,3	4,1	Karl-Gustaf Dahlström
STD	237	288	Fagerström Industrikonkult AB	I	01/02	8,8	6,4	16	-0,2	2,7	Per Fagerström
	238	227	Wickenberg Byggnalys AB	M	01	8,8	8,2	10	0,3	4,1	Ulf Karlsson
STD	239	234	EPG Konsult Samordnad VVS-Teknik AB	M	01/02	8,8	7,8	10	0,2	2,9	Gillis Wendt
STD	240	299	Landström Arkitekter AB	A	*01/02	8,8	6,0	8	1,1	2,4	Anders Landström
STD	241	221	Luleå Industriteknik AB	I	01	8,7	8,6	11	0,2	2,4	Hans Ove Johansson
	242	219	Brandgruppen AB	M	01/02	8,7	8,7	9	1,1	-	Olle Norrby
STD	243	235	Gyllenpalm & Sohlman Arkitekter AB	A	*00/01	8,7	7,8	8	1,6	4,8	Yiva Sohlman
STD	244	241	Tekmat AB	I	01	8,6	7,6	14	0,6	3,3	Thomas Quist
	245	232	Sigma Säva AB	CE,PM	01/02	8,6	7,9	7	0,3	3,6	Lars-G. Öberg

Koncern			Verksamhet	Bokslut	Omsätt- ning MSEK	(Före- gående)	Antal anställda	Resultat e finans. poster MSEK	Balans- omslutning MSEK	Koncernchef/VD Personnamn aktuella i oktober 2002	
	246	224	Comarc Projektering AB	CE,A	00/01	8,5	7,7	10	0,1	2,9	Sigvard Svensson
	247	213	Lincona Byggkonsult AB	CE	01/02	8,4	8,8	15	0,1	3,2	Dan Johansson
STD	248	265	GHAB Arkitekter & Ingenjörer AB	A,CE	01	8,4	7,1	10	1,0	5,6	Lars Nlegård
STD	249	211	Arkitekthuset Jönköping AB	A	01/02	8,4	8,9	10	0,8	4,7	Bert Noorlander
STD	250	197	Jan Lundqvist Arkitekter AB	A	01	8,4	9,6	9	1,2	3,9	Jan Lundqvist
STD	251	223	S Wikström VVS-konsulter AB	M	01/02	8,3	8,4	14	0,2	3,6	Tommy Sandström
	252	255	IToMA Konsulterande ingenjörer AB (Etteplan Oy)	I	01	8,3	7,4	13	2,1	6,4	Tommy Mattsson
STD	253	309	Nordstrand och Rung Arkitektkontor AB	A	00/01	8,3	5,5	12	0,5	3,9	Christer Nordstrand
STD	254	316	Jan Lundqvist Arkitekter AB	A	01	8,3	5,3	9	1,2	3,9	Jan Lundqvist
STD	255	207	Holm Arkitekter AB	A	*01/02	8,3	9,1	8	-	-	Birgitta Holm
STD	256	230	ELK i Göteborg AB	E	01/02	8,2	7,9	11,0	1,0	2,9	Tommy Gustafsson
	257	278	Epsilon Byggkonsult AB	CE	00/01	8,1	6,7	13	1,1	2,7	ingen vd
	258	244	Projektplanering Sven Olof Ersmarker	PM, A	01	7,9	7,6	7	1,6	7,2	S O Ersmarker
STD	259	273	MIAB Mikaelsson Ingenjörbyrå AB	E	00/01	7,7	6,8	9	0,7	4,1	Tommy Mikaelsson
	260	239	Zenit Arkitekt & Ingenjörskontor AB	A,CE	00/01	7,7	6,5	7	0	1,7	Janis Zalamans
	261	229	Axlander & Rosell Konsultbyrå AB	M,Enr	01	7,6	7,9	13	0,1	2,8	Jan Erik Funkqvist
STD	262	285	Origo Arkitekter AB	A	01/02	7,6	6,5	10	0,2	6,3	ingen vd
STD	263	310	Arken Arkitekter AB	A	01/02	7,6	5,4	10	0,1	3,5	Lena Pålsson
STD	264	243	Henrik Jais-Nielsen & Mats White Arkitekter AB	A	00/01	7,6	6,3	10,0	1,5	6,5	ingen vd
STD	265	220	TH-Konsult AB	M	*01/02	7,5	7,6	11	0	2,4	Roger Pernestad
	266	289	Visby Arkitektgrupp AB	A,CE	01	7,5	6,3	10	0,2	3,0	Jon Jonsson
STD	267	228	BZ Bo Zachrisson Arkitekter AB	A	01	7,4	8,1	10	0,9	6,3	Bo Zachrisson
STD	268	190	AROS Industri Konsult AB	I	00/01	7,4	10,2	9	-0,1	2,8	-
	269	253	Akustikon AB	Ak	00/01	7,4	6,1	9	0,5	2,6	Gunnar Widén
STD	270	256	Teldako AB	E	00/01	7,4	6,2	11	0,1	2,1	Ulf Lindström
STD	271	257	Losman Nädele Arkitekter AB	A	00/01	7,4	7,9	8	1,0	7,5	Mikael Nädele
STD	272	356	Arkitektgården Schott AB	A	01	7,3	4,3	9	-0,1	1,6	Güntram Schott
	273	250	Hiensch Engineering AB	M, Enr	01	7,2	7,5	9	0,0	1,8	Lennart Hörnfeldt
	274	262	Fe Arkitekter AB	A	00/01	7,2	7,7	9	0	2,6	Ants Endre
STD	275	323	Danewids Ingenjörbyrå AB	CE	01/02	7,1	5,2	7	1,1	3,7	Göran Bäckström
	276	251	Arkitektgruppen i Gävle AB	A	01	7,0	7,5	11	-0,5	2,4	ingen vd
STD	277	261	Yngve Lundh Arkitekt AB	A	01	7,0	7,2	9	0,3	3,2	B.Glamheden, R.Börjesson, N.Börjesson
STD	278	*353	Johansson Linnman Arkitekter AB	A	00/01	7,0	4,5	8	0,5	5,6	Hans Linnman
	279	200	Olle Rex Arkitektbyrå AB	A	01	7,0	9,2	6	0,6	2,8	Olle Rex
STD	280	269	Contekton i Jönköping- Skaraborg AB	A	00/01	7,0	7,0	7	0,5	1,6	fusion 2002
STD	281	282	I Control Engineering AB	I	00/01	6,9	6,6	13	0,,2	5,2	ingen vd
STD	282	231	Industrikonsult Palmgren & Partner AB	I	01	6,9	7,9	11	-0,1	3,3	Thomas Palmgren
STD	283	208	Cordinor Energi & Miljö AB	Enr,Env	01	6,8	9,0	14	-0,2	1,5	Stefan Vestermark
STD	284	*226	MVM Konsult AB	Env	*01/02	6,8	7,0	11	-	-	Jan Olofsson
STD	285	260	VVS-Konsulterna i Skellefteå AB	M	01/02	6,8	7,2	9	0,3	4,4	Hans Berglund
STD	286	320	Rådhuset Arkitekter AB	A	01	6,6	5,2	10	0,7	2,6	Carl-Axel Hallén
	287	270	Trafimark AB	CE	01/02	6,6	7,0	7	0,5	3,1	Jan-Inge Wallin
	288	307	March One Arkitekter AB	A	01	6,6	5,7	7	0,1	2,9	Hans-Olof Wällgren
	289	292	Mårtensson & Håkansson								
	290		Byggrådgivare AB	PM	01/02	6,6	6,2	6	0,3	2,2	-
	291	258	Västkonsult i Trollhättan AB	CE	00/01	6,5	7,3	16	0,5	2,8	Bo Almén
	292	295	IT-Konsult AB	M	01	6,5	6,1	8	-0,1	3,4	Lars Göran Dahlén
	293	312	Vcon VVS-Konsult AB	M	01/02	6,5	5,4	6	1,2	4,0	Nicklas Andersson
STD	294	286	Magasin Ulf Roos Arkitektgrupp AB	A	00/01	6,5	4,9	7	1,1	2,5	Leif Arnsby
STD	295	317	Hällén Arkitektservice AB	A	01	6,4	5,3	9	0,4	2,7	Nils Hällén
	296	294	Ellsinger Arkitektkontor AB	A	01/02	6,4	6,1	7	1,1	4,7	Ragnar Ellsinger
	297	328	EVU Energi & VVS Utveckling AB	Enr, M	01	6,3	5,1	9	0,5	9,2	Johnny Ragazzo
STD	298	*267	FIGURA Arkitekter AB	A	01/02	6,3	6,2	9	0,3	2,9	Richard Nilsson
	299	376	ABIK, Industrikonstruktioner AB	I	01	6,2	3,8	12	0,0	2,5	Roy Svanlund
	300	306	A-Konsult Arkitekter och Ingenjörer i Helsingborg	A,CE	01	6,1	5,8	7	0,1	2,0	Matts Johansson

STD = Medlem i Svensk Teknik och Design. (*) = jämförbar uppgift saknas/proforma/bedömd. — = uppgift saknas.

PM = Projektledning, A = Arkitektur, CE = Bygg- och anläggningsteknik, Env = Miljö, Enr = Energi, E = Elteknik, M = VVS-teknik, I = Industriteknik, MD = Multi Disciplin

Den nordiska marknaden

Likartad ekonomisk utveckling

De nordiska ekonomierna följer i stort samma utvecklingsmönster. Avvikelse blir mindre i tider med pressad världsekonomi. I såväl Danmark, Finland som Norge faller i år de privata bygginvesteringarna inom kontor och kommersiella lokaler liksom industriinvesteringarna.

De offentliga bygginvesteringarna ligger fast eller ökar och den norska investeringsutvecklingen på infraområdet är mer positiv än i Finland och Danmark.

BNP-utvecklingen enligt OECD:s höstrapport

Det vi kan räkna som karakteristiskt i detta likartade mönster är att Danmark är mer beroende av sin inhemska konsumtion än övriga. Finland starkt beroende av Nokia's och skogsindustrins utveckling. Norge med sina olje- och gastillgångar, heta arbetsmarknad, höga ränteläge och starka krona har måttligare svängningar i ekonomin än övriga.

Vad som i övrigt kan vara relevant att nämna här är att EU-kommissionen inte längre accepterar att enbart danska företag får hantera utvecklingsprojekt för danska biståndsmedel. Upphandling kommer nu att ske enligt gängse direktiv, vilket bl a kommer att påverka de danska konsultföretagens konkurrensmöjligheter. Norge har fått sitt första ppp-projekt (OPS kallas det i Norge) där entreprenörer och (andra) finansiärer nu är anbudsgivare på en före-

stående väginvestering E39, Klett-Bårdshaug, en sträcka på drygt 21 km.

Danska storaffärer

Det senaste året har inneburit många turer för Carl Bro. Först köptes hösten 2001 majoriteten i det då förlusttyngda Carl Bro av svenska Bure Equity och kort därefter köpte Carl Bro i sin tur svenska Sycon av Sydkraft. Fokus sattes på lönsamhet och omorganisation inleddes. Sycons danska delar fördes in i Carl Bro's danska verksamhet och region Sverige blev en av fem regioner i en ny organisation. Och i oktober 2002 kommer så budet (letter of intent) från SWECO på ca 640 Mkr. I ett finansiellt något trängt läge vill Bure påskynda sin exit i Carl Bro. En ny nordisk strukturaffär med internationell touch är i vardande. SWECO's två största ägare garanterar den nyemission som köpet kräver. Efter genomförd due diligence meddelar emellertid SWECO att de drar tillbaka sitt bud. Carl Bro's ägarkrets består främst av Bure Equity (50,46 %) samt Lönesmodtagernes Dyrtdsfond (LD), Den Sociale Fond och bolagets ledningsgrupp. I Bure är Carl Bro ett sk nav-företag kring vilka fler affärer skall utvecklas.

Inget av de tre största danska konsultföretagen sitter längre still i båten.

I slutet av juni offentliggör COWI, som nu heter COWI A/S utan tillägg, förvärvet av Kampsax med över 400 anställda och en omsättning på strax över 400 mdkr. Där-

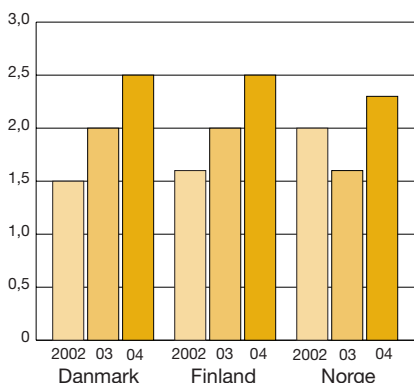
med ökar antalet anställda i COWI till ca 2800 och koncernen stärker sin ställning inom bl a planläggning och GIS. Därefter har Kampsax fått sitt hittills största karteringsuppdrag. För Ordnance Survey skall Kampsax under en femårsperiod uppdatera digitala kartor över stora delar av Storbritannien. Totalt kan uppdraget vara värt en kvarts miljard danska kronor. I konkurrens med minst tre andra konsultföretag kan COWI i mitten av oktober offentliggöra ett bud på det näst största norska konsultföretaget InterConsult gruppen med ca 650 anställda och drygt 500 MNOK i omsättning. De har länge varit känt att ICG's externa ägare Statoil, Sinvent, Den norske Bank och Fokus Bank har viljat avyttra sin del i företaget, som brottats med lönsamhetsproblem. COWI skulle därmed dagsnoteras som Nordens största teknikkonsult. Detta skrivet med all respekt för pågående due diligence.

Tidigare under året hade COWI stärkt sin kapacitet inom GIS genom köp av samarbetspartnern Helsingör-baserade Aligraph A/S. I Ungern har COWI köpt transportplaneringskonsulten Duna-Bit med 15 anställda. Ett tidigare strategiskt samarbete har utvecklats till att COWI, engelska Enviros och holländska Tauw bildar ett gemensamt likaägt bolag CAT Alliance Ltd för en större satsning på främst miljöinriktad due diligence (EDD).

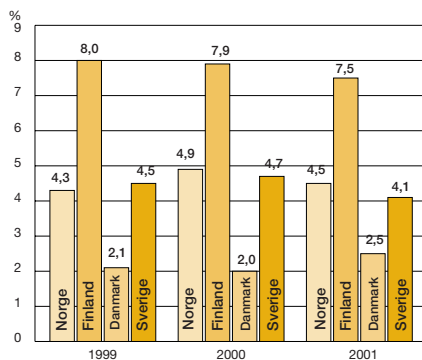
COWI fick under våren också uppdraget att göra en förstudie till vad som kan bli världens femte längsta bro mellan Kuwait City och utvecklingsområdet Subiyah. Uppdraget genomförs i samarbete med bl a Dissing+Weitling.

Den tredje av de stora danska konsulterna RAMBØLL synes vara den som affärsmässigt lyckats bäst under 2001. En med danska mått imponerande nettomarginal på ca 6,2 % har nåtts under expansion. Utlandsverksamheten svarar för ca 23% av omsättningen. Ett bevakningskontor är etablerat i Stockholm. Den 28 oktober "avslöjar" Dagens Industri en "dansk kupp" mot svenska Scandiaconsult. Efter en anmärkningsvärt kort diskussion med den tilltänkta partnern har RAMBØLLS styrelse beslutat om förvärv av de aktieposter i SCC som

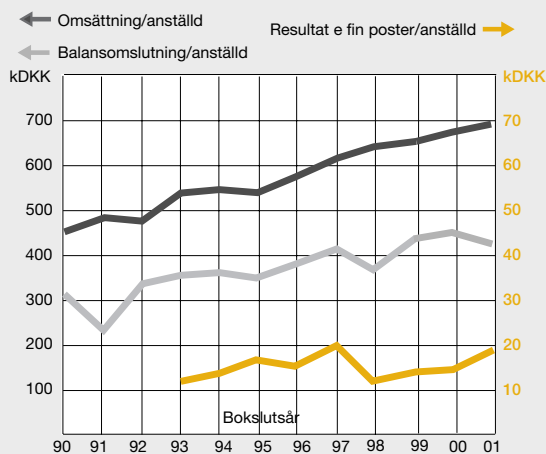
BNP-utveckling enligt OECD

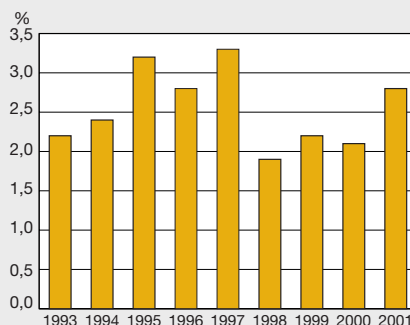
Finland toppar lönsamhetsligan

De 30 största danska koncernerna

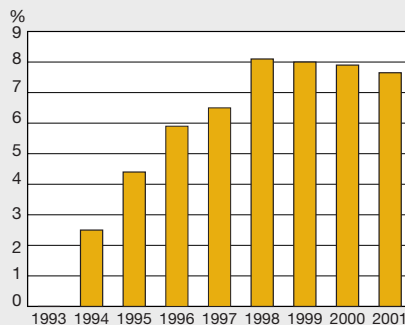
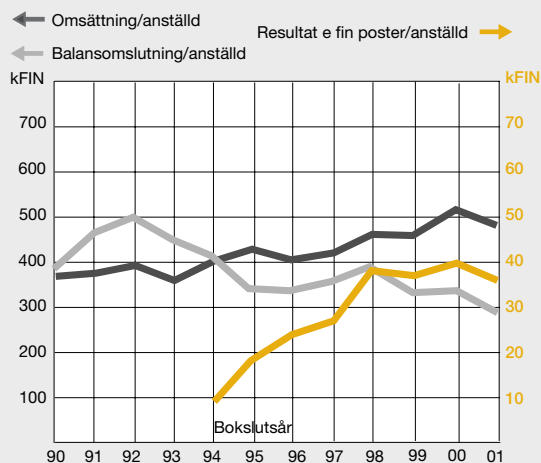
Vinstmarginal

Nyckeltal	för de 30 största koncernerna	(föregående)
omsättning/anställd	697' DDK	675' DDK
resultat efter finansiella poster/anställd	20' DDK	14' DDK
balansomslutning/anställd	425' DDK	443' DDK

Omsättningen för de 30 största koncernerna *ökade* med ca 26% under 2001/02 (föregående ca 7%).

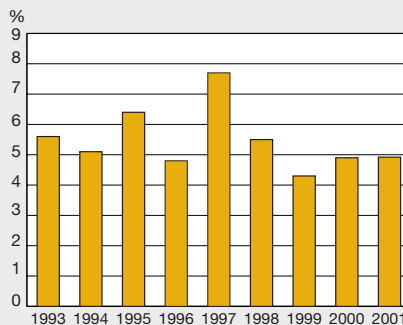
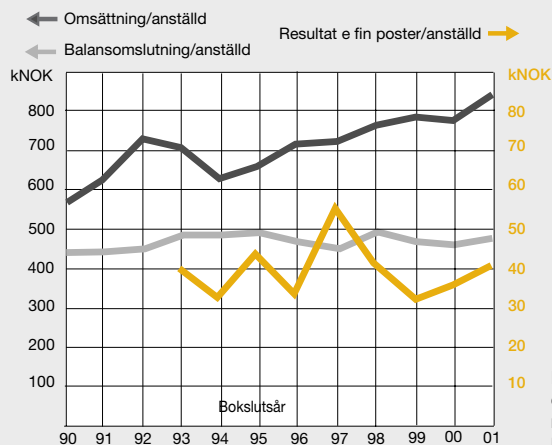
De 30 största finska koncernerna

Nyckeltal	för de 30 största koncernerna (exkl. JP)	föregående (exkl. JP)
omsättning/anställd	478' FIM (433)	505' FIM (419)
resultat efter finansiella poster/anställd	37' FIM (40)	40' FIM (39)
balansomslutning/anställd	294' FIM (261)	334' FIM (277)
omsättning/anställd	80370 Euro (72900)	84900 Euro (70470)
resultat efter finansiella poster/anställd	6150 Euro (6730)	6730 Euro (6560)
balansomslutning/anställd	49440 Euro (43880)	56175 Euro (46590)

Omsättningen för de 30 största koncernerna *ökade* med ca 12% under 2001/02 (föregående ca 15%). Om Jaakko Pöyry Group undantas ökade istället omsättningen med ca 15% (föregående ca 4,5%).

De 30 största norska koncernerna

Nyckeltal	för de 30 största koncernerna	(föregående)
omsättning/anställd	823' NOK	767' NOK
resultat efter finansiella poster/anställd	40' NOK	38' NOK
balansomslutning/anställd	479' NOK	454' NOK

Omsättningen för de 30 största koncernerna *ökade* med ca 12% under 2001/02 (föregående ca 12%).

danska Løntagernes Dyrtingsfond, Si Gef och andra danska institutioner ägt. Genom detta kontrollerar RAMBØLL 35,14 % av aktierna i SCC köpta för 45 SEK per aktie. Industriellt synes det vara en stark kombination. Övriga aktieägare reser dock omedelbart krav på ett totalbud på SCC. Oklara signaler om de reella ambitionerna hämmar handeln med SCC-aktierna på Stockholmsbörsen.

På Irland har koncernen tecknat ett samarbetsavtal med Cork-baserade konsulten Fehily Timoney & Company med ett 60-tal medarbetare. Vatten- och miljöverksamheten i HOH Vand & Miljö A/S och Kemic Vand-Rens A/S förvärvas. I syfte att bredda och stärka sina resurser inom gas- oljesektorn förvärvar RAMBØLL 40 % av norska Future Engineering AS (en tidigare avknoppning från Kvaerner) i Sandefjord med ca 70 anställda med uppdrag från landbaserad industri och offshorekunder. Köpet träder i kraft per januari 2003. Bolaget har också satt ned foten på nyare teknikområden. RAMBØLL Telecom expanderar och för att tydliggöra sina satsningar deltog företaget på årets CeBIT-mässa i Hannover. Utlandsverksamheten sätts på eget bolag. Rådgivning i utvecklingsländer blir huvudverksamheten för det nya bolaget Copenhagen Development Consulting A/S. Rambøll äger 40 % i bolaget och ledningen resten.

Birch & Krogboe visade god organisk tillväxt med tillfredsställande lönsamhet som bl a möjliggjorde en god bonus till medarbetarna. Samarbetet med engelska Arup vidareutvecklas nu ner på medarbetarnivå.

DAI Gruppen övertog per 2001 ai-gruppen vest A/S.

NIRAS med ett gott år bakom sig expanderar sin Polska verksamhet. Med tre kontor och 100-talet anställda lär verksamheten få draghjälp genom Polens förväntade tilltagande tillväxt genom kommande EU-anslutning. NIRAS kommunicerar också ut en väsentligt ökad resultatambition.

Till den begränsade antalet danska industri-teknikkonsultföretag hör ProInvent A/S teknologiuveckling, som expanderar genom bl a köp av Videometer A/S.

Nordens 100 största arkitektgrupper

			Koncern / företag	Bok slut	land	Antal anställda	(Före-gående)	Omsättning
STD	1	1	SWECO FFNS	01	SE	349	361	340,7 msek
STD	2	2	White arkitekter AB	01	SE	336	330	277,1 msek
	3	3	Arkitektfirmaet C.F. Møllers Tegnestue	01	DK	230	185	155,4 mdkk
	4	4	KHR AS Arkitekter	01/02	DK	180	175	114,0 mdkk
STD	5	5	Temagruppen Sverige AB	01	SE	145	143	102,7 msek
	6	9	Arkitektgruppen i Aarhus K/S	01	DK	139	97	90,5 mdkk
	7	6	Arkitekterne Schmidt, Hammer & Lassen K/S	01	DK	121	101	67,1 mdkk
	8	8	Vilhelm Lauritzen AS	01	DK	100	100	56,3 mdkk
	9	7	Dissing + Weiting Arkitektfirmae A/S	01	DK	90	100	67,3 mdkk
STD	10	14	Tengbomgruppen AB	01	SE	89	74	74,1 msek
STD	11	11	WSP Arkitektur	01	SE	86	75	64,9 msek
STD	12	18	Wingårdh koncernen	01	SE	80	63	79,0 msek
	13	20	EVATA Finland Oy	01	FIN	80	58	7,90 meur
	14	12	PLH Arkitekter A/S	01	DK	79	75	52,6 mdkk
STD	15	15	NYRÉNS Arkitektkontor AB	01	SE	76	72	65,7 msek
	16	10	Henning Larsen Tegnestue	01/02	DK	*73	88	77,4 mdkk
	17	16	Niels Torp AS Arkitekter	01	NO	68	71	68,9 mnok
	18	27	Arkitehtitoimisto Helin & Co Oy	01/02	FIN	65	50	7,88 meur
	19	17	Narud-Stokke Wiig A/S	01	NO	65	65	*48,0 mnok
	20	*31	Hvidt & Mølgård A/S	01	DK	65	55	42,1 mdkk
STD	21	25	Brunnberg & Forshed Arkitektkontor AB	01	SE	61	52	61,0 msek
	22	13	Nielen, Nielsen & Nielsen A/S	*01	DK	60	75	*42,0 mdkk
	23	32	LINK Gruppen arkitekter AS	01	NO	60	46	*47,0 mnok
STD	24	29	Liljewall Arkitekter AB	01	SE	53	49	48,9 msek
	25	22	Mangor & Nagel Arkitektfirma A/S	01/02	DK	52	55	31,0 mdkk
	26	23	Friis & Moltke A/S	01	DK	52	55	25,0 mdkk
STD	27	26	AIX Arkitekter AB	01/02	SE	51	51	37,7 msek
	28	24	Sandell Sandberg AB	01	SE	47	54	61,0 msek
	29	30	Erik Møllers Tegnestue	*01	DK	47	47	28,8 mdkk
	30	33	Holm & Grut A/S	01/02	DK	45	45	35,8 mdkk
	31	36	Arkitektkontoret Hille+Melbye A/S	01	NO	45	43	*31,0 mnok
	32	35	DARK Arkitekter AS	01	NO	*45	45	30,0 mnok
STD	33	34	Erséus, Frenning & Sjögren Arkitekter AB	*00/01	SE	45	44	32,8 msek
	34	38	Aarhus Arkitekterne A/S	01	DK	45	39	24,0 mdkk
STD	35	44	Scheiwiller Svensson Arkitektkontor AB	01/02	SE	42	34	47,1 msek
	36	(*)	AA Arkitekter A/S (fd Andresen + APL)	01/02	DK	42	*	25,2 mdkk
	37	(-)	Arkitekter Dall og Lindhardsen A/S	01	DK	41	-	26,9 mdkk
	38	43	Arkitehtitoimisto Larkas & Laine Oy	01	FIN	41	35	3,23 meur
	39	66	Snøhetta AS	01	NO	40	25	35,8 mnok
	40	(*)	tnt nuuk A/S Grönland	01	DK	40	*	27,0 mdkk
STD	41	42	Lund & Valentin Arkitekter AB	01/02	SE	38	35	31,5 msek
	42	19	Årstiderne Arkitekter A/S	01	DK	35	62	*24,0 mdkk
	43	41	Eliassen og Lambertz-Nilssen Arkitekter AS	01	NO	35	35	*26,5 mnok
STD	44	49	FOJAB Arkitekter AB (koncernen)	01/02	SE	35	30	26,7 msek
	45	59	Arkitektfirmaet Kjaer & Richter A/S	01	DK	35	28	14,5 mdkk
	46	39	Arcasa Arkitekter AS	01	NO	33	37	33,0 mnok
STD	47	40	AROSgruppen Arkitekter AB	*01/02	SE	33	36	28,4 msek
STD	48	46	Equator Stockholm AB	01	SE	33	33	28,1 msek
STD	49	56	A5 Arkitekter & Ingenjörer AB	01/02	SE	33	29	24,8 msek
STD	50	83	Arkitektgruppen GKAK AB	01	SE	33	21	21,2 msek
	51	(-)	CUBO Arkitekter A/S	01/02	DK	32	-	22,8 mdkk
STD	52	50	Arkitektbyråen AB i Göteborg	01	SE	32	30	23,4 msek
	53	47	Per Knudsen Arkitektkontor AS	01	NO	30	31	22,0 mnok

		Koncern / företag	Bok slut	land	Antal anställda	(Före- gående)	Omsättning
	54	55 Innovarch Architects Oy	01	FIN	30	30	2,50 meur
	55	81 HRTB A/S Arkitekter	01	NO	28	22	29,7 mnok
STD	56	70 Arkitektuset Monarken AB	01/02	SE	28	24	26,7 msek
	57	37 Arkkitechdit Tommila Oy	01	FIN	28	42	2,80 meur
STD	58	60 Arkitektkontoret Fråne Hederus Malmström AB	01	SE	28	27	25,2 msek
	59	(-) Lundgard & Tranberg Arkitekter A/S	01	DK	28	-	*15,0 mdkk
	60	63 Arkitektkontoret Børve og Borchsenius	01	NO	28	27	*14,0 mnok
	61	53 Skaarup & Jespersen A/S	01	DK	28	30	*14,0 mdkk
	62	45 Medplan AS Arkitekter	01	NO	27	34	37,6 mnok
STD	63	61 Thomas Eriksson Arkitektkontor AB	01/02	SE	27	26	25,8 msek
STD	64	67 Hus & Plan arkitekterna AB	01	SE	27	25	22,7 msek
STD	65	*115 Landskapsgruppen koncernen AB	01/02	SE	26	24	25,1 msek
	66	(*) Arkitektfirmaet Hou & Partnere A/S	01	DK	26	-	18,6 mdkk
	67	*95 LPO Arkitektur & Design AS	01	NO	26	20	20,9 mnok
STD	68	58 SAMARK Arkitektur & Design AB	01	SE	26	28	19,4 msek
STD	69	71 Rosenbergs Arkitekter AB	01	SE	26	24	17,6 msek
	70	76 Lund & Slaatto Arkitekter AS	01	NO	26	23	16,0 mnok
STD	71	73 BSK Arkitekter AB	01	SE	25	23	39,1 msek
	72	104 BAU Arkitekter AB	01	SE	25	19	19,8 msek
STD	73	62 Lindberg Stenberg Arkitekter AB	01	SE	25	27	19,6 msek
	74	92 WITRAZ Arkitekter A/S	01	DK	25	20	15,7 mdkk
	75	54 David Bretton-Meyer Tegnestue A/S	01	DK	25	30	13,5 mdkk
	76	78 Møller & Grønberg Arkitekter o Planlaeggere AS	01	DK	25	23	13,0 mdkk
	77	51 Arkkitechditoimisto SARC Oy	01/02	FIN	25	30	1,40 meur
STD	78	102 FL Arkitekter AB	01/02	SE	24	19	30,8 msek
STD	79	64 Archus Arosia Arkitekter AB	01	SE	24	26	25,0 msek
	80	82 Heggelund & Koxvold Arkitekter AS	01	NO	24	22	17,6 mnok
STD	81	72 Pyramiden arkitekter i Göteborg AB	01	SE	24	24	15,7 msek
	82	65 Arkitektkontor Nurmela, Raimoranta, Tasa AB	01	FIN	23	26	1,28 meur
	83	(-) Bornebusch Arkitekter A/S	01	DK	22	-	23,1 mdkk
	84	128 Dyrvik Arkitekter AS	01	NO	22	15	20,5 mnok
	85	52 KRITT Arkitekter AS	01	NO	22	30	*17,0 mnok
	86	(*) Jensen, Jörgensen, Wohlfeldt Arkitekter A/S	01/02	DK	22	-	14,0 mdkk
STD	87	117 Semrén & Månsson Arkitektkontor AB	00/01	SE	22	17	16,3 msek
	88	75 DOMUS arkitekter A/S	01	DK	22	23	13,4 mdkk
	89	87 Arkkitechditoimisto Hanno Jaakkola Oy	01	FIN	22	21	1,71 meur
	90	(-) Arkkitechditoimisto Helamaa & Heiskanen Oy	01	FIN	22	-	*1,50 meur
STD	91	89 Åsberg Wängstedt Lotström Arkitekter AB	01/02	SE	21	20	26,1 msek
	92	90 Arkitektene Astrup & Hellern AS	01	NO	21	20	20,0 mnok
	93	111 Tegnestuen Vandkunsten ApS	01/02	DK	21	18	14,1 mdkk
	94	85 Parviainen Arkkitechdit Oy	01	FIN	21	20	0 01 meur
	95	94 Bergersen, Gromholt og Ottar AS	01	NO	20	20	16,0 mnok
	96	98 ABAKO Arkitektkontor AB	01	SE	20	20	16,7 msek
	97	(-) BBP Arkitekter A/S	01	DK	20	20	13,8 mdkk
	98	68 KANT Arkitekter A/S	01/02	DK	20	25	12,2 mdkk
	99	79 Arkkitechditoimisto KS Oy	01	FIN	20	23	*1,30 meur
STD	100	84 HLLS Arkitekter AB	01/02	SE	19	21	17,5 msek

I övrigt är det värt att notera de många relativt stora danska arkitektföretagens framfart där allt fler nu finns med på rankingen över Europas 300 största företag.

Finland

Jaakko Pöyry Group bröt under 2001 sin långa tillväxtserie och minskade omsättningen främst pga av den vikande världskonjunkturen för skogs- och energisektorn. Electrowatt-Ekono inom koncernen har köpt Stora Enso's luftmätninglaboratorium och samtidigt tecknat ett längre servicekontrakt med Stora. Via JP's tyska dotterbolag BPI-Consult GmbH har transportkonsultenheten med 55 anställda inom Heusch/Boesefeldt GmbH förvärvat. Under våren fick BPI-Consult fyra större järnvägsuppdrag av Deutsche Bahn. Jaakko Pöyry Infra har därmed ca 1200 anställda och har genom JP-Transplan Ltd som första utländska järnvägsprojektör fått uppdrag för svenska Botniabanan på ett avsnitt söder om Örnsköldsvik. JP etablerar sig också på marknaden för emissions- och "green-certificates". Genom dottern Electrowatt-Ekono köper koncernen drygt 13% i miljömäklarföretaget GreenStream Network Oy. Inledningsvis bedrivs verksamheten i Finland, Sverige och UK.

Under sommaren förvärvades kanadensiska skogskonsulten ABGS (Ajami, Bedard, Gagnion, Sexton, Inc.) med ca 100 anställda. Ett exempel på inbrytning på nya tillväxtområden är Electrowatt's 30 Mkr kontrakt på upprustning, drift och underhåll av tre kraftverksenheter i östra Manilla med möjlighet att få motsvarande uppdrag på ytterligare fyra enheter. Till detta kommer motsvarande uppdrag för fyra bioenergi-anläggningar nordväst om Bangkok.

Holdingsbolaget till fondbolaget Fidelity International Ltd har med över 10% av aktierna i JP seglat upp som näst största ägare efter belgiska investmentbolaget Orbis Investments S.A med ca 25%.

Expansiva industrikonstulanten Etteplan fortsätter att snegla mot Sverige. I januari 2002 köpte koncernen 35% i svenska industrikonstulanten J.A. Produktutveckling AB till ett pris av 2,2 M Euro. Etteplan har option på att inom 1,5 år öka sin andel till 70%. I

februari avtalade Etteplan om att köpa 51% (med option till 70%) av det italienska industrikonsultföretaget Di&Esse Srl. med 15 anställda och i juni 2002 förvärvades finska Insinööritoimisto Keskelinja Oy med ca 45 anställda. I en outsourcing-affär tar Etteplan över ca 50 medarbetare från Rautaruukki Steel i Oulu i norra Finland. Etteplan och Nextrom Oy (storleverantör till fiber-optik-industrin) har tecknat preliminärt avtal om ett joint venture där 55 av Nextroms konstruktörer går in. I Tyskland tar Etteplandottern Konette över ett 30-tal konstruktörer från Kone GmbH till ett Konette Design Center, som till 60% ägs av Etteplan och till 40% av Kone.

Etteplan Oyj som är noterat (j:et i Oyj) på Helsingforsbörsen har vuxit till över 700 anställda.

Air-Ix är ytterligare ett exempel på den finska internationaliseringsviljan och bolaget öppnade under 2001 kontor i Frankrike i det internationella FoU-klustret Sophia Antipolis. Sedan många år har Air-Ix också verksamhet i Estland (ESP Engineering) och Ryssland (Cabix Consulting). Koncernen ingår också tillsammans med Parviainen Architects och A-Engineers i nätverket Group DeFin för projektuppdrag i Ryssland, Centraleuropa och Baltikum.

Det näst största finska konsultföretaget PI-Gruppen ökade under våren sitt innehav med resterande 65% i delägda svenska PIC Engineering AB. I Brasilien har PI etablerat samarbete med JP Brasil exklusivt för den sydamerikanska marknaden. PI-Group som fortsatt sin tillväxt under 2002 har nu över 800 anställda.

Deltamarin följer upp sina många designuppdrag åt kinesiska skeppsvarv med ett representationskontor i Shanghai. Bolaget är därmed på plats i en av de allra största skeppsbyggarnationerna.

SCC Viatek köper Vesihydro Oy med ett 90-tal anställda.

Expanderande Rintekno Group får sägas vara släkt till "svenska" fd Birka Energi & Miljö, som numera ägs av finska Fortum, som samtidigt har mer än en tredjedel av ägandet i Rintekno.

De finska arkitektföretagen har haft ganska besvärliga tider. Evata Finland och Arkitektbyrån Helin & Co hör dock till dem som växer.

Norge

Scandiaconsults norska verksamhet fortsätter att expandera – senast genom förvärv av Unico AS med ett 60-tal anställda inom industri- och byggprojektering och Siv. Ing Tom R. Hansen AS i Sandefjord med 6 anställda.

Multiconsult (delägt av WSP Group) har genom två större uppdrag positionerat sig inom olje- och gassektorn. Större projekteringsuppdrag har erhållits för Snøhvitutbygganden utanför Hammerfest och från Tyska Linde AG för utbyggnad av Kollsnes landanläggning för gas från Kvitebjörn. Multiconsult, som har ett framgångsrikt år bakom sig förvärvade hösten 2001 13.3 Landskapsarkitekter AS, JKS-Consult AS (specialiserad mot idrottsanläggningar) och Arkitekterne Veine og Karlsøen AS. Under sommaren 2002 förvärvades Ingeniörfirma Ringtek A/S i Narvik. I slutet av november offentliggjordes ett avtal om samgående mellan Multiconsult och NVK Gruppen AS. NVK med bl a specialisering på vatten- och hydroteknik har ca 80 anställda och ca 60 % av omsättningen kommer från utlandsverksamhet, främst genom Norplan.

Som vi beskrivit under danska företags-händelser har InterConsult AS förvärvats av danska COWI. Någon form av integration med HjeltnesCOWI förestår.

Norconsult, som aspirerar på titeln störst i Norge har dragit ned mindre lönsam internationell volym, tagit relativt stora omstrukturingskostnader och fokuserar nu på att få upp lönsamheten. Vid årsskiftet förvärvades GBS Data AS för att stärka koncernens position inom IKT-marknaden. Till glädjeämnena hör Norconsults enhet för Management Consulting, som växer med tillfredsställande lönsamhet. I ett partneravtal med Armada Eiendom AS i fråga om byggherrefunktionen ger sig koncernen in i ett bostadsutvecklingsprojekt Waldemars

Hage (ritat av Dark Arkitekter A/S) med ca 500 lägenheter i Oslo.

Statkraft Grøner, med kraftigt förbättrad lönsamhet köpte under 2001 in återstoden av MIAS inom VA-teknik och sålde samtidigt sitt hälftenäggande i GBS Data AS.

Barlindhaug-koncernen bygger vid sidan om konsultverksamheten upp fastighetsutveckling och viss totalentreprenadverksamhet.

Reinertsen Gruppen har under längre tid utvecklat en omfattande verksamhet parallellt med den anrika konsultverksamheten i Reinertsen Engineering och dotterföretaget Selberg Arkitektkontor. Gruppen är verksam med totalleveranser inom både industri- och byggsektorn och tillhandahåller finansiella lösningar vid projektgenomförande. Totalt har gruppen över 1000 anställda och omsätter ca 1200 MNOK.

Snøhetta hör till de mest expansiva och internationellt välkända norska arkitektföretagen. Detta bl a tack vare några prestigevinster i internationella tävlingar, som t ex nyligen museum för målaren William Turner i Margate utanför London och arbetet med det nya Operahuset i Oslo. Tillsammans med ett förslag från Niels Torp Arkitekter är de finalister för en större exploatering "Fjordparken" (Tjuvholmen) i Oslo.

HolteProsjekt Gruppen har under våren 2002 köpt 75% av aktierna i danska Byggeplandata A/S med ca 25 anställda. HolteProsjekt har ett expanderande dotterbolag i Spanien och har uttalade planer på etablering också i Sverige.

PTL, som expanderat de senaste åren tog hösten 2001 över Mentor Risk Management AS.

De 75 största danska arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultkoncernerna

Koncern	Verksamhet	Bokslut	Omsättning MDKK	(föregående)	Antal anställda	Balansomslutning MDKK	Koncernchef/VD i oktober 2002		
1	*2	Carl Bro Gruppen A/S – proforma inkl Sycon	MD	*01	2189,0	1436,0	3227	1229,0	Jesper Rasmussen
2	*1	COWI koncernen – proforma inkl Kampsax	MD	*01/02	2129,2	1537,7	2747	1335,2	Klaus H. Ostenfeld
3	3	Rambøll Group	MD	01	1442,1	1272,5	1981	908,6	Flemming Bligaard Pedersen
4	4	NIRAS A/S	MD	01/02	409,9	358,7	644	183,7	Carsten Toft Boesen
5	6	Birch & Krogboe koncernen	CE,PM	01	313,2	240,3	447	170,6	Lars Holten Petersen
6	(*)	Atkins Danmark A/S	CE	01/02	185,7	200,0	300	–	Preben Olesen
7	7	Arkitektfirmaet C.F. Møllers Tegnestue	A	01	155,4	125,9	230	–	Mads Møller, Lars Kirkegaard
8	8	KHR AS Arkitekter	A	01/02	114,3	120,0	180	75,0	Jesper Lund
9	11	Moe & Brødsgaard A/S	MD	01	91,6	77,8	142	59,1	Christian Listov-Saabye
10	19	Arkitektgruppen Aarhus K/S	A,PM	01	90,5	56,4	139	–	Per Feldthaus
11	9	ISC Rådgivende Ingeniører A/S	MD	01	84,0	82,0	155	178,0	Kjeld Thomsen
12	12	Henning Larsen Tegnestue	A	01	77,4	76,0	*73	–	Bo Boje Larsen
13	10	Mogens Balslev Rådgivende Ingeniører A/S	MD	01/02	74,1	78,8	135	–	Benny Andersen
14	16	DAI Gruppen A/S	CE,A,Env,PM	01	72,5	64,1	132	42,9	Jörgen Therkelsen
15	15	Bascon Arkitekt- og Ingeniørfirma A/S	CE, PM	01/02	71,8	64,7	114	31,8	Ole Bisgaard
16	14	O.B.H-Gruppen A/S	MD	01	*70,0	65,0	150	–	Børge Danielsen
17	20	Dissing + Weitzling Arkitektfirmae A/S	A	01	67,3	57,1	90	31,4	Pouli Hoffgaard Möller
18	17	Arkitekterne Schmidt, Hammer & Lassen K/S	A	01	67,1	59,5	121	33,4	Bjarne Hammer Rasmussen
19	13	Erik K Jørgensen A/S	CE,M,Enr	01/02	67,0	70,8	118	52,8	Henning Puggaard
20	(-)	Midtconsult A/S	MD	01	*62,0	60,0	99	–	–
21	22	Leif Hansen Rådgivende Ingeniører A/S	MD	01	60,2	48,9	70	22,4	Flemming Leif Hansen
22	*21	AN Group ApS	I,E, PM	01/02	56,5	51,4	88	20,7	Aksel Nielsen
23	23	Vilhelm Lauritzen AS	A, PM	01	56,3	48,5	100	40,4	Svend Erik Ladefoged
24	25	PLH Arkitekter AS	A	01	52,6	45,0	79	25,8	Torben Hjortsø, Jan Sander Fredriksen
25	*40	Hvidt & Mølgaard A/S Arkitektfirma	A	01	42,1	33,7	65	–	Peter Holsoe, Henrik Hvidt
26	27	Søren Jensen A/S Rådgivende Ingeniører	MD	01	42,0	45,0	62	13,0	Erik V. Jensen
27	33	Nielsen, Nielsen & Nielsen A/S	A	*01	*42,0	30,0	60	–	Kim H. Nielsen, Lars F. Nielsen
28	*50	Semcon Danmark AB (dt Semcon AB)	I,PM	01	40,0	16,6	70	–	Lennard Lat
29	30	Hansen, Carlsen & Frølund A/S	CE	01/02	38,0	36,0	47	–	Rene Almind
30	44	A/S Pentra, Rådgivende Ingeniører	E,I	*01	37,0	37,4	50	–	Mogens Nielsen
31	31	Holm & Grut A/S	A	01	35,8	28,3	45	13,6	Lars Coling
32	28	Dines Jørgensen & Co A/S	CE	01/02	34,8	37,2	56	17,6	Arne Peter Jørgensen
33	34	Mangor & Nagel Arkitektfirma A/S	A	01/02	31,0	30,0	52	16,0	Torben Nagel
34	29	Erik Møllers Tegnestue	A	*01	28,8	36,4	47	15,9	Jens Fredslund
35	(*)	tnt nuuk A/S Grönland	PM,A,CE	01	27,0	22,0	40	7,8	Ole Anstrup
36	(-)	Arkitekter Dall og Lindhardsen A/S	A	01	26,9	–	41	15,1	–
37	32	Hansen & Henneberg, København KBHA/S (ÅF 49%)	PM	01	26,8	33,2	44	14,5	Jens Gudum
38	45	Skude & Jacobsen A/S	CE	01	26,4	19,3	52	26,9	Jørn Hørdum Larsen
39	39	Dominia AS, Rådgivende Ingeniører	MD	01	25,7	24,6	38	13,4	Erik R Bendixen
40	(*)	AA Arkitekter A/S (fd Andresen +APL)	A	01	25,3	18,4	42	20,2	Wilhelm Berner-Nielsen
41	37	Friis & Moltke A/S	A	01	25,0	27,0	52	–	Palle Hurwitz
42	(-)	AI-Gruppen A/S	A,CE	01	25,0	–	46	15,0	Peter Rasmussen
43	*26	Jörgen Wessberg A/S Rådgivende Ingeniører	CE,M,E	01	*25,0	45,0	37	–	Stig Wessberg
44	41	Hundsbaek & Henriksen A/S	MD	00/01	24,6	23,5	45	13,4	Niels L. Sørensen
45	42	Aarhus Arkitekterne A/S	A	01	24,0	20,0	45	–	Tommy Falch
46	36	Årstiderne Arkitekter A/S	A	01	*24,0	29,0	35	–	Per Lausten
47	(-)	Bornebusch Tegnestue A/S	A	01	23,1	–	22	9,3	–
48	(-)	CUBO Arkitekter A/S	A	01/02	22,8	22,5	32	12,3	Peter Dalsgaard
49	38	Strunge & Hartvigsen, Rådgivende Ingeniører A/S	MD	01/02	21,1	24,6	38	8,7	Kjeld Hartvigsen
50	43	Nielsen & Risager A/S	MD	01	20,1	19,7	36	13,9	Knud Risager
51	49	Sloth-Moeller A/S	CE	01	20,0	16,9	39	2,3	Jørn Plauborg
52	(-)	Lemming & Eriksson Rådgivende Ingeniører A/S	CE	*01	20,0	22,0	32	10,1	Bo Sögaard
53	54	DGE Dansk Geo-Servex A/S	Env	01	20,0	16,0	26	6,8	Poul Erik Jensen
54	46	Torkil Laursen ApS Rådgivende Ingeniørfirma	CE,M,PM	01/02	18,9	18,5	30	13,1	Jørgen Dueholm
55	65	Arkitektfirmaet Hou & Partnere A/S	A	01	18,6	14,3	26	–	–
56	52	Wissenberg A/S	CE	01/02	18,0	16,0	36	–	Lars Bendix Christensen
57	55	Ingeniørfirmaet P.A. Pedersen A/S	E,M,Enr,I,PM	01/02	17,8	15,5	27	6,9	Walther Damgaard,
58	(-)	Oluf Jørgensen A/S	M,E,Enr	01/02	17,0	16,5	35	15,0	Oluf Jørgensen
59	80	Prolinvent A/S Teknologiudveckling	I	01	16,2	11,5	23	15,2	Leif Dalum
60	47	William Hansen & Co A/S	MD	01/02	16,0	18,1	26	6,9	Kristian Ellersgaard, Lars Lindgaard
61	58	WITRAZ Arkitekter A/S	A	01	15,7	14,8	25	–	P.Wiberg, Ch. Tranberg, A. Andersen, P.Zwinge
62	(-)	Lundgaard & Tranberg Arkitekter A/S	A	01	*15,0	–	28	–	Boje Lundberg, Lene Tranberg
63	56	Peter Jahn & Partnere A/S	CE,A	01	15,0	15,4	27	–	Peter Jahn
64	59	Arkitektfirmaet Kjaer & Richter A/S	A	01	14,5	14,5	35	–	ingen oppgift
65	79	Tegnestuen Vandkunsten ApS	A	01/02	14,1	11,6	21	–	Henning Pröhl
66	57	Skaarup & Jespersen A/S	A	01	*14,0	15,0	28	7,2	Peter Katborg
67	(-)	Jord & Miljø A/S	CE,Env	01/02	14,0	13,8	24	–	Peter Claudi Rasmussen
68	72	Jensen, Jørgensen, Wohlfeldt Arkitekter A/S	A	01/02	14,0	13,0	22	–	–
69	71	BBP Arkitekter A/S	A	01	13,8	13,5	20	–	Torben Bregenhøj
70	51	David Bretton-Meyer Tegnestue A/S	A	01	13,5	16,5	25	7,0	David Bretton
71	70	Byggeplandata A/S (Holteprosjekt, NO 2002)	PM	01	13,4	13,4	26	–	Ole Pedersen
72	61	DOMUS arkitekter A/S	A	01	13,3	14,4	22	–	Jørgen Skaaning
73	(-)	Esbensen Rådgivende Ingeniører A/S	M, E	01	13,2	–	24	–	–
74	64	Møller & Grønborg Arkitekter o Planlaeggere AS	A,PM,CE	01	13,0	12,5	25	7,2	Poul Hakon Poulsen
75	60	KANT Arkitekter A/S (fd Arkitektgruppen Köpenhamn A/S)	A	01/02	*12,2	14,5	20	–	Klaus Holm Jensen

PM = Projektledning, A = Arkitektur, CE = Bygg- og anlægningsteknik, Env = Miljø, Enr = Energi, E = Elteknik, M = VVS-teknik, I = Industriteknik, MD = Multi Disciplin

De 75 största finska arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultkoncernerna

	Koncern	Verksamhet	Bokslut	Omsättning MEuro	(föregående)	Antal anställda	Balansomslutning MEuro	Koncernchef/VD i oktober 2002
1	1	Jaakko Pöyry Group -koncernen	MD	431,80	474,50	4783	267,50	Erkki Pehu-Lehtonen
2	2	PI-Consulting Ltd	I,MD	50,88	39,29	718	24,09	Lauri Hintikka
3	8	Rintekno Gruppen	MD	36,60	16,17	194	11,12	Olli Gerdt
4	6	Etteplan Oy	I	33,80	26,17	561	20,00	Heikki Hornborg
5	4	SCC Viatek-koncernen (Scandiaconsult AB)	CE,Env	33,75	30,04	468	14,21	Jaakko Heikilä
6	5	Elomatic Group Oy	I	28,52	29,18	440	22,36	Olli Manner
7	3	Deltamarin Oy	I	26,60	31,00	287	15,90	Jukka Laiterä
8	7	Suunnittelukeskus Oy (PlanCenter Ltd)	Env	20,00	16,80	260	25,70	Seppo Mäki
9	9	CTS Engineering Oy	I,CE	17,20	15,30	236	8,10	Timo Juvonen
10	11	Finnmap Consulting Oy (inkl Narmaplan Oy)	CE	15,60	14,20	256	18,9	Lars-Olav Sebbas
11	10	Ingenjörbyrå Olof Granlund AB	E,M	15,27	14,87	264	7,53	Reijo Hänninen
12	12	Air-Ix Consulting Engineers	Env,M,I,PM	12,62	10,97	207	7,30	Jorma Törönen
13	15	A-Insinöörit koncernen	CE	9,80	8,40	140	-	Toimi Tarkkainen
14	18	SITO-YHTIÖT Oy	CE	7,97	6,35	106	8,64	Erkki Jännes
15	16	EVATA Finland Oy	A	7,90	5,80	80	2,10	Vesa Olkkola
16	23	Arkitektbyrå Helin & Co AB	A,CE	7,88	5,68	65	5,68	Pekka Helin
17	17	Suomen Talokeskus Oy	CE,Enr,E,M	7,59	6,54	79	4,44	Markku Salminen
18	19	Polartest Oy	Enr	6,98	6,16	94	2,36	Matti Andersson
19	22	Projektitkonsultit Oy	PM	6,68	5,59	73	4,24	Petri Rignell
20	24	Rejlers Oy	I, E	6,30	5,31	108	2,66	Heikki Kilpeläinen
21	13	LT-Konsultit Group Oy (dt WSP/J&W)	MD	6,17	7,30	95	2,78	Hans Weckman
22	30	Insinööritoimisto Pöysälä & Sandberg Oy	CE	6,10	4,10	91	1,92	Jouni Mörttinen
23	26	Paavo Ristola Consulting Engineers Ltd	Env	5,95	5,00	85	-	Pennti Manninen
24	25	Vahanan Oy	CE	0,06	3,99	102	2,14	Risto Vahanan
25	21	Oy Vesi Hydro (SCC 2002)	CE,Env	0,05	5,60	93	-	Seppo Silvennoinen
26	27	Jyvästek Oy	I,E,PM	5,28	5,00	83	2,72	Matti Vuorio
27	20	Enmac Group Oy	I	5,00	6,00	79	-	Martti Ala-Vainio
28	36	Ingenjörbyrå Avecon AB	MD	4,66	3,80	74	-	Martti Marjamäki
29	32	Consulting KORTES Group Ltd	CE	4,51	3,98	76	3,24	Esko Järvenpää
30	31	Projectus Team Oy	E,M	4,39	4,02	75	2,57	Juha Pihlajamäki
31	28	FTP International Oy	PM	4,02	4,50	42	4,43	Tapio Järvinen
32	35	AX-Konsultit Oy	Env,Enr,I,E,M	4,00	3,83	60	3,30	Börje Hagner
33	14	Oy Omnitele AB	PM(tele)	3,69	8,86	42	2,84	Timo Mustonen
34	37	Magnus Malmberg Oy	CE	3,61	3,70	65	1,22	Aarne Hollmén
35	29	Aaro Kohonen Oy	CE	3,40	4,00	72	-	Risto Siirilä
36	55	Arkitehtimisto Larkas & Laine Oy	A	3,23	1,90	41	1,49	Harri Laine
37	(-)	KPM-Engineering Oy	CE	3,01	2,90	46	1,64	Matti Mikkola
38	41	Niemi & Co Oy	E,M	2,80	2,48	44	2,06	Matti Niemi
39	33	Arkkitehdit Tommila Oy	A	2,80	3,95	28	-	Mauri Tommila
40	43	Suomen IP-Tekniikka Oy	PM, Env	2,76	2,38	37	2,09	Jouko Petäjä
41	42	Geopalvelu Oy	CE	2,50	2,44	50	-	Toivo Ali-Runkka
42	34	RAMSE Consulting Oy	Enr,I,PM	2,50	3,90	38	-	Juha Lamberg
43	53	Innovarch Architects Oy	A	2,50	1,93	30	1,10	Reino Hämäläinen
44	(-)	FT-Engineering Oy	I	0,02	2,12	42	0,96	Veijo Lindberg
45	45	LCA Engineering Oy	I,MD	2,46	2,12	41	1,53	Vesa Junttila
46	(-)	Insinööritoimisto Keskinilja Oy (Etteplan 2002)	I	2,40	-	45	-	Tauno Malinen
47	49	Ininööritoimisto Lausamo Oy	E	2,35	2,00	39	1,08	Timo Tenninen
48	47	Hepacon Oy	M,E	2,20	2,08	33	0,90	Matti Remes
49	44	EP-Logistics Oy	I,PM	2,20	2,20	28	-	Pekka Korpiharju
50	58	Saario & Riekkola	CE	2,14	1,72	25	-	Reijo Riekkola
51	51	AIP-Mittaus Oy	CE	*2,10	2,06	25	-	Heikki Parviainen
52	46	YS-Konsult Ab	CE	2,06	2,07	41	0,71	Hannu Hilli
53	74	Arkitehtimisto Tuomo Siitonen Oy	A	2,05	2,33	18	2,46	Tuomo Siitonen
54	57	Fundus Oy	CE	0,02	1,78	25	0,68	Jukka Pöllä
55	59	JanaSystems Oy	I,Enr	1,85	1,68	36	1,08	Jarmo Järvinen
56	48	Insinööritoimisto Tauno Nissinen Oy	CE	1,80	2,00	35	-	Tauno Nissinen
57	63	Insinööritoimisto Grundteknik AB	CE	1,71	1,60	25	-	Christer Sundman
58	73	Arkitehtimisto Hannu Jaakkola Oy	A	1,71	1,21	22	0,92	Hannu Jaakkola
59	50	Insinööritoimisto Matti Ollila & Co Oy	CE	1,70	1,90	27	-	Matti Haaramo
60	62	Geotek Oy	CE	1,60	1,70	25	-	Reino Mäkinen
61	56	Insinööritoimisto Ylimäki & Tinkanen Oy	CE	1,59	1,80	33	1,03	Rauli Ylimäki
62	(-)	Arkitehtimisto Helamaa & Heiskanen Oy	A	*1,50	-	22	-	Keijo Heiskanen
63	64	Ins. Tampereen Sähkösuunnittelu Oy	Enr,E	*1,48	1,48	22	-	Kari Kallio
64	66	Parviainen Arkkitehdit Oy	A	1,47	1,40	21	0,80	Juha Posti
65	(-)	YSP-Consulting Engineers Oy	E,I	1,46	1,01	18	-	Kari Majala
66	68	Vartola Architects Ltd	A	1,45	1,32	16	1,80	Kalle Vartola
67	40	Arkitehtimisto SARC Oy	A	1,40	2,70	25	2,40	Sebastian Savander
68	67	Suunnittelutoimisto Kompis Oy	CE	*1,35	1,34	20	-	Arto Rokkanen
69	61	Arkitehtimisto KSOY Karvala Koskinen & Co	A	*1,30	1,50	20	-	Erkki Karvala
70	(-)	Maaskola Oy	CE	1,30	1,28	20	-	Jukka Sainio
71	69	Gullichsen Vormala Architects Oy	A	*1,30	1,30	19	-	K.Gullichsen, T.Vormala
72	(-)	Yhtyneet Insinöörit Oy	Enr,E	1,28	1,18	23	0,63	Keijo Mäkinen
73	71	Arkitektkontor Nurmela, Raimoranta, Tasa AB	A	1,28	1,23	23	-	Kari Raimoranta
74	(-)	Arkitehtimisto Hyvämäki-Karhunen-Parkkinen Oy	A	1,23	1,12	14	0,12	no MD
75	72	Arkitekturbyrå Pekka Salminen Oy	A	1,10	1,20	16	0,89	Jarkko Salminen

De 75 största norska arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultkoncernerna

Koncern	Verksamhet	Bokslut	Omsättning MNOK	(föregående)	Antal anställda	Balansomslutning MNOK	Koncernchef/VD i oktober 2002		
1	1	Norconsult AS-koncernen	MD	01	654,4	612,8	800	534,7	John Nyheim
2	2	InterConsult Group ASA	MD	01	523,7	460,3	*749	233,3	Frode Kvaerneng
3	3	Multiconsult - koncernen	MD	01	365,7	316,6	469	255,6	Håkon Sannum
4	5	Scandiaconsult AS - koncernen	MD	01	335,9	270,2	429	-	Jan Ove Holmen
5	4	Statkraft Grøner AS	MD	01	316,5	286,1	349	145,9	Dag M. Solberg
6	6	Asplan Viak koncernen	MD	01	277,1	263,5	370	145,6	Per Arild Garnåsjordet
7	7	Reinertsen Engineering ANS	MD	01	*205,0	205,0	237	-	Erik R Reinertsen,Torkild Reinertsen
8	9	Techpower Gruppen	I,MD	01	165,6	132,0	320	66,2	Erik Devold Eidsvig
9	11	Barlindhaug - gruppen	MD	01	158,4	102,9	120	145,7	Johan Petter Barlindhaug
10	8	Teleplan AS	E	01	141,0	154,7	138	-	Asgeir Myhre
11	10	Hjellnes COWI AS	MD	01/02	127,0	111,1	130	61,8	Ivar O. Schjetlein
12	15	HolteProsjekt - koncernen A/S	PM,CE,Enr	01	105,0	87,4	100	38,0	Jan Helge Oestensen
13	13	Dr. Ing. Aas-Jacobsen A/S - koncern	CE, PM	01	103,6	98,3	93	58,0	Trond A. Hagen
14	14	OPAK A/S	PM,Env,Enr,E	01	97,8	92,0	113	29,0	Hans Jacob Hansen
15	16	Techno Consult AS	M,Enr,I	01	88,2	87,1	99	41,9	Christian Nørgaard Madsen
16	12	NVK Gruppen AS	CE,PM,Enr	01	87,0	101,1	83	53,5	Bo Wingård
17	17	Niels Torp AS Arkitekter	A	01	68,9	61,1	68	-	Niels A. Torp
18	22	PTL, Prosjekt- og Teknologiledelse AS	PM	01	62,0	44,5	64	31,1	Sven Erik Nørholm
19	(-)	Future Engineering A/S (Rambøll 2003)	Enr,I	01	60,0	*55,0	70	-	Heidi M. Petersen
20	18	Erichsen & Horgen A/S	M	01	56,3	51,2	70	31,8	Erik Erichsen
21	19	Unico AS	MD	01	49,7	47,1	59	37,8	Tom Christian Bredesen
22	20	Narud-Stokke Wiig A/S	A	01	*48,0	46,5	65	-	Ole Wiig
23	24	Theorells AS (SWECO)	M	01	47,5	38,8	65	23,0	Øyvind Mork
24	21	LINK Gruppen arkitekter AS	A	01	*47,0	45,9	60	-	Svein K. Halleraker
25	29	Instanes A/S	MD	01	46,5	32,8	48	32,8	Arne Instanes
26	30	A.L. Høyer Gruppen	PM, CE	01	40,0	30,0	55	-	Odd Grøthe
27	26	ViaNova Plan og Trafikk AS	CE,Env,PM	01	39,6	37,5	39	29,4	Stein M Slaatsveen
28	27	Dr. techn. Olav Olsen A.S	CE, PM	01	38,6	36,6	54	22,2	Tor Ole Olsen
29	42	Medplan AS arkitekter	A	01	37,6	21,0	27	12,6	Arvid Ottar
30	43	Snøhetta AS	A	01	35,8	21,6	40	11,4	Ole Gustavsen
31	25	Arcasa Arkitekter AS	A	01	33,0	37,6	33	16,5	Per Erik Martinussen
32	32	Arkitektkontoret Hille+Melbye A/S	A,PM	01	*31,0	29,7	45	-	Melvin Eiesland
33	28	Jaakko Pöyry Norge A/S	I	01	*31,0	36,5	40	-	Otto von Ubisch
34	33	Thunes Partners AS	M, E	01	30,5	29,9	44	17,7	Ole-Petter Thunes
35	31	DARK Arkitekter AS	A	01	30,0	30,0	45	-	Odd M. Degnaes
36	47	HRTB A/S Arkitekter	A	01	29,7	18,5	28	12,7	Ketil Moe
37	(-)	Kongsberg Devotek AS	I	01	*28,0	28,0	38	-	-
38	34	Eliassen og Lambertz-Nilssen Ark. AS	A	01	*26,5	25,0	35	-	Jens-Johan Boysen
39	(-)	Kåre Hagen Gruppen AS	Enr	01	25,2	25,2	40	-	Arne Surén
40	41	Ingeniørselskapet ALFACON A.S	I,E	01	23,6	21,1	25	12,7	Ole Øiaas
41	36	Myklebust AS	CE, PM	01	23,0	24,1	35	9,4	Børge Bertelsen
42	39	Monstad AS	E	01	22,6	21,3	26	14,8	Oddvar Mjelde
43	45	Lars Myhre AS	M	01	22,1	19,2	23	9,8	Tore Fredriksen
44	38	Per Knudsen Arkitektkontor AS	A	01	*22,0	21,9	30	-	Per Knudsen
45	54	LPO Arkitektur & Design AS	A	01	20,9	14,5	26	9,3	Pål Henry Engh
46	63	Dyrvik Arkitekter A/S	A	01	20,5	13,0	22	8,3	Geir Dyrvik
47	49	Arkitektene Astrup & Hellern AS	A	01	20,0	16,4	21	11,5	Åke Letting
48	46	ÅF- Nielsen og Borge AS	E	01	19,6	18,7	27	14,3	Arnold Risa
49	35	PABAS Ingeniør P.A. Bakkejord A.S	CE,A,PM	01	18,9	24,1	21	-	Ketil Bakkejord
50	37	VBB Samfunnsteknik AS (Sweco)	Env,CE,PM	01	18,4	22,6	27	8,6	ingen vd
51	48	Byggcon AS	CE,Env,PM	01	18,1	18,2	25	9,3	Kjell Alf Nyvold
52	(-)	Svein Søvik A/S	CE,PM	01	*18,0	-	26	-	Svein Søvik
53	40	Vest-Consult A/S	M	01	*18,0	18,0	20	-	Svein Lars Monsen
54	50	Heggelund & Koxvold Arkitekter AS	A, PM	01	17,6	16,3	24	-	Jon Heggelund
55	44	KRITT Arkitekter AS	A	01	*17,0	20,0	22	-	Odvar Johansen
56	54	RG-prosjekt AS	CE,Env,PM	01	16,8	14,9	22	-	Atle Romstad
57	71	IndustriConsult A/S	I,MD	01	16,4	11,1	15	9,2	Karl Erik Kolstad
58	51	Arkitektkontoret Børve og Borchsenius	A, PM,CE	01	16,0	15,3	28	-	Jan Olav Horgmo
59	55	Lund & Slaatto Arkitekter AS	A	01	16,0	14,3	26	-	Pål Bjørnstad
60	(-)	Anker Consult AS	I	01	16,0	*16,0	23	-	Tom R. P. Grip
61	(-)	JMC-Group AS	I	01	*16,0	16,4	22	-	Jens Myklebust
62	59	AT Consult AS (fd Anlæggningsteknik)	MD	01	15,6	13,6	24	6,8	Borge Klingan
63	(-)	Bergersen Gromholt og Ottar Arkitekter AS	A	01	*15,0	15,0	20	-	Svein H. Bergersen
64	56	13.3 Landskapsarkitekter AS	A	01	14,0	14,2	18	-	Multiconsult 2002
65	(-)	Studio 4 Arkitekter AS	A	01	13,5	13,3	19	-	-
66	(*)	Harsem Projektering AS	Env,M	01	13,0	-	20	-	Lars Petter Leikanger
67	(-)	RIBA Kristiansand AS	CE,Env,PM	01	13,0	12,6	19	-	Edgar Lovik
68	(-)	Sørlandskonsult AS	CE,Env,PM	01	13,0	12,6	19	-	Oddvar Kjellesvik
69	(-)	Sjåtil & Fornaess AS	CE,A,PM	01	*13,0	11,9	19	-	Dag Fornaess
70	(-)	Steark & Co AS	PM	01	*13,0	14,0	16	-	Jan Lindland
71	67	Prosjektutvikling Midt-Norge AS	PM,CE,E	01	12,7	12,1	17	3,6	Steinar Aamo
72	70	Grønstad & Tveito AS	CE	01	12,6	11,1	20	-	Tore Frøyland
73	58	Borg Technology A/S	MD	01	*12,0	14,0	20	-	Jon Aaleskjaer
74	(-)	Intekno AS	M	01	12,6	10,6	16	9,8	Hans Egil Furfjord
75	60	AS Rasmussen & Strand	E	01	11,1	13,4	15	12,4	Jan H. Audestad

Internationellt

Ekonomisk utveckling

Efter tre år, 1998-2000, med god internationell ekonomisk utveckling kom i slutet av 2000 en tvärvändning nedåt. År 2001 fick någorlunda räddas genom expansiv finanspolitik i främst USA, men också i Europa. FED sänkte under året sin styrrenta från 6,50 % till 1,75 och ECB sin från 4,75 % till 3,25. En tid efter terrordåden i USA den 11 september syntes börsutvecklingen återhämta sig. Vi vet nu att det bara var tillfälligt. Uppmärksammade händelser som Enron-skandalen och företagens gigantiska konkurs, allvarliga otydligheter i tex Tyco och WorldCom har allvarligt skakat investerarna och förtroendet för börserna. 2002 har varit ett svårt år med låg tillväxt och de centrala regeringars finansiella vapnen har blivit trubbigare. Återhämtningen i världsekonomin dröjer. Den har förenklat hängt på den amerikanske konsumentens köpvilja. För att stimulera denna sänkte FED nyligen styrräntan ytterligare till 1,25 %, medan ECB lät sin styrränta ligga kvar. Nyligen kom OECD's höst-rapport med nedreviderade ekonomiska prognoser. Ekonomin bottnar, men världsekonomin drar inte på allvar förrän i slutet av 2003. Faktorer negativa för utvecklingen i Europa är bl a de ökande budgetunderskotten i två av Europas ekonomiska motorer Tyskland och Frankrike samt ekonomiska strukturella låsningar i Tyskland. I Tyskland har hela byggsektorn berörts av den 150-åriga bygghjätten Philipp Holzmann's konkursansökan i mars. Denna gång kunde inte förbundskanslern rycka ut och mana fordringsägare till en räddningsaktion.

Världsmotorn USA bedöms klara en BNP-tillväxt på ca 2,3 % i år, 2,6 % år 2003 och 3,6 % året därpå. Japans relativt inlåsta ekonomi förblir komplex, men BNP väntas år 2003 åter visa en blygsam tillväxt. BNP-utvecklingen inom OECD-sfären bedöms stanna vid 1,5% i år för att under nästa år stiga med 2,2% och 3,0% under 2004. En konflikt i Irak skulle naturligtvis ändra bilden.

Konsultföretagen runt om i världen känner av det bistra ekonomiska konjunkturer i första hand precis som i Sverige genom att de privata investeringar i kontor- och kommersiella lokaler samt industrins investe-

ringar faller. Men detta är marknader som successivt kommer att återhämta sig.

Lördagen den 19 oktober röstade det irländska folket ja till EU:s sk Nicefördrag. Därigenom kan processen med EU:s utvidgning gå vidare med totalt ett tiotal länder från Baltikum och Central- och Östeuropa med ett förväntat inträde med början 2004. Detta medför sannolikt ett ökat flöde utländskt investeringskapital till de aktuella länderna, som redan har en bättre ekonomiska tillväxt än EU-länderna – om dock på en lägre nivå. Förutom näringslivsinvesteringar måste också insatser göras när det gäller miljö och infrastruktur. Och intresset för dessa marknader kommer att förstärkas avsevärt hos många europeiska konsultföretag .

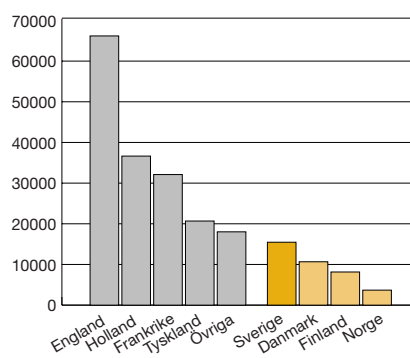
Ett ökat intresse riktas också mot Kina med stigande BNP. Låter tala om sig gör bl a de stora investeringar, 20-25 miljarder USD har nämnts, i byggnader och framför allt infrastruktur för de Olympiska sommarspelen i Peking år 2008. Frågan är hur investeringarna skall finansieras.

Företagshändelser i Europa

England

Halcrow köpte i slutet av 2001 en energi-expertgrupp, TME Torpy Group med ca 120 anställda från det under uppmärksammade former havererade Enron Group. Halcrow har uttalade ambitioner att dubbla omsättningen under de kommande fem åren.

Länderfördelning Europas 300 största

Källa: Svensk Teknik och Design

White Young Green har förstärkt sin irländska verksamhet genom köp av C&S Consultant i Dublin med ca 20 anställda. WYG har också köpt Fischer Wilson Planning Ltd i London, MCD Consultants, H&ES Ltd, Gemica Ltd och installationskonsulten Cuthbert Associates Ltd.

Atkins med ny logga gjorde under våren 2002 en storaffär i USA genom köp av projektutvecklingskonsulten Hanscomb Inc. För 28,75 MUSD får Atkins en kvalificerad resurs på närmre 375 medarbetare med huvudkontor i Atlanta, Georgia. Atkins öppnar kontor i Malmö i Sverige. Det är en spin off från köpet av danska Scan Rail Consult. Ett typexempel på storföretagsorder fick Atkins i början av året i form av ett uppdrag av Shell värt ca 10 M£ för att utreda, projektera och projektleda och byggkontrollera (!) investeringar på över 5000 återförsäljarställen i 12 europeiska länder. Men bolaget har också problem. Under sommar och höst stod det klart att Atkins hade allvarliga svårigheter med installationen av ett nytt redovisnings- och faktura system. Stora problem med svårkontrollerbar fakturering tvingade bolaget att redovisa kraftigt ökad skuldsättning och en halvårsförlust på ca 75 Mkr. Detta i sin tur har framkallat omfattande besparingsåtgärder.

Expanderande Mott MacDonald öppnar energikontor i USA, New Jersey och nysatsar på kraftmarknaden. I Indien köpte Mott hösten 2001 tidigare samarbetskonsulten Dalal med nära 800 anställda. På hemmaplan expanderar bolaget sina möjligheter mot den offentliga sektorn genom förvärv av informationsstrategi- och utbildningskonsulten Public Sector Matters. Ytterligare en stor affär gjordes i maj 2002 genom förvärv av projektmanagementkonsulten Franklin+Andrews med över 600 anställda. Köpet ger Mott bl a en vassare kompetens mot investeringarnas finansiella område, aktiva i pfi-projekt som Mott är.

Arup gjorde ett spektakulärt och publikt test med de svängningsstabiliserande förändringarna av den omtalade Millennium Bridge. 2000 frivilliga (många fler hade anmält intresse) från egna bolaget, från konkurrenter och från arbetsplatser i när-

De 300 största europeiska arkitekt-, teknikonsult- och industrikonsultkoncernerna

(Euro per 2001-12-31)

Group	Services	Country	Annual Report	Number of employees	(Last year)	Turnover M Euro	CEO/President Managing Director October 2002		
1	2	Altran Technologies	I	France	01	16651	12823	1290	Michel Friedlander, Frederic Bonan
2	1	WS Atkins plc	MD	England	01/02	15000	12843	1307	Michael Jeffries
3	3	Arcadis Group	MD	Netherlands	01	7619	7657	797	Harrie L. J. Noy
4	4	Fugro N.V	CE	Netherlands	01	6523	5492	910	Gert-Jan Kramer
5	5	ARUP Group	MD	England	01	6250	5037	519	Bob Emmerson
6	11	Mott MacDonald Group	MD	England	01	5326	3490	573	T J Thirlwall
7	6	WSP Group plc	MD	England	01	5000	*5000	374	Christopher Cole
8	7	Jaakko Pöyrö Group inkl intressebolag	MD	Finland	01	4584	4717	432	Erkki Pehu-Lehtonen
9	9	Grontmij Group	MD	Netherlands	01	4013	4134	511	Jan W. Hillege
10	8	Groupe Egis	MD	France	01	3700	4500	375	Gilles Leservot
11	14	Alten Group	I	France	01	3550	3012	257	Simon Azoulay
12	15	Babtie Group	MD	Scotland	01	3500	3000	240	William G. Mitchell
13	10	DHV Group	MD	Netherlands	01	3419	3310	300	Hans C. Huis in't Veld
14	12	Halcrow Group Ltd	MD	England	01/02	*3389	3296	243	Peter Gammie
15	*23	Carl Bro Group proforma inkl Sycon	MD	Denmark	*01	3227	2024	294	Jesper Rasmussen
16	16	Bertrandt AG (30 sept)	I	Germany	00/01	3000	2807	218	Dietmar Bichler
17	*20	COWI A/S proforma incl Kampsax	MD	Denmark	*01/02	2747	2203	286	Klaus H. Ostenfeld
18	18	Scott Wilson Ltd	MD	England	01	2660	2487	180	Geoff French
19	17	Hyder Consulting Group Ltd	CE	England	01/02	2568	2538	195	Tim Wade
20	21	ÅF-Group	I,E,M,Enr	Sweden	01	2470	2191	213	Jonas Wiström
21	22	SWECO AB	MD	Sweden	01	2169	2132	209	Wigon Thuresson
22	19	Royal Haskoning Group	MD	Netherlands	01	2128	2025	171	Jan Bout
23	26	Tebodin, Consultants & Engineers	MD	Netherlands	01	2000	2000	140	Hans Hegger
24	27	Rambøll Group	MD	Denmark	01	1981	1822	194	Flemming Bligaard Pedersen
25	25	Oranjewoud group	CE,Env,PM	Netherlands	01	1927	2013	186	Jan Reneman
26	*13	AECOM FaberMaunsell Ltd	MD	England	*01	1875	*3168	131	Ken Dalton
27	35	EC Harris	MD	England	01/02	1863	1400	164	Richard Clare
28	28	Scandiaconsult Group	MD	Sweden	01	1841	1732	165	Torbjörn Torell
29	36	Mouchel Group Ltd	MD	England	01/02	1800	1282	166	Jim Harding
30	34	MWH Montgomery Watson Europe	MD, Env	England	01	1760	1475	86	Richard Wankmuller
31	31	Binnie Black & Veatch	MD	England	01	1718	*1558	133	David Nickols
32	30	Tecnicas Reunidas, S.A	MD,I	Spain	01	1650	1655	-	José Lladó Fernandez-Urrutia
33	29	Rücker AG	I	Germany	01	1600	1427	133	Wolfgang Rücker, J. Vogt, H. Burst
34	33	Semcon AB	I	Sweden	01	1585	1504	122	Hans Johansson
35	32	JacobsGIBB Ltd	MD	England	01	1457	1510	*78	Peter D. Brettell
36	(-)	RPS Group plc	Env	England	01	1362	1060	121	Alan S. Harne
37	24	PB Parsons Brinckerhoff Ltd (Europe)	MD	England	01	1300	2015	212	David Mc Alister
38	39	SYSTRA Group	MD	France	01	1300	1150	180	Philippe Citroën
39	(-)	IDOM Group	MD	Spain	01	1287	1115	211	Felipe Prósper Mangiano
40	37	Parkman	MD	England	01/02	1246	1040	74	Richard Cuthbert
41	45	Teleca AB	I	Sweden	01	1243	1005	129	Nick Stammers
42	(*)	Holland Railconsult BV	CE,E	Netherlands	01	1238	1297	128	Wim Jol
43	38	URS Europe	MD	England	01	1230	1185	128	Jim Miller
44	44	White Young Green	MD	England	01/02	1197	1033	104	Richard Brayson
45	(-)	Ingérop S.A	MD	France	01	*1100	1100	102	Christian Delage
46	50	Epsilon Group AB	I	Sweden	01	1063	924	84	Staffan Andersson
47	40	Tauw Group	CE,Env	Netherlands	01	1034	1039	79	A. T. de Borst, H.Hengeveld
48	59	Siepe Group (RRI, Agiplan, Schmidt Reuter m fl)	MD	Germany	01	1000	729	100	Karl Heinz Siepe
49	(-)	PM Group	PM	Ireland	01	1000	-	88	Pat Mc Grath
50	42	Obermeyer Planen+Beraten GmbH	MD	Germany	01	*980	1100	-	Leonard Obermeyer
51	58	Waterman Group plc (part time incl Aspen)	MD	England	01/02	960	750	84	Robert H. Cambell
52	41	Sener Grupo de Ingenieria	MD	Spain	01	950	1100	185	Jorge M. Sendagorta
53	66	Turner & Townsend Group	PM, QS	England	01	950	629	75	Timothy G. Wray
54	(-)	FC International SA	CE,S,Env,PM	France	01	950	1000	64	J. E Popelard

PM = Project Management, A = Architecture, CE = Civil-/S = Structural Engineering, Env = Environment, Enr = Energy, E = Electrical, M = Mechanical/HEVAC, I = Industrial, MD = Multi Disciplinary

De 300 största europeiska arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultkoncernerna

Group	Services	Country	Annual Report	Number of employees	(Last year)	Turnover M Euro	CEO/President Managing Director October 2002
55 51	WM-data Total design	I Sweden	01	940	895	94	Håkan Frick
56 48	Gleeds	PM England	01	931	1000	75	Richard Steer
57 52	Symonds Group	MD England	01	861	890	-	Cristopher Booy
58 47	Lahmeyer International GmbH	MD Germany	01/02	850	1000	104	Henning Nothdurft
59 43	PCG-Profabrik Consuplano Group	MD Portugal	01	831	1093	31	Ilidio de Ayala Seródio
60 46	SETEC Group	MD France	01	800	1000	110	Gerard Massin, Claude Neraud
61 54	Norconsult AS	MD Norway	01	800	850	82	Johan Nyheim
62 56	Safege Consulting Engineers	Env,S,CE France	01	800	800	61	Benoit Lange
63 49	Fichtner Group	MD Germany	01	782	950	72	George Fichtner
64 57	BDP Building Design Partnership	MD England	01	778	773	81	Roy Adams
65 78	Pell Frischmann Group	MD England	*00/01	775	500	34	Wilem W. Frischmann
66 63	InterConsult Group ASA	MD Norway	01	749	658	66	Frode Kvaerneng
67 68	Coteba Management	PM France	01	736	610	82	Alain Bentejac
68 62	Buro Happold	MD England	01	724	680	64	Padriac Kelly
69 65	PI-Consulting Ltd	MD Finland	01	718	648	51	Lauri Hintikka
70 72	TYPSA, Tecnica y Proyectos S.A	MD Spain	01	692	573	53	Pablo Bueno Sainz
71 64	Witteveen+Bos Consulting Engineers	MD Netherlands	01	675	639	63	Jaap van Der Graaf
72 77	Sogreah	MD France	01	650	500	55	Jacques Gaillard
73 75	NIRAS A/S	MD Denmark	01/02	644	564	55	Carsten Toft Boesen
74 71	Drees & Sommer	PM Germany	01	634	590	107	Hans Sommer
75 79	ILF Consulting Engineers Munich & Innsbruck	MD Germany/Austria	01	610	460	61	Adolf H. Feizlmayr, Pius Lässer
76 69	OTH Omnium Technique	MD France	01	610	610	-	Pierre Boursican
77 (-)	RLE International GmbH	CE,S,PM,I Germany	01	606	570	62	Horst A. Siegl
78 70	Franklin + Andrews Ltd	PM England	01	600	599	-	Guy Leonard
79 (-)	Gaudriot SA	Env France	01	590	380	52	Pierre-Henri Gaudriot
80 73	H.P.Gauff Ingenieure GmbH & Co	MD Germany	01	562	557	69	Dieter B. Gauff, Gerhard H. Gauff
81 80	Etteplan Oy	I Finland	01	561	455	34	Heikki Hornberg
82 74	Foster & Partners Ltd	A England	01	*555	555	-	Norman Foster
83 67	Owen Williams Group	CE,PM,A,S England	01	543	622	44	Richard O. Williams
84 126	Prointec S.A	MD Spain	01	540	*	32	Cesar Canedo-Argüelles
85 60	Knight Piésold Ltd	MD England	01	534	700	59	Peter Garratt
86 82	Tyréns Group	CE,PM Sweden	01	534	441	50	Håkan Blom, Jan Colliander
87 113	TPF	MD Belgium	01	500	320	38	Thomas Spitaels
88 (-)	ACE - Groep B.V	MD Netherlands	01	496	482	28	-
89 85	Multiconsult-group	MD Norway	01	469	426	49	Håkan Sannum
90 (*)	SwedPower AB	Enr,CE Sweden	01	465	467	46	Tomas Mattsson
91 90	Bullen Consultants	CE,S,Env England	01/02	462	410	23	Richard B. Taylor
92 91	Penspen Ltd	Enr,PM,CE England	01	448	408	50	David Stanley
93 96	Birch & Krogboe group	CE,PM Denmark	01	447	380	42	Lars Holten Petersen
94 88	Elomatic Group Oy	I,M,Enr Finland	01	440	414	28	Olli Manner
95 83	IGH Gruppe	MD Germany	01	440	440	-	Jürgen R Esser
96 84	RMJM	MD England	01/02	*440	440	-	David Dolan
97 (*)	Intecsa-Inarsa S.A (fusion)	MD Spain	01	429	*395	37	Javier Mey Almea
98 86	Hoare Lea & Partners	E,M,Enr, Env England	01/02	425	425	42	David Walker
99 87	AEDAS AHR Architects Ltd (form. Abbey Holford Rowe)	A England	01/02	420	420	23	James A. Handley
100 107	Gifford & Partners	MD England	01	415	341	24	Edmund Hollinghurst, Geoffrey Clifton
101 61	AHT Group	PM,CE,Env,I Germany	01	407	690	43	Gerardus van Wissen
102 129	Aukett Group plc	A England	01	400	271	32	Andrew Lett
103 76	CBP Cronauer Beratung Planung GmbH	MD Germany	01	400	530	-	A.Cronauer, H.Brockmeyer, J.Feix, L.Hofmann, M.Schieg
104 (*)	SNC-Lavalin Europé SA (incl Pingat)	MD Belgium	01	400	250	-	Guy Davister
105 (*)	EPTISA	MD Spain	01	400	300	-	-
106 93	RKW Architekten GmbH	A Germany	01	390	394	30	Friedel Kellerman, Hans G. Wawrowski

Group		Services	Country	Annual Report	Number of employees	(Last year)	Turnover M Euro	CEO/President Managing Director October 2002
107	105	Hifab Group	PM	Sweden	01	389	346	46 Anders Nordqvist
108	(-)	IBV Ingenieurbüro H.Vössing GmbH	MD	Germany	01	382	382	- -
109	98	W.A.Fairhurst & Partners	MD	Scotland	01	382	376	24 Ken Smith, Neil McNeil
110	95	Assmann Beraten + Planen	MD	Germany	01	381	381	- Jochen Scheuermann
111	99	Flygfältsbyrå AB	CE,I,E	Sweden	01	380	358	33 Anders Rydberg
112	97	Asplan Viak Group	MD	Norway	01	370	378	35 Per Arild Garnåsjordet
113	89	Broadway Malyan Ltd	A	England	01/02	369	410	37 Peter Crossley
114	106	BGS Ingenieur Gruppe GmbH	CE,Env,PM	Germany	01	367	342	31 F.Steiger,K.Marten, R.Hofmann, E.Franke, R.Schröder, J.Judewig, R.Beinlich
115	101	High-Point Rendel Group plc	CE,S,PM	England	01/02	360	355	44 Kelvin W. T. Hingley
116	109	Peter Brett Associates	MD	England	01/02	358	334	27 Francis Conolly
117	92	Enviros Aspinwall Ltd	Env,PM	England	01	350	400	42 Dave Murphy
118	119	PRC Bouwcentrum B.V	PM	Netherlands	01	350	300	27 D.J. Kras
119	115	M.C.O'Sullivan & Co Ltd	CE,Env	Ireland	01/02	350	306	25 Jerry Grant
120	102	Chapman Taylor	A	England	01	350	350	- Henry Herzberg
121	100	Statkraft Grøner A/S	MD	Norway	01	349	357	40 Dag M. Solberg
122	125	gmp-Architekten von Gerkan, Marg und Partner	A	Germany	01	340	280	38 Meinhard von Gerkan,Volkwin Marg
123	108	Charles Haswell & Partners	CE	England	01/02	338	339	*26 Malcolm Nunn
124	114	Whitby Bird & Partners Ltd	MD	England	01	336	320	- Mark Whitby
125	112	White Architects AB	A,PM	Sweden	01	336	330	30 Magnus Borglund
126	104	GKW Group	Env,CE	Germany	01	330	350	*35 Bernd Kordes, Marcus Herrman
127	103	Golder Associates Europe	Env,CE, PM,Enr	England	01	330	350	35 Pietro Jarre
128	*187	ABT Consulting Engineers BV	MD	Netherlands	01	330	290	32 Jacques G. Hulsbergen
129	110	Spiekermann GmbH & Co - Beratende Ingenieure	MD	Germany	01	*330	330	- H.Wanner, G.Scherrer, M.Borowski, S.Koch
130	149	Baur Consult GbR	MD	Germany	01	325	240	16 Andreas Baur
131	130	Ebert-Ingenieure GdbR.mbH	MD	Germany	01	320	270	- Ernst Eber
132	124	Techpower Group AS	I, MD	Norway	01	320	280	24 Erik Devold Eidsvig
133	127	CDM Consult AG	CE	Germany	01	311	275	25 Peter Jordan
134	137	Emch + Berger Ingenieure und Planer	MD	Switzerland	01	310	260	*34 Frank Walther
135	123	IV-Groep b.v.	MD	Netherlands	01	305	280	33 R. van de Waal
136	116	Bung Beratender Ingenieure GmbH	PM,CE	Germany	01	300	300	- Manfred Keuser
137	121	Wardell Armstrong	MD	England	01/02	295	297	18 A Jeffrey Smith
138	(-)	INROS-LACKNER Consulting Group	MD	Germany	01	294	-	20 Otmar Haas, Karl Schnabel
139	122	Krebs und Kiefer Beratende Ingenieure	CE,S,PM	Germany	01	288	283	- Dr. Kiefer
140	120	Deltamarin Oy	I	Finland	01	287	299	27 Jukka Laiterä
141	144	Rejler Group	E,I	Sweden	01	282	245	22 Peter Rejler
142	128	Dolsar Engineering Ltd	Enr,MD	Turkey	01	279	275	9 H. İrfan Aker
143	136	Geoconsult	CE,S,PM,Env	Austria	01	270	260	25 Klaus Mussger
144	131	Cameron Taylor Group	S,CE	England	01	269	270	*27 John Horgan
145	169	Deerns Consulting Engineers BV	E,M,PM, Enr	Netherlands	01	268	220	23 Jan Karel Mak
146	164	INYPASA Informes y Projectos SA	MD	Spain	01	267	225	21 Javier Gómez Puyuelo
147	143	Olof Granlund group	E,M	Finland	01	264	247	15 Reijo Hänninen
148	148	Basler & Hofmann AG	MD	Switzerland	01	263	241	30 Alfred J. Hagmann
149	135	INBO Architects/Consultants	A,PM	Netherlands	01	262	260	22 T. E. J. Joosten
150	134	Iberinsa, Ibérica de Estudios e Ingeniería S.A	MD	Spain	01	261	261	- Jesus Contreras
151	138	Suunnittelukeskus Oy (PlanCenter Ltd)	Env	Finland	01	260	260	20 Seppo Mäki
152	133	PBR Planungsbüro Rohling AG Architekten u Ingenieure	MD	Germany	01	260	263	16 Peter Kaiping, Reinhard Fiedler
153	152	Finnmap Consulting Group	CE	Finland	01	256	240	16 Lars-Olav Sebbas

De 300 största europeiska arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonkultkoncernerna

Group	Services	Country	Annual Report	Number of employees	(Last year)	Turnover M Euro	CEO/President Managing Director October 2002
154 161 Eurostudios S.A.	MD	Spain	01	253	228	19	Juan Herrera Fernandez
155 145 Cundall Johnston & Partners	MD	England	01	*250	245	-	-
156 (-) Amstein + Walthert AG	CE,S	Switzerland	01	250	250	-	R. Walthert
157 156 Metropolitana Milanese S.p.A	MD	Italy	01	240	236	*96	Giulio Burchi
158 150 Roger Preston International	Enr,E,M	England	01	240	240	-	Derek Tuddenham
159 151 Sheppard Robson	A	England	01	240	240	-	Richard Young
160 118 ETV-Eröterv Rt.	I,PM	Hungary	01	240	300	28	Veikko Anttila
161 147 IBE Consulting Engineers	MD	Slovenia	01	240	243	11	Uros Mikos
162 132 Reinertsen Engineering ANS	MD	Norway	01	237	270	26	Erik R. Reinertsen, Torkild Reinersten
163 158 CTS Engineering Ltd	E,I,M	Finland	01	236	235	17	Timo Juvonen
164 154 IPROPLAN Planungs GmbH	MD	Germany	01	236	240	16	Jörg Thiele
165 139 Dopravoprojekt, a.s.	CE,S,A	Slovakia	01	236	260	6	Dusan Samudovsky
166 163 Ernst Basler & Partner Ltd	MD	Switzerland	01	233	225	29	Hansjörg Hader
167 174 RAPP-Gruppe AG, Ingenieure+Planer	MD	Switzerland	01	231	205	24	Peter Rapp
168 217 Arkitektbüro HPP Hentrich-Petschnigg & Partner GmbH	A	Germany	01	230	160	-	Gerald.Feldmeyer, Carsten Hoffman
169 162 CES Consulting Engineers Salzgitters GmbH	MD	Germany	01	230	226	-	Detlef Hügin
170 165 Brink Group	CE	Netherlands	01	230	225	-	Hans de Jonge
171 192 Arkitektfirmaet C.F.Møllers Tegnestue	A	Denmark	01	230	185	21	Mads Möller, Lars Kirkegaard
172 167 SGI Consulting SA	MD	Luxembourg	01	230	220	17	Michel Nardin
173 *231 Gesab AB	I	Sweden	*00/01	230	204	17	Janos Rakai
174 182 Pick Everard Ltd	CE,A	England	01	229	200	16	David Brunton
175 224 Ewan Associates Ltd	CE,Env	England	01/02	226	152	11	Vincent Ewan
176 172 Inac Process AB	I	Sweden	01	224	207	16	Magnus Falkman
177 *233 HR Wallingford Group Ltd	CE, Env,I	England	01/02	223	**218	25	Stephen W. Huntington
178 146 Temelsu International Engineering Services Inc.	MD	Turkey	01	221	245	11	Demir İnözü
179 166 IFB Dr. Braschel AG	MD	Germany	01	220	220	19	Reinold Braschel
180 183 Kocks Consult GmbH	MD	Germany	01	220	200	-	Jürgen Kocks, M.Leinhos, U.Sprick
181 188 Steer Davies Gleave Ltd	CE	England	01	218	190	25	Jim Steer
182 153 Union Control Ltd	CE	Bulgaria	01	215	240	-	Marin Paskov Bakalov
183 177 Uvaterv Engineering Consultants Ltd	MD	Hungary	01	210	202	12	Gyula Bretz
184 191 Air-Ix Consulting Engineers	E,M,I,PM	Finland	01	207	190	13	Jorma Törönen
185 176 GETINSA S.A	CE, Env, PM	Spain	01	203	203	15	Pedro D. Gomez Gonzales
186 (-) JJM Ltd Co	PM,I	Poland	01	203	200	5	Jerzy Poncyljusz
187 198 Xdin AB	I	Sweden	01	201	177	19	Tomas Ängkuille
188 (-) Donald Smith Seymour & Rooley	MD	Scotland	01	200	190	-	Gordon Meikle
189 179 Roberts & Partners Ltd	E,M,PM	England	01	*200	200	-	Merlyn Roberts
190 (-) S.G.T.E	CE	France	01	200	200	-	Bernard Bodn
191 211 FASE-Estudios e Projectos S.A	MD	Portugal	01	200	167	-	-
192 117 GOPA-Consultants Group	PM,I,Env	Germany	01	200	300	47	Martin Güldner
193 142 HL-Technik AG	MD	Germany	01	200	250	22	Burkhard Feimann
194 204 Barton Willmore Partnership	A,PM,Env	England	01/02	200	170	21	Gareth Capner
195 141 HPC Harress Pickel Consult AG	CE,Env	Germany	01	200	250	20	Andreas Kopton, Josef Klein-Reesink
196 140 Tegema Group	I,PM	Netherlands	01	200	250	18	J.M.M. Van Dyk
197 189 Bengt Dahlgren AB	M,Enr	Sweden	01/02	200	190	15	Christer Nyberg
198 175 Scholze Ingenieur GmbH	E,M,I,Enr	Germany	01	200	205	14	Gerd Scholze
199 178 SEIB Ingenieur-Consult GmbH	MD	Germany	01	200	200	12	Hans Seib, Markus Deml
200 184 Centropjekt Zlin A.S	MD	Czech Reubl.	01	200	200	4	Vladimir Kudela
201 185 Gwent Consultancy Ltd	CE	England	01	199	198	10	Graham Cogswell
202 197 Rintekno Group	I,MD	Finland	01	194	179	37	Olli Gerdt
203 (-) Steinbacher-Consult GmbH	CE	Germany	01	194	200	12	Stefan Steinbacher
204 160 Roughton Group	MD	England	01	191	229	14	Michael A Ross
205 190 EGM architecten bv	A,PM	Netherlands	01	190	190	-	J. Van Middelkoop AvB

Group	Services	Country	Annual Report	Number of employees	(Last year)	Turnover M Euro	CEO/President Managing Director October 2002
206 (-)	Reid Architecture	A England	01	190	180	13	Geoffrey Reid
207 193	Köhler+Seitz Beraten u Planen GmbH	CE,S,A Germany	01	188	185	14	Wilhelm Köhler, Günter Seitz
208 205	JMP Consultants Ltd	CE England	01	185	170	15	John Latchford
209 194	Ferguson & McIlveen	CE,A,Env England	01/02	185	185	13	Roger Bennett
210 199	Leonhardt, André u Partner Beratende Ing GmbH	S Germany	01	180	175	17	Holger S. Svensson
211 200	KHR AS Arkitekter	A Denmark	01/02	180	175	15	Jesper Lund
212 170	E.G.Pettit & Company	MD Ireland	01	180	215	13	Gerald O'Sullivan
213 196	Weidleplan Consulting GmbH	MD Germany	01	180	180	-	Behnam Sadeghian
214 (-)	Kuiper Compagnon	A,PM Netherlands	01	180	160	-	-
215 195	Elektroprojekt Consulting Engineers	MD Croatia	01	180	180	-	Kruno Galic
216 203	C.Lotti & Associati - Soc. de Ingegneria SpA	MD Italy	01	179	170	21	Giuseppe Enrico Montrone
217 171	SRP Schneider & Partner Ing.- Consult GmbH	MD Germany	01	177	212	10	H.Schneider, H-J.Brandt
218 186	HENN Architekten Ingenieure	A Germany	01	176	192	-	Gunter Henn
219 214	BG Group	MD Switzerland	01	176	160	22	Jean-Daniel Marchand
220 206	Metroprojekt Praha A.S	MD Czech Republ.	01	176	170	11	Jiri Pokorny
221 168	Planungsgruppe M+M AG	E,M,PM, Enr Germany	01	172	199	15	Guido Irion
222 173	Curtins Group	CE,PM England	01	172	207	14	Paul N Metcalfe
223 202	ADK Aronis Drettas Karlaftis Consulting Engineers S.A	MD Greece	01	171	171	*9	Grigoris Drettas
224 222	CSD Holding AG	Env, PM, CE,S Switzerland	01	170	153	19	Markus Fahrni
225 216	Cheming A.S	CE,I,M,PM Czech Republ.	01	170	160	9	Martin Slaby
226 219	IPM GmbH	PM Germany	01	170	160	-	Michael Hamann, Norbert Mittelstädt
227 210	Sechaud et Metz	MD France	01	168	168	-	Paul-Frantz Vidal
228 225	DGP Design Group Partnership	MD England	01	167	150	11	David Platt
229 280	ProTang AB	I Sweden	01	165	109	11	Tom Andersson
230 212	Heinle, Wischer u Partner	A,PM Germany	01/02	165	165	14	S.Rieger and partners
231 227	Clarke Bond Group Ltd	MD England	01	164	150	11	Andrew Whitehead
232 220	Colin Buchanan & Partners	CE England	01	163	155	-	Malcolm Buchanan
233 180	Cumae Group	MD Netherlands	01	163	200	11	Joseph M. Kuling
234 213	Architect-Ingenieurie Service B ozen/Bolzano	MD Italy	01	160	160	-	Paulina Schwartz
235 215	RETEC S.A	I France	01	160	160	-	J.C.Cardon
236 218	Kantersgroep B.V	MD Netherlands	01	160	160	-	J.A.M. Kanters
237 (-)	Renardet S.A Ingenieurs Conseils	CE,S,Env,PM Switzerland	01	157	-	12	Jean Claude Popelard
238 221	ISC Group	MD Denmark	01	155	155	11	Kjeld Thomsen
239 234	Blyth & Blyth	CE,S Scotland	01/02	151	142	12	John Ross
240 (-)	RHWL Architects Partnership	A England	01	150	120	-	Nicholas Thompson
241 229	Müller-BBM Schalltechnisches Beratungsbüro	S,E Germany	01	150	150	-	R. Michelsen
242 242	O.B.H-Group A/S	MD Denmark	01/02	150	130	-	Børge Danielsen
243 228	HLM Design Ltd	A,PM England	01/02	150	160	15	Rod Fraser
244 237	Alatec Proes, SA	MD Spain	01	150	140	11	Pedro Canacejo Marcos
245 208	Su-Yapi Engineering and Consulting Inc.	MD Turkey	01	150	170	4	Güven Odabasi
246 (-)	Temid Raadgevende Ingenieurs B.V	MD Netherlands	01	147	140	8	-
247 239	Raadgevend Technies Buro van Heugten BV	E,M Netherlands	01	146	137	10	Ir. Frank Sperling
248 (-)	R.W. Gregory Ltd	MD England	01/02	145	143	13	Michael Roberts
249 232	Temagroup Sweden AB	A,PM Sweden	01	145	143	11	Håkan Persson
250 258	Moe & Brødsgaard A/S	MD Denmark	01	142	120	12	Christian Listov-Saabye
251 325	Politecnica s.c.r.l.	MD Italy	01	142	100	10	Giacobazzi Gabriele
252 261	OTE Ingerie SA	MD France	01/02	141	120	11	Jean Ernest Keller
253 235	WPW Ingenieure GmbH	MD Germany	01	140	140	-	Rolf Petzold, Werner Backes, Markus Ott

De 300 största europeiska arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultkoncernerna

Group	Services	Country	Annual Report	Number of employees	(Last year)	Turnover M Euro	CEO/President Managing Director October 2002
254 236	Noble Denton Group Ltd	CE,E,M	England	01	140	140	26 R.V. Ahilan
255 241	A-Insinööri group	CE	Finland	01	140	130	10 Toimi Tarkiainen
256 230	ARCUS Planung+Beratungs GmbH	CE	Germany	01	140	150	*9 D.Werner,J.Ch.Kröhan,H.Siwiek
257 302	Arkitektgruppen Aarhus K/S	A,PM	Danmark	01	139	97	12 Per Feldthaus
258 259	JA Produktutveckling AB (partly owned by Etteplan Oy)	I	Sweden	01	136	120	10 Ulf Aiff
259 262	Glanville Consultants Ltd	CE	England	01	135	120	14 Geoffrey Clifton
260 223	Mogens Balslev Consulting Engineers A/S	MD	Denmark	01/02	135	153	10 Benny Andersen
261 (-)	Verebus Engineers B.V	MD	Netherlands	01	135	132	8 -
262 268	DAI Gruppen AS	CE,Env,A,PM	Denmark	01	132	113	10 Jörgen Therkelsen
263 245	Uticon Dynatherm	I,MD	Netherlands	01	132	130	8 -
264 324	Adviesbureau Peutz & Associés B.V	Env,I	Netherlands	01/02	130	80	11 J.H. Granneman
265 243	Burks Green Architects Engineers Ltd	A,CE	England	01/02	130	130	- -
266 (-)	EPR Group Ltd	A	England	01	130	130	- Greg Craig
267 246	Nicholas O'Dwyer & Partners	MD	Ireland	01/02	*129	129	- Richard Crowe
268 248	GF Konsult AB	MD	Sweden	01	129	126	11 Leif Olsson
269 (-)	Nibag B.V	CE,PM	Netherlands	01	127	127	8 -
270 249	Teleplan AS	E	Norway	01	126	126	- Asgeir Myhre
271 (-)	Austin Smith Lord Architects Ltd	A	England	01	125	125	- Richard Bullen
272 265	Sinclair Knight Merz Europé	MD	England	01	125	119	19 Steve Solly
273 250	Stavebni geologi-Geotechnika a.s	CE,S,PM	Czech Republ.	01	125	125	5 Alexandr Rozsypal
274 (-)	Dr. Dalem Beratede Ingeniecer GmbH & Co	CE,Env,	Germany	01	123	-	8 Hans W. Dahlem
275 247	NPT Nurden Paxton Tilley Ltd	MD	England	01	123	129	7 Denys Morgan
276 288	Schmidt, Hammer & Lassen K/S	A	Denmark	01	121	101	9 Bbjarne Hammer Rasmussen
277 244	Michael Punch & Partners	CE,S	Ireland	01	120	130	- Patrick Hanley
278 256	Biuro projektoów Budownictwa Kom.	MD	Poland	01	120	120	- Ludwik Smogorzewski
279 260	PH McCarthy and Partners	MD	Ireland	01	120	120	- Michael G. Hawd
280 263	Technital SpA	CE	Italy	01	*120	120	- Alberto Scotti
281 275	Barlindhaug AS	CE	Norway	01	120	110	20 Johan Petter Barlindhaug
282 312	Benaim Group	CE,S	England	01	120	90	13 Mark Raiss
283 281	PIC Consulting AB	Enr, Env	Sweden	*00/01	120	109	9 Leif Salenius
284 207	Prokon Engineering Ltd	MD	Turkey	01	120	170	3 Hsan Özdemir, Ismail Salici
285 264	Hutni Projekt Ostrava A.S	MD	Czech Republ.	01	119	119	- Milan Dobiás
286 253	Erik K. Jørgensen A/S	MD	Denmark	01/02	118	121	9 Henning Puggaard
287 269	Kragten B.V	CE	Netherlands	01	118	113	7 P.Keuren,P.R.v Delden, T.Stevens
288 320	Hönnun hf	MD	Iceland	01	115	84	12 Björn Ingi Sveinsson
289 286	Bascon Architects & Consulting Engineers A/S	CE, PM	Denmark	01/02	114	104	10 Ole Bisgaard
290 272	OPAK AS	PM,Enr,E,M	Norway	01	113	110	12 Hans Jakob Hansen
291 252	IBG Ltd	MD	Switzerland	01	112	123	25 Daniel Lavanchy
292 266	Ingemansson Technology AB	I	Sweden	01	112	116	12 Klas Brännström
293 276	Benoy Architects Ltd	A	England	01/02	110	110	- Graham S Cartledge
294 278	AEPO S.A Ingenieeros Consultores	CE	Spain	01	110	110	- -
295 289	Wisserodt Ingenieure Group	CE,Env,PM	Germany	01	110	100	8 Wolfgang. Wisserodt, Hans-J Niemeck
296 279	KWI Consultants & Engineers AG	MD	Austria	01/02	110	105	8 Josef Wildburger
297 271	Utiber Ltd	MD	Hungary	01	110	110	3 György Lányi
298 274	VAI VA-Projekt AB	CE,Env	Sweden	01	108	110	11 SWECO 2002
299 282	LDK Consultants S.A.	CE	Greece	01	108	108	5 Leonidas Damiandis
300 305	Bjerking AB	CE,M	Sweden	01	106	93	8 Johan Bill

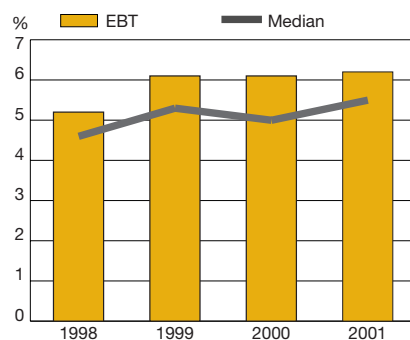
heten passerade inför ett uppbåd av massmedia och stränga tekniska kontrollsystem över bron utan att i någon uppseendeväckande grad känna av några svängningar. Arup har för övrigt av anställda i brittiska företag röstats fram som det bästa ingenjörsföretaget (civil engineering) att arbeta i.

WSP Group med stort intresse för Sverige efter köpet av J&W går vidare i sina förvärv. Genom J&W's köp av finska LT Konsultit i Finland vidgas den Nordiska marknaden. Ambitionen är att växa vidare in i Östra Europa och de Baltiska staterna. Bland uppmärksammade uppdrag kan nämnas ett 5-årigt kontrakt värt ca M30£ för Transport of London. WSP är också genom USA-dottern Cantor Seinuk i samarbete med arkitektfirman Skidmore Owings & Merrill (SOM) engagerad i planeringen av den första nybyggnaden på Word Trade Center området i New York.

Börsnoterade miljö- och infrakonsulten RPS Group har fortsatt sin expansion. Med hjälp av en nyemission under 2001 förvärvades bl a Ashdown Environmental och Town Planning Consultancy i England, McHugh Consultants på Irland och Ascor i Holland (där internationellt välkända BKH tidigare köpts). Under 2002 har RPS gått vidare med köp av Indepth Surveys Ltd inom va-området och J R Stansfield and Associates Ltd inom bl a kärnkraftsområdet. Genom köp av en av Irlands största teknik konsulter M C O'Sullivan Ltd (MCOS) för en incentive-prislapp på max 22-23 m£ växer RPS Group med ca 350 medarbetare.

Foster and Partners är exempel på arkitektföretag, som marknadsförs av större internationella fastighetsutvecklare. De mest omskrivna områdena torde fn vara Albion Riverside (Chelsea), London planerat och projekterat av Foster samt New Providence Wharf, Docklands, London planerat och projekterat av amerikanska SOM. Andra fantasieggande byggnadsverk som Foster and partners står bakom är den 180m höga Swiss Re Tower i London City. Under våren vann Foster arkitektävlingen för ett väldigt konst- och underhållningskomplex i Hong Kong innebärande en uppskattad investering på ca 3 miljarder USD.

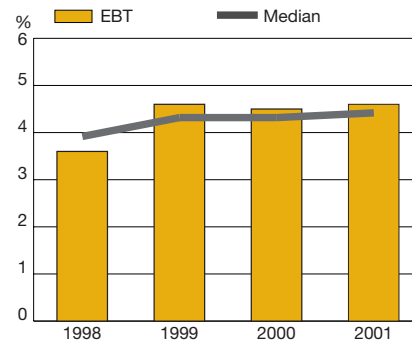
Resultatutveckling Europas top 200

För de större amerikanska företagen betyder förändringarna i regler för goodwill-avskrivningar nu (under förutsättning att verksamheten i de köpta bolagen är någorlunda sund) att de allt annat oförändrat kan redovisa ökat resultat. De behöver sålunda inte skriva av goodwill posterna linjärt utan först när det finns sakligt skäl, dvs först om köpen visar sig mindre lyckosamma.

Källa: Svensk Teknik och Design

Resultatutveckling världens top 150

Parkman Group noterades i juli 2001 på London-börsen efter en större MBO-affär ett år tidigare. I slutet av 2001 förvärvades Newbury King & Co Ltd.

Mouchel förvärvade i februari 2002 Metro Consulting med ca 140 anställda. Genom ett joint venture med Amey Highways får koncernen del i ett 4-årigt jätteuppdrag totalt värt ca 100M£ innebärande ansvar för underhåll av motorvägar i nordvästra England. Detta och flera andra nyvunna större kontrakt ställer krav på finansiering. Efter en nyemission handlas Mouchel på London börsen från slutet av juni. Bolaget har förvärvat Chelstoke Education Consultants

Likaledes noterade Waterman Group plc förvärvade i slutet av 2001 Aspen Consulting Group med ca 380 anställda för ca 5,5 M£. Aspen tillför bl a en inriktning på outsourcing-avtal med såväl offentliga som privata sektorn. Under sommaren 2002 köpte koncernen för 60% i det australiensiska konsultföretaget AHW Consulting Engineers Pty Ltd med ca 65 anställda.

Babtie, som etablerat samarbetsföretag med tyska Fichtner har förvärvat Rushbrook Consultants inom brandsäkerhetsområdet.

Även Hyder Consulting har börsnoterats senhösten 2002.

AECOM har strukturerat om bland sina dotterbolag. AECOM FaberMaunsell har bildats genom sammanslagning av Oscar Faber, Maunsell Europe och Metcalf & Eddy Europe.

Symonds Group och Irlands största konsult Project Management Group formerar en strategisk allians med inriktning mot infrastrukturprojekt.

Holländsk aptit

Arcadis förstärkte i slutet av 2001 sin Brasilianska närvaro genom köp av Hidro Ambiente med ca 20 anställda inom främst miljöteknik. I USA har företaget under våren 2002 erhållit två större uppdrag (vardera ca 20MUSD) från armén inom området förorenad mark. En annan stororder har vunnits i allians med IT-serviceföretaget Logica omfattande utvärdering och förslag rörande en ny generation trafiksystem för delar av det holländska järnvägsnätet. En storaffär genomfördes genom köpet av franska FC International SA med ca 800 årsanställda inom främst infrastruktur och miljö. Köpeskillingen var ca 12 meuro. Också spanska Casta med 140 anställda med dragning åt facility management inom vårdområdet har förvärvats.

Fugro – stadigt expanderande med hög lönsamhet – har köpt Osiris B.V. med drygt 60 anställda verksamheter inom positioneringstjänster. I oktober köpte Fugro den geotekniska verksamheten från Subsea 7 för ca 22 MUSD.

Avregleringen sveper fram över Europa. Från jan 2001 är Holland Railconsult nu ett fristående konsultföretag på marknadens villkor. Ledning, personal, NPM Capital och ABN-Amro medverkade till ett buy-

out från "Holländska SJ". Bolaget förvärvade under 2001 the Advisegroep voor Verkeer en Vervoer BV (AGV), öppnade kontor i Portugal och etablerade samarbete med spanska konsultföretaget Prointec.

Grontmij växer och omsätter nu mer än 500 M Euro. Den organiska tillväxten dominerar, men bland förvärven kan nämnas tyska miljö- och infrakonulten IHP med ca 35 anställda. Detta som ett led i att bygga upp större resurser i Tyskland. På den stagnerande polska marknaden har delägandet i Ekolog avvecklats och istället har två mindre konsultföretag förvärvats.

DHV utvecklar sin internationella strategi med två starka partners i Nordamerika. En framflyttning av positionerna inom DBO/PPP är ett av skälen till ett samarbetsavtal med välnummerade CH2M Hill. Inriktningen är europamarknaden för vatten, miljö och infrastruktur med speciellt focus på DBO. Amerikanerna ligger längre fram än Europa på området och CH2M Hill hör till de mer framgångsrika. Vidare har DHV köpt 40% i kanadensiska Delcan Group med ca 500 anställda. DHV hör till de storkonsulter som skapat en stark position i Kina.

I Sverige har vi haft viss kontakt med ett annat välnummerat större Holländskt konsultföretag Witteven+Bos, som bl a var inblandade i utarbetande av förfrågningsunderlagen för Götatunneln i Göteborg. Företaget utmärker sig för deltagande i stora integrerade och komplexa projekt,

ofta i samarbete med andra större konsultföretag.

Deerns Consulting Engineers BV med tyngdpunkt inom installations- och energiteknik har formerat ett internationellt joint venture med engelska multidisciplinära Roberts & Partners plc. Tillsammans har bolagen en resurs på nära 600 medarbetare, med fokusområden som försäljnings- och nöjesetablissemang, flygplatser och hälso- och vårdbyggnader.

Fransman nu störst i Europa

Altran Group inom industrideknik seglar nu upp som största konsultföretag i Europa. Efter en makalös omsättningstillväxt med nära en dubbling på två år och med hög lönsamhet är tillväxttakten nu lugnare. Företaget, som nyligen givit sig in i Formula 1-cirkusen i tekniskt samarbete med Renault, är också etablerat i Sverige.

Miljökonsultföretaget Gaudriot S.A, noterat på second Nouveau Marché på Parisbörsen i maj 2000, har förvärvat de franska konsultföretagen JC-Conseils, Geodep och Irmex samt portugisiska Hidroprojekt. Vidare har Cetec SA och CdF Ingénierie med vardera ca 70 anställda förvärvats. Genom CdF får koncernen öppning mot den Tjeckiska och Ukrainska marknaden.

Tyskland

På den hårda tyska byggmarknaden har som nämnts byggjätten Philipp Holzmann tvingats i konkurs. Även de tyska teknik-konsultföretagen och arkitektföretagen har

haft det kärt. I den svaga tyska ekonomin har konsultföretagen och andra tjänste-producerande kunskapsföretag haft utomordentligt svårt att prismässigt och effektivitetsmässigt kompensera sig för bl a den tidigare införda arbetstidsförkortningen. Betydande nedskärningar har blivit följden. Den 600 personer starka Project Management-konsulten Drees & Sommer hör till dem som går mot strömmen med stadigt god tillväxt och lönsamhet. Bolagets internationella verksamhet växer och Polen är det senaste etableringslandet.

Topografiska marknader

Olika topografiska betingelser ger olika marknadsförutsättningar. Så har t ex Österrike och Schweiz med sina Alper bergteknik, geologi och hydroteknik som proportionellt stora verksamhetsområden. Österrikes största teknik-konsult heter just Geoconsult och i Schweiz har t ex teknik-konsulten Emch+Berger AG en betydande verksamhet på nämnda område – med bl a omfattande uppdrag för pågående drivning av 35 km långa Lötschberg Alpine Rail Tunnel (med bl a entreprenören SKANSKA engagerad).

Nordamerika

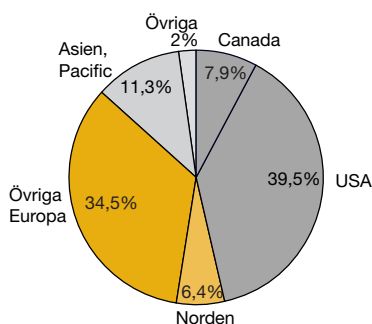
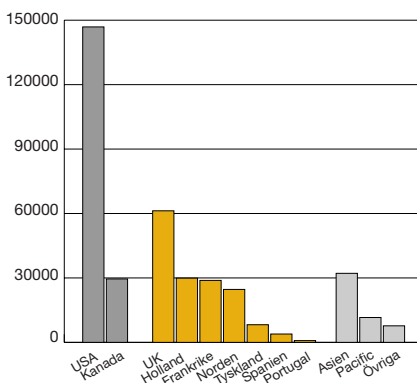
Privatägda Coloradobaserade MACTEC har i början av 2002 köpt samtliga aktier i Law med huvudkontor i Atlanta och blir därmed en aktör med ca 500 musd i omsättning och nära 4500 anställda över ett stort geografiskt område. Något år tidigare hade dåvarande LAWGIBB sålt brittiska Gibb till Jacobs Engineering.

AECOM Technologies Inc, har skjutit upp en planerad börsintroduktion pga det lågtrycksbetonade börsklimatet.

Miljökonsulten ENSR International har gjort en strategisk inbrytning mot industri-konsultområdet genom köpet av McLaren-Hart/Jones. Vidare har koncernen förvärvat Atlantic Geoscience Corporation. Koncernen fick tillägget "International" i sitt nuvarande namn vid en MBO år 2000 från tidigare ägaren tyska elkongcernen RWE.

Också i ERM (Environmental Resources Management Group) genomförs en finansiell rekonstruktion och en MBO (management buy out) samtidigt som det euro-

Länderfördelning, världens 150 största

Källa: Svensk Teknik och Design

Världens 150 största arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultkoncernerna

(USD per 2001-12-31)

	Group	Services	Country	Annual Report	Number of employees	(Last year)	Turnover M USD	CEO/President Managing Director October 2002	
1	3	Altran Technologies	I	France	01	16651	12823	1154	Michel Friedlander, Frederic Bonan
2	1	URS Corporation	MD	USA	01	16000	16000	2319	Martin M. Koffel
3	2	WS Atkins plc	MD	England	01/02	15000	12843	1169	Michael Jeffries
4	4	AECOM	MD	USA	01	13800	12000	1500	Ray Holdsworth
5	5	Parsons Corporation	MD	USA	01	11782	11000	*1300	James F. McNulty
6	6	CH2M Hill Companies, Inc.	MD	USA	01	10500	10494	2338	Ralph R. Peterson
7	9	SNC-Lavalin Group	MD	Canada	*01	9500	8200	1462	Jacques Lamarre
8	7	Parsons Brinckerhoff	MD	USA	01	9280	8670	1348	Thomas J. O'Neill
9	8	Black & Veatch	MD	USA	01	7800	8500	2225	Leonard C. Rodman
10	10	Arcadis Group	MD	Netherlands	01	7619	7657	713	Harrie L. J. Noy
11	14	Tetra Tech, Inc. (sept 30)	PM,Enr,CE	USA	00/01	6820	5400	974	Li-San Hwang
12	13	Fugro N.V	CE	Netherlands	01	6523	5492	814	Gert-Jan Kramer
13	15	ARUP Group	MD	England	01	6250	5037	464	Bob Emmerson
14	12	MWH Montgomery Watson Harza	Env	USA	01	6000	5500	856	Robert B. Uhler
15	25	Mott MacDonald Group	MD	England	01	5326	3490	513	T J Thirlwall
16	16	WSP Group plc	MD	England	01	5000	*5000	334	Christopher Cole
17	17	Jaakko Pöyry Group inkl intressebolag	MD	Finland	01	4584	4717	386	Erkki Pehu-Lehtonen
18	41	MACTEC, Inc. proforma incl LAW Group	MD	USA	01	4300	2300	515	Robert L. Castello
19	22	Michael Baker Corporation	MD	USA	01	4200	3700	403	Donald P. Fusiui
20	20	Grontmij Group	MD	Netherlands	01	4013	4134	457	Jan W. Hillege
21	19	Hatch Group	MD	Canada	01/02	4000	4400	251	Ronald R. Nolan
22	21	The Louis Berger Group, Inc.	MD	USA	01/02	3830	3722	504	Nicholas J. Masucci
23	18	Groupe Egis	MD	France	01	3700	4500	335	Gilles Leservot
24	28	Alten Group	I	France	*01	3550	3012	230	Simon Azoulay
25	31	Babtie Group	MD	Scotland	01	3500	3000	215	William G. Mitchell
26	38	Sinclair Knight Merz Pty Ltd	MD	Australia	01/02	3500	2500	189	Paul P. Douglas
27	23	DHV Group	MD	Netherlands	01	3419	3310	269	Hans C. Huis in't Veld
28	27	Halcrow Group Ltd	MD	England	01/02	*3389	3296	218	Peter Gammie
29	*48	Carl Bro Group proforma inkl Sycon	MD	Denmark	*01	3227	2024	263	Jesper Rasmussen
30	29	HDR, Inc.	MD	USA	01	3110	3000	475	Richard R. Bell
31	26	Camp Dresser & McKee	CE,PM	USA	01	3100	3400	489	Thomas D. Furman, Jr
32	30	Lockwood Greene	MD	USA	01	3000	3000	276	Fred M. Brune
33	33	Stantec Inc.	MD	Canada	01	3000	2800	224	Anthony P. Franceschini
34	32	Bertrandt AG (30 sept)	I	Germany	*00/01	3000	2807	195	Dietmar Bichler
35	58	HNTB Companies	CE,A,Env	USA	01	2950	2760	452	Harvey K. Hammond, jr
36	34	PBS&J	MD	USA	01/02	2800	2775	314	John B. Zumwalt
37	53	Chiyoda Corporation	Enr,Env	Japan	01/02	2800	1964	-	Nobuo Seki
38	*42	COWI A/S (proforma incl Kampsax)	MD	Denmark	*01/02	2747	*2203	256	Klaus H. Ostenfeld
39	39	Scott Wilson Ltd	MD	England	01	2660	2487	161	Geoff French
40	36	Carter+Burgess, Inc.	CE,A	USA	01	2600	2500	381	Jerry Allen
41	35	Hyder Consulting Group Ltd	CE	England	01/02	2568	2538	175	Tim Wade
42	45	ÅF-Group	I,E,M,Enr	Sweden	01	2470	2191	190	Jonas Wiström
43	37	ERM Group, Environmental Recourses Management	Env	USA/England	01/02	2300	2500	299	Peter Regan
44	75	Gutteridge Haskins & Davey Pty Ltd	MD	Australia	01/02	2300	1400	97	Clive Weeks
45	(-)	China United Engineering Corporation	MD	China	01	2300	2300	-	-
46	47	RITES	MD	India	01/02	2213	2030	53	D.C. Mishra
47	46	SWECO AB	MD	Sweden	01	2169	2132	187	Wigon Thuresson
48	40	Royal Haskoning Group	MD	Netherlands	01	2128	2025	153	Jan Bout
49	51	Gensler	A	USA	01/02	2111	2000	305	Edward C. Friedrichs
50	56	Sargent & Lundy LLC	Enr	USA	01	2000	1900	351	Paul L. Wattlelet

PM = Project Management, A = Architecture, CE = Civil/IS = Structural Engineering, Env = Environment, Enr = Energy, E = Electrical,
M = Mechanical/HEVAC, I = Industrial, MD = Multi Disciplinary

Världens 150 största arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultkoncernerna

Group	Services	Country	Annual Report	Number of employees	(Last year)	Turnover M USD	CEO/President Managing Director October 2002		
51	44	Golder Associates Inc.	CE	Canada	01	*2000	2000	232	Frederick W. Firlotte
52	52	Tebodin, Consultants & Engineers	MD	Netherlands	01	2000	2000	125	Hans Hegger
53	(-)	CPG Consultants Pte, Ltd	MD	Singapore	01	2000	2000	-	Khor Poh Hwa
54	57	Rambøll Group	MD	Denmark	01	1981	1822	173	Flemming Bligaard Pedersen
55	49	Oranjewoud group	CE,Env,PM	Netherlands	01	1927	2013	166	Jan Reneman
56	54	Nikken Sekkei Group	MD	Japan	01	1900	1990	333	Kunihiko Misu
57	50	Hellmuth, Obata + Kassabaum, Inc.	A	USA	01	1900	2000	*312	Jerome J. Sincoff
58	55	Gannett Fleming Engineers & Planners	MD	USA	01	1900	1900	*203	Ronald J. Drnevich
59	73	EC Harris	MD	England	01/02	1863	1400	147	Richard Clare
60	59	Dar Al-Handash Consultants (Shair & Partners)	MD	Egypt	01	1850	1850	355	Kamal A. Shair
61	60	Scandiaconsult Group	MD	Sweden	01	1841	1732	147	Torbjörn Torell
62	63	Weston Solutions, Inc.	MD	USA	01	1800	1650	276	William L. Robertson
63	80	Mouchel Group Ltd	MD	England	01/02	1800	1282	149	Jim Harding
64	(-)	Burns and Roe Group	CE,I,PM	USA	01	1700	1700	*243	K. Keith Roe
65	62	Tecnicas Reunidas, S.A	MD,I	Spain	01	1650	1655	-	José Lladó Fernandez-Urrutia
66	64	Nippon Koei Co, Ltd	MD	Japan	01/02	1600	1612	323	Katsuyoshi Wada
67	66	Burns & McDonnell	MD	USA	01	1600	1400	257	Dave G.Ruf, Jr.
68	82	The Dewberry Companies	CE	USA	01	1600	1600	172	John P. Fowler II
69	(-)	ATC Associates, Inc.	Env	USA	01	1600	1600	156	-
70	61	Rücker AG	I	Germany	01	1600	1427	119	Wolfgang Rücker, J. Vogt, H. Burst
71	(-)	China Engineering Consultants Inc.	MD	Taiwan	01	1600	1600	-	Stephen R. Hsu
72	68	Semcon AB	I	Sweden	01	1585	1504	109	Hans Johansson
73	(-)	Sinotech Engineering Consultants Ltd	MD	Taiwan	01	1538	1515	94	Senyuan Chang
74	71	Consulting Engineering Services Ltd	MD	India	01/02	1528	1469	14	S. Ghosh,S.Chakraborty,P.Ghosh
75	77	Kokusai Kogyo Co, Ltd	CE,Env	Japan	01/02	1504	1346	-	Tanaka Kiyotaka
76	65	Pacific Consultants Group	MD	Japan	01	1500	1660	439	Tamio Araki
77	72	Kleinfelder, Inc.	Env, CE, PM	USA	01	1500	1400	*145	Gerald Salontai
78	70	Conell Wagner Pty Ltd	MD	Australia	01	1486	1486	81	Robert Squire
79	67	JacobsGIBB Ltd	MD	England	01	1457	1510	70	Peter D. Brettell
80	(-)	Terracon, Inc.	CE,Env	USA	01	1400	1200	142	David Gaboury
81	69	Development Consultants Private Ltd	MD	India	01	1400	1500	9	Shanta Gosh
82	79	Malcolm Pirnie, Inc.	Env,CE	USA	01	1363	1250	215	Garret P. Westerhoff
83	(-)	RPS Group plc	Env	England	01	1362	1060	108	Alan S. Hearne
84	78	Development Design Consultants Ltd	MD	Bangladesh	01/02	1350	1337	7	A.K.M. Rafiquddin
85	86	Kimley-Horn & Associates, Inc.	CE,SE,Env	USA	01/02	1321	1149	208	Mark S. Wilson
86	113	ICT Intercontinental Consultants & Technocrats Pvt Ltd	MD	India	01/02	1321	900	11	KK Kapila
87	81	STV Group	MD	USA	01	1300	1200	188	Dominick M. Servedio
88	43	ENSR International	Env	USA	01/02	1300	2200	168	Robert C. Petersen
89	85	SYSTRA Group	MD	France	01	1300	1150	161	Philippe Citroën
90	(-)	IDOM Group	MD	Spain	01	1287	1115	188	Felipe Prósper Mangiano
91	96	Dessau-Soprin, Inc.	MD	Canada	01	1263	1012	64	Jean-Pierre Sauriol
92	84	Parkman	MD	England	01/02	1246	1040	66	Richard Cuthbert
93	97	Teleca AB	I	Sweden	01	1243	1005	115	Nick Stammers
94	(*)	Holland Railconsult BV	CE,E	Netherlands	01	1238	1297	115	Wim Jol
95	83	Beca Carter Hollings & Ferner Ltd	MD	New Zealand	01/02	1209	1195	41	Richard H. Aitken
96	(-)	Edwards and Kelcey, Inc.	MD	USA	01	1200	1000	143	Kevin J. MacMahon
97	(*)	OPUS International Consultants Ltd	MD	New Zealand	01	*1200	1200	-	Kevin Thompson
98	76	OYO Corporation	CE	Japan	01	1198	1400	393	Takeshi Ohkubo
99	95	White Young Green	MD	England	01/02	1197	1033	93	Richard Brayson
100	(-)	Herry International, Inc.	A,CE	USA	01	1100	1000	*200	James J. Moynihan
101	139	Brown and Caldwell	MD	USA	01	1100	750	151	Craig Goehring
102	(-)	Ingérop S.A	MD	France	01	1100	1100	91	Christian Delage
103	90	Tecsult Inc.	MD	Canada	01	1100	1100	67	Luc Benoit
104	116	Khatib & Alami	MD	Lebanon	01	1100	900	40	Wail Saadi, Generd Managen

Group	Services	Country	Annual Report	Number of employees	(Last year)	Turnover M USD	CEO/President Managing Director October 2002	
105 74	Africon Engineering International Pty	MD	South Africa	01/02	1100	1400	27	M.P. Cilliers
106 93	Meinhardt Group	MD	Australia	*01	1080	1080	-	Shazad Nasim
107 114	Epsilon Group AB	I	Sweden	01	1063	924	75	Staffan Andersson
108 87	Tauw Group	CE,Env	Netherlands	01	1034	1039	70	A. T. de Borst, H.Hengeveld
109 117	BPR Group, Ltd	MD	Canada	01	*1025	900	-	Paul Lafleur
110 88	Pasco Corporation	CE,S	Japan	01	1007	1300	294	Sadao Ohtake
111 161	Engevix Engenharia S/A	MD	Brazil	01	1001	682	52	Cristiano Kok
112 99	RTKL International Ltd	A,M,E,SE	USA	01	1000	1000	134	David C. Hudson
113 111	Daewoo Engineering, Ltd	MD	Rep. of Korea	01	1000	950	96	Sang-Kook Nam
114 146	Siepe Group (RRI, Agiplan, Schmidt Reuter m fl)	MD	Germany	01	1000	729	89	Karl Heinz Siepe
115 (-)	PM Group	PM	Ireland	01	1000	-	79	Pat Mc Grath
116 112	BKS Group Pty	MD	South Africa	01	1000	950	35	P W B Kruger
117 105	Sabbour Associates	MD	Egypt	01	1000	1000	4,3	Ahmed Zaki Younis
118 94	CTI Engineering Co, Ltd	MD	Japan	01	1000	1070	-	Yumio Ishi
119 91	Obermeyer Planen+Beraten GmbH	MD	Germany	01	*980	1100	-	Leonard Obermeyer
120 108	David Evans and Associates, Inc.	MD	USA	01	980	980	102	David F. Evans
121 137	Waterman Group plc (part time incl Aspen)	MD	England	01/02	960	750	75	Robert H. Cambell
122 135	Jacques Whitford, Inc.	Env,CE,PM	Canada	01	950	756	-	Hector Jacques
123 109	UMA Group Ltd	MD	Canada	01	950	972	-	Jeremy Kon
124 89	Sener Grupo de Ingenieria	MD	Spain	01	950	1100	165	Jorge M. Sendagorta
125 (*)	SmithGroup, Inc.	A	USA	01	950	1100	141	Carl Roeling
126 100	Sear Brown, Inc.	MD	USA	*01	950	1000	89	Michael Triassi
127 171	Turner & Townsend Group	PM,QS	England	01	950	629	67	Timothy G. Wray
128 (-)	FC International SA (2002 dt Arcadis)	CE,S,Env,PM	France	01	950	1000	57	J. E Popelard
129 113	TCE Consulting Engineers Ltd	MD	India	01/02	950	1000	14	P. K. Sarathy
130 119	WM-data Total design	I	Sweden	01	940	895	84	Håkan Frick
131 102	Gleeds	PM	England	01	931	1000	72	Richard Steer
132 155	Team Group	MD	Thailand	01	925	645	22	Prasert Patramai
133 126	Wilbur Smith Inc.	CE,S,PM,Env	USA	01	920	844	109	Robert J. Zuelsdorf
134 125	Skidmore, Owings & Merrill LLP	A,CE	USA	01/02	900	850	*222	Kenneth C. Brown
135 11	Dongmeyong Engineering Consultants Co, Ltd	MD	Rep. of Korea	01	*900	900	-	Dong Soo Shin
136 147	NBBJ	A	USA	01	867	710	153	Friedrich K. M. Böhm
137 120	Symonds Group	MD	England	01	861	890	-	Cristopher Booy
138 127	Yachiyo Engineering Co, Ltd	MD	Japan	01	855	840	140	Yoshio Nakagawa
139 121	Leo A Daly	A,S,M,E,CE	USA	01/02	850	880	110	Leo A. Daly III
140 98	Lahmeyer International GmbH	MD	Germany	01/02	850	1000	93	Henning Nothdurft
141 130	The Keith Companies	MD	USA	01	850	800	77	Aram H. Keith
142 92	PCG-Profabrik Consulplano Group	MD	Portugal	01	831	1093	28,1	Ilidio de Ayala Seródio
143 129	Bibb and Associates, Inc.	A,Enr,I	USA	01	800	800	113	Ken Burkhart
144 101	SETEC Group	MD	France	01	800	1000	99	Gerard Massin, Claude Neraud
145 124	Norconsult AS	MD	Norway	01	800	850	73	Johan Nyheim
146 122	SMEC, Snowy Mountain Engineering Corporation	MD	Australia	01	800	874	70	P.G. Busbridge
148 128	Safege Consulting Engineers	Env,S,CE	France		800	800	55	Benoit Lange
149 115	Intercontinental Consultants and Technocrats (P) Ltd	MD	India	*01	800	800	-	Kiran Kumar Kaplia
150 110	Fichtner Group	MD	Germany	01	782	950	64	George Fichtner

PM = Project Management, A = Architecture, CE = Civil/IS = Structural Engineering, Env = Environment, Enr = Energy, E = Electrical,
M = Mechanical/HEVAC, I = Industrial, MD = Multi Disciplinary

peiska venture capitalbolaget 3i Group plc investerar 55 M£.

Expanderar ut ur konsultbranschen?

Ett nytt steg i börsnoterade URS's historia togs genom beslutet att köpa EG & G Technical Services från Carlyle Group. EG&G är en form av FM-företag för amerikanska myndigheter med uppdrag från bl a NASA, energi- och transportmyndigheter och militären till flygträning för piloter. Affären skulle på ett bräde skrämja upp URS årsomsättning med ca 850 MUSD och antalet anställda skulle totalt bli ca 26000. Affären, som gör URS långt mer beroende av de offentliga finanserna applåderades inte av alla analytiker. Köpeskillingen rör sig om ca 330 MUSD. Genom denna nya inriktning synes bolaget lämna konsultdefinitionen och gå in i det mer allemansbetonade service provider-området. Tidigare hade URS köpt Lear Siegler Services, Inc. Några av årets jätteuppdrag är värda att nämna. Ett kontrakt värt \$93 MUSD över 30 år (!) omfattande administration, drift och underhåll av mark, va och infrastruktur för en del av den amerikanska armén, ett kontrakt avseende miljöuppdrag för US Air Force till ett värde av upp till 45 MUSD och ett treårigt 90 MUSD-kontrakt med miljöinriktning på Dow Chemical's anläggningar runt om i världen.

CH2M Hill, Inc. har förvärvat Gee & Jensen Engineers-Architects-Planners, Inc. med ca 200 anställda med tung erfarenhet inom hamnplanering. CH2M Hill har också köpt DeMil International och rätten till Donovan Blast Chamber- en högteknologi inom framför allt destruktion av tekniskt avfall från militäranläggningar och militärindustrin.

Parsons förvärvade i slutet av 2001 brokonsulten Finley McNary Engineers, Inc.

Multidisciplin Edwards and Kelcey, Inc. expanderar genom förvärv av bl a TDC Group med ca 140 anställda inom byggprojektering och Kunde och Sprecher & Associates med ca 45 anställda inom VA- och infrateknik. Edward and Kelsey öppnar kontor i holländska Amsterdam och hör därmed till de allt fler USA-konsulter som etablerar sig i Europa.

Dewberry & Davis har förvärvat Beavin Company och Frank C. Cockinos & Associates, Inc.

Kleinfelder, Inc. har köpt GeoSystems Engineering, Inc.

Weston Solutions, Inc. är nya namnet på fd Roy F. Weston, som genom en MBO köptes ut från börsen under 2001.

The Keith Companies, noterade på Nasdaq's NM (New Market) lista förvärvade under våren ALNM Group med ca 115 anställda och främst inriktade mot offentliga kunder.

Det enda noterade (AMEX) arkitektföretaget HLM Design, Inc. med ca 500 anställda köpte under våren sin engelska namne HLM Design, Ltd med ca 150 anställda.

Börsnoterade (Toronto) Stantec har under 2002 köpt Webster & Simmonds Surveying Ltd med ca 40 anställda, Cosburn Patterson Mather (CPM) med ca 165 anställda inom främst land development engineering, GKO Engineering med ca 200 anställda inom kraft, kemi och läkemedel. Samtliga bolag är kanadensiska. Dessutom kan nämnas förvärv av English Harper Reta Architects i USA (CA), projektledningskonsulten RPA Group med 100 anställda och ett av de större arkitektföretagen, Vancouverbaserade Architectura, med ca 90 anställda.

Nasdaq-noterade Tetra Tech genomförde under 2001 ett tiotal förvärv och har under 2002 gått vidare med köp av bl a The Thomas Group med ca 300 anställda inom infrastruktur och Hartman & Associates med ca 150 anställda inom vattenområdet.

Hatch har förvärvat RS Group inom gruvområdet. Inom bygg- och anläggningsområdet drivs verksamheten sedan några år genom Hatch Mott MacDonald (ägt till 60% av Mott och 40% av Hatch).

SNC-Lavalin stärker sin Europaverksamhet genom att franska dotterbolaget Pingat Ingénierie har förvärvat Société Boplan med ca 100 anställda. Pingat har därigenom nära 350 anställda inom främst livsmedels- och tillverkningsindustrin. SNC-Lavalin är omtalat för sin insats i ppp-bolaget Highway 407, som från 1999 är en 99-årig koncession från myndigheten i Ontario.

Under våren 2002 sålde SNC-Lavalin 26% av sin del till en annan delägare Cintra of Spain. SNC-Lavalin har kvar ca 16,8 % av Highway 407. Under våren 2002 tog koncernen över åtta kraftanläggningar i USA från NEPCO, ett dotterbolag till havererade Enron.

Kanadensiska BPR Group bildar ett joint-venture bolag i Quebec med USA-servicejätten Bechtel med inriktning på uppdrag inom aluminiumindustrin och annan tung industri.

Golder har köpt Wates, Meiring and Barnard med ca 100 anställda i Sydafrika samt de båda USA-konsultbolagen Labno Environmental och RL&L Environmental Services.

Avregleringar föder konsultföretag

Opus International Consultants är ännu ett exempel på de avregleringar som sveper över världen. Personalägda Opus var tidigare den tekniska delen av Nya Zealands statsförvaltning.

Australiska Sinclair Knight Merz hade betydande uppdrag för byggherren av Sydney's OS-anläggningar. Nu har de också fått en roll i det projekteringsteam, som USA-HOK leder avseende huvudstad stadium och andra anläggningar för 2005 års Kinesiska spel.

Kollegan GHD blev på motsvarande sätt i ett första planeringsskede vald till huvudkonsult för Asiatiska spelen i Doha, Qatar år 2006. GHD förstärktes numerärt radikalt under våren 2002 genom övertagande av franska Egis' konsultverksamhet (tidigare CMPS & F) i Australien.

I Sydafrika har Stewart Scott (som samarbetar med holländska DHV) förvärvat Karabo Engineering inom främst el- och energiteknik.

Svenska konsultföretag internationellt stora

På vår världslista finns också denna gång fem svenska konsultföretag bland de 100 största rangordnat efter antal anställda – ÅF är nr 42 (45), SWECO nr 47 (46), Scandiaconsult nr 61 (60), Semcon nr 72 (68) och Teleca nr 93 (97). Och bland de 150 största finns ytterligare två svenska företag, Epsi-

lon nr 107(114) och WM-data Total design nr 130(119).

Bland Europas 200 största konsultföretag finns inte mindre än 17 svenska företag vilket vittnar om den internationellt sett relativt stora och renodlade svenska konsultbranschen. Och vi räknar ytterligare 7 svenska företag bland de 300 största.

Franska Vinci Group toppar var även under år 2001 det största byggtreprenad-företaget i världen med en omsättning på ca 15,4 miljarder USD. Det visar den amerikanska tidskriften ENR i sin årliga ranking. Skanska har seglat upp på en imponerande 2:a plats (9) följt av franska Bouygues SA (3), japanska Kajima och tyska Hochtief. NCC redovisas inte men borde hamna på en plats ca 25-30. Än mer imponerande är att Skanska rankas som nr 1 om enbart den internationella verksamheten beaktas. Hochtief och Vinci följer därefter.

Tack alla uppgiftslämnare

Vi har för vår kartläggning utöver medlemskretsen kontaktat nära 1000 företag i Sverige och utomlands. Flertalet har sänt oss årsredovisningar eller har på annat sätt besvarat vår enkät. I ökad utsträckning kan vi också hämta ekonomisk information från företagens webbsidor. Vi även kunnat hämta uppgifter från andra källor, som tidskrifter mm. Detta har vi i våra listor markerat med "*" framför aktuell uppgift. Även för de fall vi inte har exakta uppgifter vill vi visa upp marknadens större aktörer.

I vår redovisning har vi inte med företag eller grupperingar som får betraktas som teknik- och projekteringsenheter inom offentliga myndigheter eller bolag, entreprenadföretag eller industrikonglomerat. Med vår (nordiska) definition av konsultföretag skall huvudparten av företagens uppdragsvolym komma från andra än en dominerande ägare, dvs företagen lever på marknadens villkor. Vi är dock medvetna om att gränsdragningen är svår.

Vi tackar avslutningsvis alla som bidragit till vår kartläggning och tar också tacksamt emot synpunkter liksom tips på företag, som vi missat.

Bengt O. Andreasson
bengt.o.andreasson@std.se

Svensk Teknik och Design är bransch- och arbetsgivarorganisationen för Sveriges arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultföretag. Med över 800 medlemsföretag med tillsammans ca 21000 anställda representerar Svensk Teknik och Design nära två tredjedelar av de resurser som finns i branschen.

Svensk Teknik och Design arbetar för att skapa nytta för medlemsföretagen på dagens fria marknad för kunskapsutveckling och försäljning av tjänster. Bransch- och arbetsgivarfrågor sammanfaller och samverkar i allt högre grad. Ersättningsformer och arbetsvillkor för medarbetarna i företagen förändras och är beroende av hur företagens tjänster värderas och prissätts. För att nå styrka och utvecklingskraft är det nödvändigt att ha ett brett perspektiv när det gäller företagens branschtillhörighet.

Svensk Teknik och Design är både en proaktiv branschpolitisk företrädare och en serviceorganisation för medlemsföretagen. Verksamheten inriktas på arkitekt- och konsultföretagens kärnfrågor – synlighet, konsultaffärer, löne- och anställningsvillkor samt kompetensutveckling och förnyelse – och bedrivs inom tre huvudområden

- Näringspolitik
- Arbetsgivarfrågor
- Kompetensutveckling och förnyelse

Svensk Teknik och Design är en del av ALMEGA, som är den största förbundsgruppen inom Svenskt Näringsliv.

Internationellt är Svensk Teknik och Design medlem i den globala teknik-konsultorganisationen FIDIC (Federation Internationale des Ingenieurs-Conseils), i den europeiska motsvarigheten EFCA (European Federation of Engineering Consultancy Associations), i samarbete med SAR i den europeiska arkitektorganisationen ACE (Architects Council of Europe) och på arbetsgivarfronten i UNICE (Union of Industrial and Employers' Confederations of Europe).

STD Svensk Teknik och Design

ARKITEKT-TEKNIK- OCH INDUSTRIKONSULTFÖRETAGEN I SAMVERKAN

Ingår i ALMEGA

Besöksadress: Blasieholmsgatan 5
Postadress: Box 16105, 103 22 Stockholm
Telefon 08-762 67 00. Fax 08-762 67 10
E-post: std@std.se. www.std.se